Sborul groaznic al lui Matapal

(După O'Haury, de Valeriu Cataev — din ruseşte de A. B.)

SCRIITORUL Saşa îşi freca tâmplele de zor şi scria. Fantezia nu voia să-l ajute deloc. Afară de asta, îi era o foame grozavă. Or, ca să mănânce trebuia să termine lucrarea, s'o predea direcţiei care la rândul ei acceptând-o, trebuia să-i dea banii necesari. Vedea în faţa ochilor un ţap de bere rece şi câteva felii de şuncă dibaci tăiate. Fantasmagoria lui îi arunca într'o stare spasmodică, mai ales că alături de el era o berărie, care se transforma în imaginaţia lui într'un paradis pământesc.

Cuvintele se aşterneau unele lângă altele. Creionul aşternea şanţuri adânci în hârtie albă. In ordinea acţiunii Elena fugia dela Pits, aceasta trăgea cu revolverul după ea, automobilul derapa la cotiturile periculoase, iar necunoscutul misterios se agăţa convulsiv pe o funie tăiată.

Cu un cuvânt, subiectul prezenta ceva extraordinar.

Dar să lăsăm pe poet. Bineînţeles că un scriitor iscusit şi dibaciu, priceput în toate intrigăriile romanului rus, s'ar fi ferit să descrie pe poetul Saşa. Dar eu, care sunt cel mai neînsemnat dintre autori, n'am putut să mă sustrag plăcerii de a-l atinge cel puţin cu vârful peniţei, pe acest boem flămând, din cartierul Neasnitzky, pe acest impasibil mâzgălitor de hârtie, care...

Dar destul!

Trebuia să încep cu ceva povestea asta, care are un subiect ce vă asigur că va fi pur aviatic.

Cititorule, uită te rog tot ce am spus despre Saşa şi concentrează-ţi atenţia la cele ce urmează, care de data asta te asigur sunt în strânsă legătură cu povestea noastră.

II

Matapal era gras, chel şi bogat.

Volumul său era o consecinţă a unei moşteniri burgheze, bună şi solidă. Tatăl său cu greu încăpea în uşa largă a biroului său, la bancă, iar bunicul său era — după cum afirmau martori oculari — încă mai gras decât tatăl său. Chelia însă, Matapal şi-o datora exclusiv sieşi.

Absolută, prin formă şi întindere, îngrijită şi sclipitoare ca fildeşul, chelia lui era obiectul celor mai duioase îngrijiri şi a unei mândrii bine meritate. Afară de asta ea dovedea totodată şi caracterul îndrăzneţ a lui Matapal şi ştiinţa lui de cum se trăeşte bine.

Matapal îşi datora bogăţia în măsură egală tatălui său şi lui însuşi. Dânsul era cel mai perfect exemplu de ce se numeşte un excroc comercial internaţional, foarte cumsecade şi stimat. Câştigurile lui se întemeiau întotdeauna pe cele mai riscate baze, iar succesul întreprinderilor sale depindea de un lanţ lung de combinaţiuni comerciale dintre cele mai obscure.

Activitatea sa se rezuma la o continuă închegare şi deslegare a tot soiul de încurcături ,la crearea şi lichidarea de conflicte, la strecurarea lui printr'un talmeş balmeş de date, de scadenţe, ore, minute şi secunde.

Ii ajungeau cinci minute ca să alcătuiască cel mai subtil plan financiar, care ar fi exclus posibilitatea vreunui eşec material.

In momentul de faţă, Matapal îşi exercita activitatea la Moscova.

Cu o săptămână în urmă, el lichidase o afacere foarte periculoasă, la Berlin, şi astăzi trebuia să se întremeze din punct de vedere financiar la Ilinca [1]). Intreprinderea promitea câştiguri mari, dar necesita risc şi prudenţă excesivă. Matapal pusese totul în joc. El nu se îndoia de succes. Vreo câteva mişcări bine chibzuite încă — şi lovitura a reuşit.

III

Arătătoarele ceasornicului din edificiul Poştei din Berlin, s'au tot urcat şi s'au închis ca foarfecele, în acel punct înalt al cadranului luminos, mai sus de care nu pot să se ridice nici o pereche de arătătoare din lume.

Trebuia să se grăbească. Fiecare minut era socotit .

Ca să nu-şi piardă cenuşa pre ţioasă, omul de încredere a lui Georg Matapal, la Berlin, puse binişor ţigara pe marginea tejghelei. Vârî apoi telegrama pe mica deschidere a ghişeului.

O tiroleză pufoasă sublinia de 14 ori dela stânga la dreapta depeşa urgentă, şi apoi tot de atâtea ori o sublinie dela dreapta la stânga.

După ce se convinse în modul acesta, că numărul cuvintelor, împreună cu adresa era tocmai de 14, dânsa mormăi — de altfel foarte cuviincios — preţul. Omul de încredere a lui Matapal plăti, puse restul împreună cu recipisa în portmoneul său şi apoi lovindu-şi uşor în pălăria tare din cap, plecă.

Indeplinise foarte corect tot ce depindea de dânsul, spre a evita catastrofa. Cu ori câtă părere de rău, dânsul aflase prea târziu despre planurile mârşave ale lui Wincester. Şedinţa se va ţine la ora 10 în ziua următoare, iar vulpea de Wincester, folosindu-se de absenţa lui Matapal va şti fără îndoială să tragă de partea lui pe acţionari. In acest caz, Matapal e ruinat.

Până la şedinţă mai erau 22 de ore. Dela Moscova la Berlin nu e mai puţin de 1500 de klm. Matapal nu poate să ajungă!

O telegramă urgentă — da. Asta e tot ce putea să facă omul de încredere a lui Matapal, şi asta a şi făcut!

Deaceea, după ce ridică cu două degete ţigara, dădu din cap în semn de salut, pentru tiroleza dela ghişeu, şi, vârând mâinile în buzunarele pantalonilor vărgaţi se îndreptă pe jos, spre Gartenstrasse, într'o cafenea, unde un domn de vârsta şi temperamentul lui putea să-şi petreacă restul nopţii ieftin şi plăcut.

1) Ilinca e locul de adunare al financiarilor din Moscova.

Şi în timp ce omul de încredere a lui Matapal petrecea, telegrama sbura iar Matapal nu bănuia încă nimic.

IV

Toată ziua, Matapal şi-a aranjat afacerile. Ca un pictor care-şi termină opera, el dădea ultimele retuşe: cutreera fulgerător Moscova şi pretutindeni puteai întâlni pălăria lui impecabilă de pai, cu panglică de mătase, şi vestonul său gris, de-o croială perfectă.

Matapal se băga în cuştile cabinelor telefonice, se îndoia deasupra pupitrelor din bănci, scotea — cu dibăcia unui scamator — peniţa de aur dintr'un stilo scump, şi rupea foiţe de bloc-notes. Pe manşeta stângă socotia mereu deosebirea dintre cursuri, în timp ce pe cea dreaptă erau înscrise numerele de telefoane, de case şi de camere. Preschimba rublele cu dolari, dolarii în franci şi invers. Trimetea telegrame urgente, intra ca o furtună prin oficiile de poştă, se frigea cu cafea la „Ermitage" în timp ce vâra repede în buzunar „Viaţa Economică".

Matapal răsucea nasturele omului de care avea nevoe, bătea din picior, cu pantoful de lac la mijlocitorul neîndemânatec, se arunca în ascensoare, deschidea uşile, portierele automobilului şi se oglindea cu picioarele în sus în parchetul lustruit al legaţiunilor străine.

La orele 9 seara, Matapal şi-a terminat activitatea. Petrecu un moment în aburul fierbinte şi trecu prin duşul rece, se sterse, deveni de o culoare liliachie şi apoi se îmbrăcă. Işi putea acorda răgaz ca să petreacă puţin.

Eşi în piaţa teatrului. Cerul era încă luminos şi verzui. Ceasornicele, de câte ori se oprea tramvaiul, se luminau ca luna. Caii verzi de deasupra porticului roman al marelui teatru academic manifestau un dispreţ suveran faţă de tramvaie şi automobile.

Ultimul avion se înapoia la Hadânca [1]), iar motorul uruia deasupra Kremlinului, în timp ce ştrengarii cu capetele în sus, alergau spre Wolhanca [2]) ţipând spre pasărea de oţel. Oamenii maturi nu mai luau în seamă avionul. Miracolul devenise lucru obicinuit. Matapal privi în sus. Creerii lui de negustor nu isbutiau cu nici un chip să stabilească vreo legătură între diferenţa de curs şi maşina uşoară şi solidă care se mişca iute prin aer, umplând oraşul cu huruitul motorului. El ura această maşină.

1) Hadânca, câmpul de aviaţie de lângă Moscova.

2) Wolhanca, stradă din Moscova.

— Domnule, daţi ceva pentru flota aeriană!"

Matapal se opri. In faţa lui stătea o domnişoară tunsă, purtând ochelari şi având o panglică roşie pe umăr. Matapal lăsă să cadă în cutia care se întindea spre el, o monedă. Domnişoara scoase dintr'un coşuleţ o păsărică de aramă şi o prinse în haina de flanelă a lui Matapal.

— „Domnule, de azi încolo sunteţi amicul flotei aeriene, vă felicit!"

— „Pardon!" strigă Matapal...

Dar domnişoara cu panglica roşie dispăru. Matapal se strâmbă la păsărica care stătea în tihnă pe pieptul său.

— „Drăcia dracului! — mormăi Matapal şi porni spre Pod. La ora aceasta acolo era o animaţie febrilă. Apariţiile frumoase, vârstele şi posibilităţile cele mai variate se oglindeau în vitrinele magazinelor cele mai luxoase. Lui Matapal îi plăceau mult aventurile uşoare. Se opri la colţ şi luminându-şi cu un chibrit obrajii graşi şi borurile pălăriei de pai, îşi aprinse ţigara. Pe când fuma, atenţia îi fu atrasă de un mantou alb, înalt. Doamna care era posesoarea acestui mantou zâmbi cu colţul gurii de carmin. Dintr'o ochire a înţeles că are de aface cu un străin elegant şi bine înţeles bogat.

Matapal atinse cu mâna borul pălăriei. Un scurt schimb de priviri şi doamna fu învinsă. Matapal i se adresă:

— „Doamnă!" şi o luă de braţ.

La orele 12 noaptea, ascensorul urca pe Matapal şi pe însoţitoarea lui pe terasa casei Nierensee.

Matapal se schimonosia. Lucru hotărît! Inălţimea îi inspira teamă. Ar fi fost mult mai bine dacă ar fi mâncat la „Ermitage". Era jos şi acolo menuul era mai bun. Dar doamna era de altă părere. De obiceiu, doamnele înclină spre înălţimi şi au pasiunea stelelor.

— „Matapal, eşti un laş! Ţi-e frică de înălţime. Ce fel de amic al flotei aeriene eşti?"

Matapal se supără. Rupse depe haină păsărica de aramă şi o aruncă jos. Tocmai atunci ascensorul se opri. Un boy cu haină roişe deschise uşa.

— „Daţi pentru flota aeriană!"

Matapal se opri. Domnişoara tunsă îi prinse în piept din nou păsărica de aramă şi zise cu vocea obicinuită.

— „Domnule, de aci înainte sunteţi amicul flotei aeriene ! Vă felicit !"

Matapal vârî o bancnotă în cutie. Domnişoara dispăru.

— „Asta mi-e soarta — bombăni Matapal şi simţi deodată o strângere de inimă inexplicabilă. Ei se aşezară la o măsuţă. Orchestra cânta. Jos, vuia Moscova nocturnă. Acolo se târau gândacii luminoşi ai automobilelor şi ai ultimelor vagoane de tram-

vai. Din ferestrele luminate ale berăriilor și restaurantelor, năvălia muzica, amestecându-se cu sgomotul mulțimii și huruitul echipajelor. Cue electrice băteau în acoperișuri reclamele luminoase. Ecranele răspândiau o lumină verzuie, publicând cursul valutelor, prețurile vinului, vederi din Nijni Novgorod și cele mai moderne construcții de aeroplane. Matapal privi jos și citi o inscripție strălucitoare: „Dați pentru flota aeriană!"

Urechile începură să-i vâjâe și un fel de presimțire nelămurită, a unei nenorociri apropiate îi tăia răsuflarea.

— „Pune la ghiață o sticlă de Veuve Cliquot — porunci Matapal chelnerului.

Păsărica de aramă stătea tichnită pe pieptul lui.

V.

Mă ertați! Sunt iar nevoit să mă întorc la poetul Sașa. E absolut necesar. Numai două cuvinte. Trebue să spun atât că el ședea la berărie cu amicii săi și bea bere. Dar afară de bere el mai bău și un porto care se asemăna cu cerneala. Pe masă, se găsia un număr mare de sticle, șunca tăiată ca de chirurg stârnea o sete nesecată. Racii roșii stăteau pe un fond de ouă răscoapte și tot corul oaspeților urla.

Sașa țipa mai tare decât toți:

— „Am spus eu că voi obține bani? I-am obținut. Am scris și am obținut. Incă un rând de bere! Cu un cuvânt, A-ven-tu-ra! Beți cu toții!"

Și el bea de trei zile.

Dar telegrama omului de încredere își cânta cântecul trist pe sârmele telegrafului, desvăluind toate manoperele lui Wincester.

VI.

Era aproape patru dimineața. Se crăpa de ziu. Dar în camera de hotel era de abia trei și un sfert. Matapal desfăcu telegrama. Dete un strigăt ușor și se lăsă năucit în fotoliu. Strigătul său semăna perfect cu exclamarea unui pescar când un pește mare și frumos, scos din apă, se întoarce deodată, în razele de soare, ca o chee de metal și descrie o curbă elegantă, căzând depe cârligul undiței îndărăt în apă.

Matapal citi telegrama încă odată și încă odată și încă de patru ori. Simția că picioarele-i slăbesc iar chelia i se acoperă cu broboane de sudoare.

— „Să fie al dracului! Trebue să mă duc acolo! Dar asta e imposibil! 1500 de kilometri în 18 ore și jumătate! Nu e cu putință!

Prin urmare sunt falit!"

Ii tremurau genunchii. — „Nu, nu, de o mie de ori nu!"

Bătu cu pumnii în masă. Bătu mult. Apoi, din bătaie scoase formula:

„Niciodată! Afurisitul ăsta de Wincester! Măgar e omul meu de încredere! Prost mai sunt, Doamne!

O mie cinci sute și optsprezece, e imposibil — e imposibil!"

Matapal își lăsă capul în piept și atunci observă pe veston păsărica de aramă. Stătea acolo foarte cuminte, și-l privia insistent.

Matapal își aduse aminte:

— „Din acest moment sunteți prieteneul flotei aeriene, vă felicit!"

Năvăli la telefon:

— „Allo, biroul de informațiuni? Mii de draci, biroul de informațiuni!"

Fruntea i se broboni de sudoare. Să sboare? Acum? Atât de departe și atât de mult? Lăsă telefonul să-i scape.

Să fie falit și să piardă totul? Să ajungă poate și la închisoare? Iar luă telefonul în mână:

— „Domnișoară, dracu să vă ia, biroul de informațiuni! Allo! Allo! Biroul?!"

Peste două minute știa totul: aparatul pleacă astăzi dela Hodânca, la ora 8 dimineața. Nu mai sunt locuri. Dar dacă domnul are nevoe urgentă și dispune de o sumă suficientă în lire, atunci poate că cineva dintre pasageri îi va ceda locul.

Lui Matapal îi veni în minte pasărea de fier care se rotia la o înălțime grozavă în piața teatrului, pocniturile, huruitul și rotirea pe o aripă. Iși mai aduse aminte de fotografia dintr'un ziar ilustrat: o movilă de pământ în care sunt înfipte două elice în cruce, și multe coroane și panglici cu inscripții înduioșătoare.

Nu! Nu! Pentru nimic în lume. Mai bine închisoarea!

Dar apoi Matapal începu iar să șovăie și șovăi multă vreme. Starea lui sufletească semăna foarte bine cu o jucărie răspândită: „țăranul și ursul": tragi de o sfoară — țăranul lovește cu toporul în copac; tragi de alta: — vine ursul. „Să sbor sau să dau faliment?" erau cele două alternative care se ciocneau în capul chel al lui Matapal, timp de trei ore și cincisprezece minute. In cele din urmă, Matapal își imagină grămada de dolari, lire, ruble și franci, își imagină carnetul albastru de cecuri și înțelese că era mai bine moartea decât falimentul. Cu atât mai mult, cu cât falimentul era neîndoios, pe când moartea era o problemă nesigură.

Și se hotărî. Pantofi, flacoane, perii, se repeziră în pântecele de crocodil al excelentului geamantan englezesc. Sbârnâitul soneriei electrice umpul coridoarele hotelului „Savoya" și ca susurul unui lănțișor de argint, alunecă în jos pe scară, isbindu-se în capul valetului somnoros. Toată lumea sosi în grabă. Matapal cerea socoteala și voia un automobil. El arunca cu bancnotele, uita să mai ceară restul, băga în buzunar chibrituri și „Viața Economică"; în cele din urmă scrise — din lipsă de hârtie — pe dosul unui portret al unei doamne foarte frumoase, o telegramă omului său de încredere din Berlin, și porunci ca la ora 9 fix să fie expediată, în cazul când nu s'ar mai înapoia la hotel. Lângă portalul hotelului motorul automobilului tuși.

VII

Pilotul privia la soare: soarele era arbitrul.

Un soldat, cu arma la picior se afla la poarta de intrare. In vârful baionetei se juca o străfulgerare tăioasă. Pilotul își

scoase cămaşa, şi dintr'o căldare albastră cu apă rece începu să se ude pe piept, în vreme ce apa rece se împrăştia în stropi de curcubeu. Se şterse apoi cu prosopul şi făcu câteva mişcări de gimnastică. Avea un trup uscăţiv şi faţa arsă de soare, cu o pată albă în frunte. Era vesel şi voinic. Sborul de azi avea să-i producă de două ori mai mulţi dolari ca de obiceiu. Sborul de azi avea să fie interesant. Mecanicul încercă motorul.

VIII

Matapal smuci uşa automobilului. Geamantanul galben, învârtindu-se ca o cutie de ţigări, căzu greoi lângă Matapal.

Ceasornicul de vis-à-vis de Metropol, unde o mulţime posomorîtă aştepta biletele de cale ferată, arăta ora 7 şi 35 de minute.

Automobilul gonia svârlind înapoi palmierii din grădina pieţii teatrului, coloanele casei uniunilor, firmele berăriilor, prima casă a sovietelor, în timp ce Tverscaia se întinse ca o coardă lungă, uruind sub roţile maşinii. Matapal ţinea strâns borurile impecabilei sale pălării de pae.

Ceasornicul depe Sadovaia-Triumfala clipi ora şapte şi 39 de minute. Caii verzi depe arcul de triumf fură cuprinşi de turbare şi o luară la goană în jos pe Tverscaia. Şoseaua spre Petrograd, se arătă şerpuitoare, dar Matapal închise ochii, în vreme ce maşina sărind la cotitură, se precipita la poarta de lemn a câmpului de aviaţie.

Un ceasornic arăta opt fără un sfert. Matapal alergă la birou, fâlfâind carnetul lui de cecuri.

Un tânăr zâmbi trist:

— „Regretăm... toate locurile sunt ocupate!" Matapal isbi pălăria în perete:

— „O sută de lire! Cecul acesta la purtător! Sunt Matapal."

Tânărul făcu un gest de neputinţă.

— „Două sute de lire! — tună Matapal.

Atunci, dintr'un colţ se ridică un om foarte slab, cu ochii încercuiţi, îmbrăcat într'un costum curios. El spuse:

— „Daţi-mi cecul mie! Vă cedez locul meu."

Matapal scrise cifra şi rupse foiţa. Era ora opt fără patru minute.

Tânărul dela birou avu vreme să spue:

— „Şase locuri, direct fără coborîre. Şi încă ceva..."

Matapal alergă cu geamantanul pe iarba verde, spre aeroplanul care se afla lângă hangar; parcă ar fi fost un pui eşit tocmai acum din acest ou de lemn şi de pânză.

In vârful unui turn se rotiau nişte mingi negre şi străluciau aparate metalice. Acolo fâlfâia în vânt un steguleţ. Spre aeroplan grăbiau şi alţi pasageri. Matapal se agăţă de bare. Un operator cinematografic învârtia aparatul său, fotografiând sborul. Inima lui Matapal era cât un purice. Motorul uruia grozav. Coardele sbârnăiau. Un om cu o şapcă de piele, alergă pe aripă şi dispăru apoi pe acoperiş.

Matapal îşi svârli geamantanul în plasă şi se aşeză în fotoliul de pae. După dânsul intră în cabină un american cu pipă şi cu o pereche de ochelari rotunzi, colosali. El privi sever spre Matapal care stătea galben de frică şi zise:

— „Monsieur, vă rog să fiţi liniştit şi să nu mă deranjaţi!"

Apoi se aşeză lângă Matapal în fotoliu.

De afară, cineva strigă:

— „Incep!"

Americanul zise:

— „Incepeţi!"

In cabină sări o doamnă, cu faţa acoperită de un văl des. Ea se uita speriată în jurul ei şi se aşeză într'un ungher, ascunzându-şi faţa cu mâinile. Imediat după doamnă se strecură pe uşe un om cu o înfăţişare suspectă, cu ochii în cearcăne şi purtând urmele unor vitii ascunse, pe faţa lui suptă şi galbenă. Se aşeză în faţa doamnei. Apoi intră mecanicul. Un loc rămase gol.

— „Contact!"

— „Este contact!"

Motorul părea că vrea să se rupă din loc, nu altceva.

Matapal privi pe fereastră. Un om se apropia de o tablă neagră, scrise cu creta o literă şi un număr fără înţeles.

Cabina se clătină. Casele şi oamenii se mişcară înapoi. Avionul începu să ţopăie.

— „Opriţi! Opriţi! Vreau să cobor! — striga Matapal cu groază, dar americanul sever îl apucă de braţ şi zise aspru:

— „Monsieur! Asta e imposibil! Stai jos! O să-mi stricaţi toată treaba."

— „Dar eu nu vreau să sbor!"

— „E prea târziu."

IX

Matapal simţi că aeroplanul încetă să mai sară. Părea că stă pe loc. Matapal privi pe fereastră. Sburau. Căsuţele mici, oamenii pitici, şi copaci de jucărie se amestecau pe jos. Moscova, depărtată, se găsia îndărăt la stânga, ca o grămadă de cuburi mici, pe jumătate rose, pe jumătate albastre. Printre aceste cuburi, câteva cupole de aur sclipiau. Lui Matapal îi vâjâiau urechile şi i se întuneca în faţa ochilor. Când îşi veni în fire, în cabină nu se schimbase nimic. Americanul stătea ca o statue de bronz. Doamna sub vălul des îşi rotia capul îngrijorată. Tipul suspect privia fix la doamnă. Ochii lui străluceau. Sub privirea lui spăimântătoare doamna întorcea capul din ce în ce mai neliniştit. Pieptul i se ridica. După toate aparenţele, pasagerii nu se cunoşteau între ei. Dar, Matapal simţi deodată că între american şi tipul cela slab, vicios, trebue să existe o legătură tainică. Fără îndoială că se pregătia ceva groaznic. Americanul îşi scoase pipa din gură şi flueră încet. Tipul suspect sări în sus:

— „Elena, tu eşti! — strigă dânsul şi rupse vălul depe faţa doamnei. Albă ca varul, doamna privi la netrebnic, cu groază şi dispreţ.

— „Staţi! — strigă Matapal. N'aveţi voe să vă purtaţi în aşa fel cu o femee necunoscută!"

— „Nu te mişca!" porunci americanul, punând mâna lui de fier pe umărul gras al lui Matapal. Matapal se ghemui în fotoliu

— „O să-mi stricaţi toată treaba. Staţi bine, la dracu! Asta e iubita lui. Fuge de dânsul. Pits, continuă-ţi lucrul!"

— „Elena — rânji Pits.

Ochii Elenei sclipiră:

— „Da, eu sunt, nemernicule!"

Pits râse.

— „Acum te afli în mâinile mele. Şi ştiu ce am de făcut cu ele! Roagă-te!"

Cu o mână, Pits apucă pe doamnă de braţ, iar cu cealaltă lăsă să cadă, sgomotos, fereastra.

Vântul rupse pălăria depe capul lui Matapal:

— „Ce vrea să facă?"

Americanaul prinse pe Matapal de gât:

— „Măgarul ăsta o să ne strice totul! Stai bine, sau de nu, te arunc pe fereastră! Nu mişca!"

Pits apucă pe doamna de talie şi începu s'o bage pe fereastra deschisă.

— „Mai la stânga, spre stânga — strigă americanul.

Doamna se împotrivia, dar Pits era mai puternic. Incă o clipă, şi Elena va cădea din înălţimea aceea grozavă, cu capul în jos, la pământ.

— „Ajutor!" urla Matapal. „Pilot! Opreşte aeroplanul! Aici se face moarte de om!"

Atunci americanul scoase din buzunar un revolver mare şi-l vârî în pântecele lui Matapal.

— „Odată de-ţi mai deschizi botul...."

Deodată, Pits lăsă pe Elena şi clătinându-se pe picioare, gemu:

— „Sunt pierdut. Mâna neagră ne urmăreşte de aproape."

Elena privi pe fereastră şi un strigăt de bucurie îi eşi din piept:

— „Sunt salvată!"

Matapal trăgea cu coada ochiului, temându-se să facă vreo

mişcare spre fereastră. Prin văzduh, pe urmele lor, dar nu mai sus, sbura un avion de un aspect înfricoşător. Era pe deaîntregul alb şi numai aripile le erau însemnate fiecare cu câte o mână neagră, uriaşe.

— „Nu trebue să ne ajungă!" strigă Pits şi sări prin fereastră, pe aripă. Elena căzu leşinată.

— „Foarte bine", zise americanul, furişându-şi revolverul în buzunar. „Domnule Matapal, nu doriţi o înghiţitură de whisky? Asta întăreşte!"

— „V-vă, v-vă m-mulţumesc — bombăni Matapal.

X

Intre timp evenimentele se desfăşurau cu iuţeală: mâna neagră se apropia. Era un monoplan de curse. Se putea vedea clar pilotul şi pasagerul. Pasagerul, ridicându-se dela locul său, dădea din mâini şi trăgea focuri de revolver. Pocniturile nu se auziau, dar fum alb eşia din ţeavă. Inapoia lui se afla ceva asemănător cu o mitralieră şi lângă această armă era încă un om. Cabina se înclina. Matapal căzu din fotoliu. Avionul făcu un viraj repede şi o luă drept în sus. Incepea urmărirea.

Matapal se blestema singur şi-şi blestema pofta lui nesăţioasă de bani, blestema pe netrebnicul de Wincester şi pe idiotul de om de încredere ce-l avea. O, dacă ar fi prevăzut măcar o miime din ceeace se petrecea acum, pentru nimic în lume n'ar fi ocupat un loc în această cabină afurisită.

Avionul se arunca dela dreapta la stânga şi înapoi. Se ridica deodată în sus şi cădea cu violenţă în jos. Aluneca pe aripă, se rotia şi deodată se opria vertical, cu coada în jos. Mâna neagră, ca un corb, stătea mereu deasupra lui şi din revolverul pasagerului eşiau mereu fumuleţe albe. Urmărirea ţinu mult.

De nenumărate ori, Matapal se aruncă în genunchi în faţa mecanicului flegmatic, îmbrăcat în haină de piele, care fără grabă — bău rom. De câteva ori îi întinse cecuri pentru sume variate. Il implora să se ducă la pilot şi să-l determine să se predea mâinii negre. Dar mecanicul zâmbia strâmb în mustaţa-i galbenă şi nu se mişca deloc.

Matapal era scuturat, svârlit dela un perete la altul, măruntaiele i se întorceau pe dos. Incepu să plângă. Fu cuprins de o spaimă groasnică. Blestema ora în care a pus piciorul în această cabină. Totul era însă în zadar. Moartea se apropia.

Insfârşit, mâna neagră ajunse avionul. O clipă pluti alături. Apoi pasagerul făcu o săritură extraordinară şi sări pe aripa avionului, drept asupra lui Pits, care şi el trăgea cu revolverul. Aeroplanul se clătină. Pe aripă se desfăşura o luptă pe viaţă şi pe moarte. Elena şi americanul, ţinându-şi respiraţia, se lipiră de fereastră.

Avionul se clătină o ultimă dată şi apoi se îndreptă.

— „Vai! Pits...."

Matapal văzu cum un trup negru de om, căzu jos.

Americanul bătu entusiasmat din palme:

— „All right! E minunat! Bravo Elena! Un păhărel de whisky, domnule Matapal".

Atunci, pe fereastră, apăru un alt individ: era un bandit cu mască, într'un trico negru. Se aşeză obosit în fotoliul de pae şi bău pe nerăsuflate un pahar cu apă.

Americanul privi la ceas:

— „Mai avem disponibile 40 de minute. Mecanic, dă-i lui Pits sticla asta şi câteva sandwich-uri.

Mecanicul luă lucrurile şi le trecu undeva afară, în vânt, şi în uruitul motorului.

— „Amicii mei, cred că s'ar putea face încă şi o jefuire în aer, ce credeţi? Minunat! Johnes, începe!"

Masca neagră se apropie de Matapal şi-l apucă de gât. Elena începu repede să scotocească prin buzunare, Matapal se lăsase jos şi holba ochi mari, gata să-şi dea sufletul de spaimă. I se fură tot ce avea şi fu legat apoi de mâini şi de picioare.

— „Vă implor... nu mă aruncaţi pe fereastră... omorîţi-mă mai bine... n'aş putea suporta să fiu asvârlit din avion."

Americanul râdea cu hohote:

— „Ai răbdare, prietene!"

XI

După o jumătate de oră, americanul deslegă pe Matapal, îi restitui portmoneul şi îi oferi din nou un pahar de whisky, în timp ce-şi aprindea luleaua. Aeroplanul cobora. Copacii se măriau din ce în ce, sburând nebuneşte pe sub roţile avionului şi Matapal zări deodată sub el, un câmp întins pe care aşteptau o mulţime de oameni şi de automobile. Pilotul anunţă:

— „Domnilor, am sosit, sborul s'a terminat!"

Aeroplanul atinse pământul cu roţile. Mai sări de vre-o două ori, şi trenă apoi vreo sută de metri. Mulţimea îl înconjură îndată. Americanul şi Elena eşiră din cabină şi peste un moment erau ridicaţi în braţe de public, care îi ovaţiona.

Matapal îşi luă geamantanul şi eşi la aer curat. Vrea să plece cât mai repede spre primul post de poliţie. Dar dece striga oare atât de vesel mulţimea? Matapal împietri. Pits, foarte vesel, cobora de undeva, de sus, agăţat de nişte funii şi scoţând chipiul îi strigă:

— „Sunteţi viu încă?"

— „Dar pentru ce aş fi mort?"

Financiarul puse din nou geamantanul jos şi căscă gura. Mulţimea ovaţiona pe Pits. Insfârşit, un domn cu cilindru se urcă pe acoperişul unui automobil. In mâna dreaptă ţinea un buchet superb. După ce aruncă o privire rugătoare în jur, se făcu linişte şi el vorbi:

— „Doamnelor şi domnilor! Sunt fericit că mi-a revenit onoarea de a saluta pe dragii noştri prieteni, Pits, Joe, Elena şi Hugo. Ziua de azi, este o zi mare, solemnă. Casa noastră a realizat turnarea celor mai grele scene din filmul „Mâna neagră", sau „O dramă în nori", după scenariul celebrului poet rus, Saşa. Domnilor! Turnarea s'a efectuat la două mii de metri înălţime. Domnul Joe a sărit — la această înălţime — depe un avion pe altul. Toată scena a fost turnată de aparate fixate pe aripele avioanelor. Trebue să menţionăm şi talentul cu care Elena şi-a interpretat rolul ei, ce se petrecea în cabina avionului."

— „Trăiască Elena!"

— „Şi domnul Pits era mai presus de toate laudele!"

— „Trăiască Pits!"

— „Trebue să mai menţionez că domnul Matapal, care călătorea întâmplător cu noi, datorită înfăţişării sale comice a adus o mare animaţie în turnare şi a dat posibilitatea să se turneze şi o comedie numită „Jefuirea în aeroplan, a lui Bill".

— „Trăiască Matapal!"

Acesta se clătină.

XII

Când îşi reveni, lângă dânsul stătea omul său de încredere, care-i spuse:

— „Domnule Matapal! Automobilul vă aşteaptă. Mai aveţi timp patru ore. Bine aţi făcut că aţi venit cu avionul. Wincester s'a dat de gol. Dar ce aveţi? Nu vi-e bine?"

Matapal deveni deodată sever şi preocupat:

— „Mergem să luăm masa. Spune-mi te rog, cum stă dolarul astăzi?".....

B. B.

Sborurile pentru presă organizate de societatea CIDNA

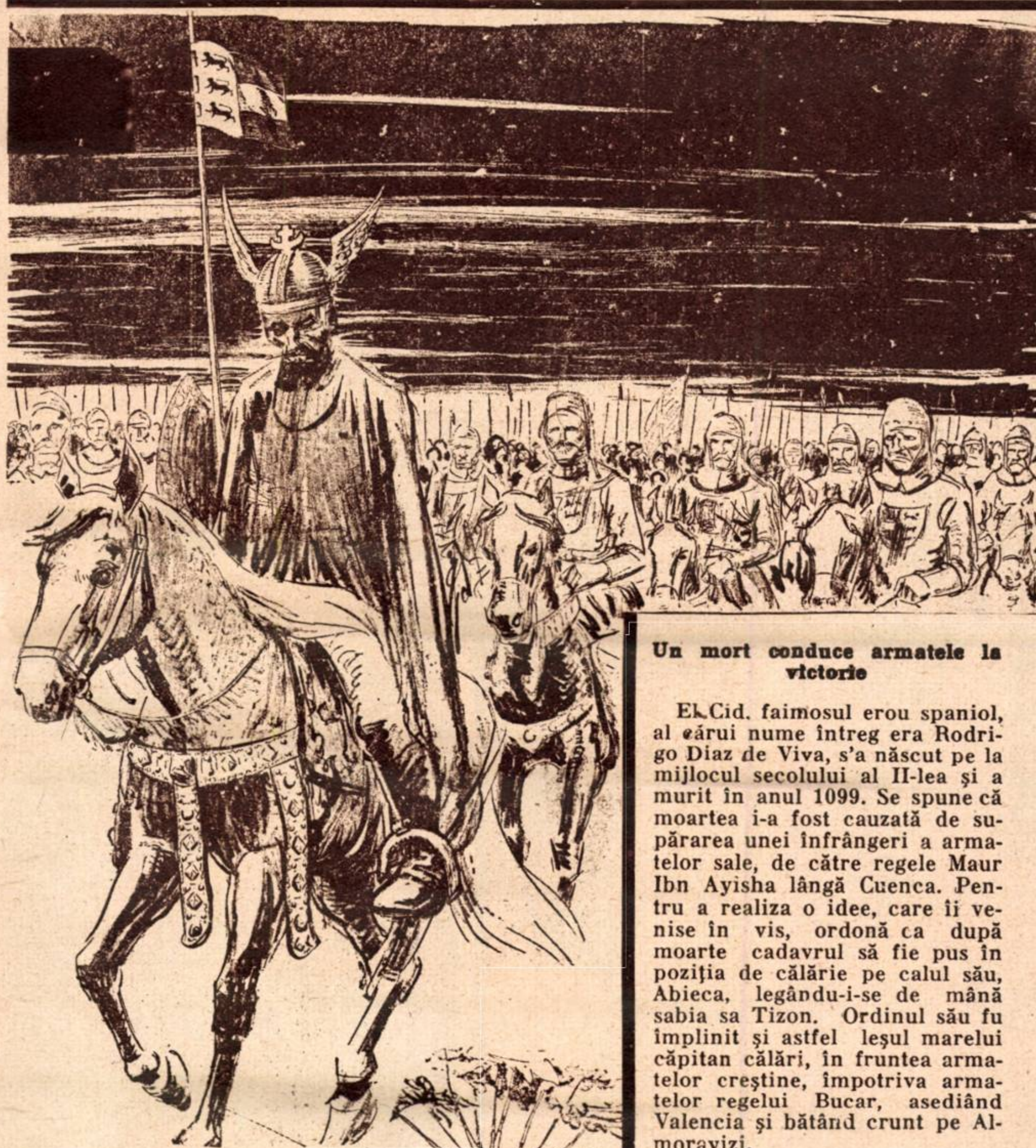

Duminică 8 Mai au avut loc la aerodromul Băneasa, o serie de sboruri organizate de societatea „C.I.D.N.A." cu avionul „Flèche d'Orient", pentru reprezentanţii presei din România şi familiile lor. Cu această ocazie, numeroşi gazetari au primit botezul aerului. S'a servit un bogat bufet, la care d-nii General Rujinsky, directorul aviaţiei civile, maior Peneş, directorul societăţei „C I D N A" au subliniat legăturile dintre presă şi aviaţie.

Fotografiile noastre reprezintă: dr.: Un grup de ziarişti şi familiile lor în faţa avionului; sus: Oficialitatea şi invitaţii la bufet; dr. sus: Lacul şi comuna Băneasa văzute din avion.

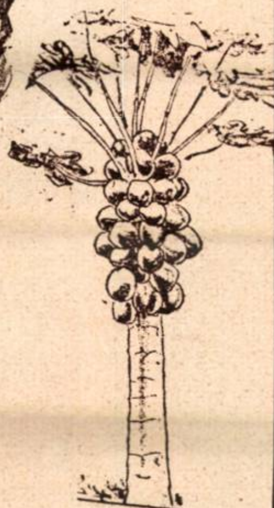

Ce nu ştie toată lumea

Un mort conduce armatele la victorie

El Cid, faimosul erou spaniol, al cărui nume întreg era Rodrigo Diaz de Viva, s'a născut pe la mijlocul secolului al II-lea şi a murit în anul 1099. Se spune că moartea i-a fost cauzată de supărarea unei înfrângeri a armatelor sale, de către regele Maur Ibn Ayisha lângă Cuenca. Pentru a realiza o idee, care îi venise în vis, ordonă ca după moarte cadavrul să fie pus în poziţia de călărie pe calul său, Abieca, legându-i-se de mână sabia sa Tizon. Ordinul său fu împlinit şi astfel leşul marelui căpitan călări, în fruntea armatelor creştine, împotriva armatelor regelui Bucar, asediând Valencia şi bătând crunt pe Almoravizi.

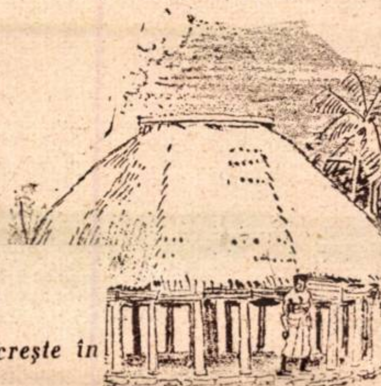
Papaw, pepenele ce creşte în pom.

Insulele Paumotu, pe care francezii le numesc Tuamotu (Archipelagul de jos) cam optzeci la număr, formate din corali, sunt o posesiune a Franţei în Pacific.

Ridicarea lor deasupra mării e atât de mică, încât cu mult înainte de a zări pământul răsărind din adâncimile Pacificului poţi auzi sgomotul valurilor ce se sparg de ţărmul de coral.

Tuamotu mai e cunoscut sub numele de Insulele Perlelor, din cauza tonelor de sidef ce se exportă de aci anual. Pentru explorator însă, interesantă e ciudata specie de câini, prezentând caracteristicile tuturor speciilor cunoscute şi pe care mediul şi hrana i-au preschimbat în amfibii pescuitoare, ce se simt mai bine în apă, decât pe uscat.

Casa unui samoan e toată numai ferestre şi uşi

REDACŢIONALE

Incepând cu numărul viitor, d. Joseph de Saxa îşi reia colaborarea la revista noastră, redactând — în fiecare săptămână — rubrica „De vorbă cu cititorii".

moda

Mirese şi domnişoare de onoare

Stg.: *Toaletă de crepe „twilight blue" (albastru de amurg) brodată cu semicercuri de strasuri. E purtată de Muriel Evans, dela „Paramount".*

Jos: *Ultima modă ne aduce pentru vară toalete de bal din organdi brodat cu argint (Carole Lombard dela „Paramount")*

SVONURI parisiene ne aduc vestea că toaletele mireselor părăsesc tradiţionalul alb pentru a se aventura în acele delicate nuanţe de culori pe care le vedeţi atunci când soarele sclipeşte în unda apei, pe aripa unei libelule, sau pe oglinda unei masse de ghiaţă. *„Aquateinte"* e denumirea ce desemnează aceste noui tonuri, mult mai iluzorii, pentru a purta eticheta unei culori. Miresele anului 1932 vor saluta cu entuziasm această modă care aduce tradiţiei un val de aer proaspăt.

De altfel, aceste palide nuanţe de rose, bleu şi verde sunt atât de încântătoare încât nu credem că se vor mărgini numai la toaletele de mireasă; e aproape sigur că domnişoarele de onoare nu vor întârzia să le arboreze, purtând apoi aceste rochi de nuntă dealungul sezonului ce vine. Am putea spune deci că rochiile acestei veri vor reflecta culori de acuarelă diluată.

Vă prevenim însă: aceste tonuri sunt foarte pretenţioase reclamând prin delicaţeţa lor, un fard impecabil şi multă chibzuială, în alegerea culorilor. Dacă aveţi o nuanţă de gălbui în piele, veţi evita bleul. Incercaţi în acest caz rozul şi rezultatul va fi minunat. Dacă aveţi norocul să fiţi roşcată, veţi opta pentru verde. Dvs cele care vă recăsătoriţi, dacă se întâmplă să aveţi câteva fire argintii în păr, ochi albaştri şi un ten puţin rozat, puteţi întrebuinţa noul bleu de ghiaţă, care vă va da atâta farmec, încât nu veţi regreta o clipă albul.

Fără îndoială unele mirese vor rămânea la milenarul şi romanticul alb, de care nu se mai tem atât întrucât, de când a devenit atât de modern în linia rochiilor de seară, au descoperit că te poate avantaja de minune dacă eşti bine fardată.

Dar oricât de experimentate şi de dibace aţi fi în această artă, nu veţi aştepta ziua cea mare, pentru începerea pregătirilor menite să vă dea o aparenţă cât mai seducătoare. Vă veţi acorda astfel, cel puţin şase săptămâni. Atenţiile dvs. se vor concentra mai întâiu asupra părului care, fără îndoială, va fi acoperit de-un văl. Insă nunta, ce se face în prag de vară, e urmată de lunile de miere, în al căror program se cuprind călătorii, neastâmpărul vilegiaturilor, cu excursii sportive, etc., ce nu vă lasă vreme pentru coafor. Foarte practice sunt în acest caz ondulaţiile permanente, pentru care aveţi nevoie de un păr sănătos. Puteţi începe în acest scop o serie de tratamente periând părul zilnic şi făcând uz de loţiuni tonice, timp de trei săptămâni.

Sus: *Un model de coafură modernă*

In cea de-a patra, îi veţi face o baie cu şampon şi apoi îl veţi da pe mâna coaforului care-l va potrivi puţin, pentrucă moda sburdalnicilor bucle de fetiţă, ca şi a rulourilor îngereşti din secolul al 15-lea a trecut. Ceafa dvs. va prezenta acum o serie de inele mici şi mătăsoase, ca nişte melci minusculi, semănând mult cu buclele pe care le vedem la vechiile statui ale grecilor.

Nu vom rămâne însă aci. Tenul reclamă şi el o îngrijire tot atât de intensivă, ca şi părul. Un masaj facial, odată pe săptămână, timp de 6 săptămâni va face adevărate minuni, pentru ziua când trebue să apăreţi cât mai frumoase şi, dacă mi-e permis să fiu atât de practică, o radicală epurare internă, cu ajutorul unui regim de uleiuri, ce vor mătura din organism toate rezidurile, vor da tenului transluciditatea reclamată de noile culori.

Există ştiu, o superstiţie, absurdă ca toate superstiţiile de altfel,

care vă opreşte de-a îmbrăca găteala de mireasă mai înainte de ziua fixată, asta nu vă împiedică însă să vă încercaţi fardul Nu e deloc cuminte să probaţi o coafură, sau o toaletă nouă, cu zece minute înainte de ocazie. Eliminaţi deci riscul, printr'o prealabilă experienţă.

Cu cel puţin două săptămâni înaintea nunţii veţi trece în lista cumpărăturilor dvs. următoarele articole: o cremă de bază pentru pudră; rouge în cremă şi uscat; creion de buze; pudră de două nuanţe; un creion de ochi, rimel.

Luaţi o nuanţă de roşu cât mai delicată, mai cu seamă dacă toaleta vă va fi rose. Amintiţi-vă că dacă puteţi trânti roşul cu îndrăzneală pe obraz, atunci când purtaţi rochii de sport, în culori vesele, delicateţa acestor nuanţe diluate reclamă un ten de o coloraţie tot atât de fină, astfel că veţi prefera un rouge mai deschis. Veţi obţine cu siguranţă un rezultat minunat aplicând pe obraji imediat ce aţi întins crema de bază a pudrei, un rouge-cremă de aceeaş nuanţă cu cel de buze. Feriţi-vă de nuanţele purpurii. Intrebuinţaţi culorile trandafirii, dacă înclinaţi spre blond, tonurile pure ale roşului, dacă sunteţi brunetă şi un saumon, dacă pielea dvs. prezintă reflexe de gălbui. După ce aţi aplicat acest rouge-cremă, începeţi să vă pudraţi.

Operaţia aceasta e una din cele mai dificile. Veţi întrebuinţa o pudră cât mai fină, pe care o veţi aplica cu generozitate presând-o pe piele. Culoarea ei va corespunde cu nuanţa celei mai întunecate regiuni a pielei ce se găseşte în genere pe gât. Dar, parcă vă aud spunând: Vreau să par mai albă. Ei bine efectul acesta se realizează la Paris, într'unul din cele mai simple moduri. Se întrebuinţează în acest scop două nuanţe de pudră. Intâi, se aplică pudra ce corespunde pielei şi apoi o alta, cu două sau trei nuanţe mai deschisă. Incercaţi şi dvs. procedeul şi veţi fi uimite de luminozitatea pe care această combinaţie de pudre o poate da tenului. Intre prima şi a doua pudră veţi aplica rouge-ul uscat. Vă atrag atenţia că aveţi o bună culoare de bază — rouge-ul cremă — şi că puteţi întrebuinţa roşul uscat, ce se poate aplica cu uşurinţă, exact în gradul în care doriţi; dar vă rog! cu multă moderaţie! şi privindu-vă mereu profilul, pentru a vedea dacă fardul e neted şi egal.

Pentru ochi

Nu veţi întrebuinţa rimelul negru, decât atunci când culoarea genelor e foarte închisă. Altfel, se recomandă maron-ul, albastru şi bleu-vert-ul, cari sunt de un efect cu mult mai subtil.

YVETTE

Sfaturi pentru ingrijirea frumuseţii

Aimée de Balace. — Silueta uimitoare aşa cum o numeşti, este un dar de la natură, nu câştigat prin cure speciale. E drept că regimul ajută mult, dar ce te faci când ai picioarele scurte, pieptul de adolescent şi şoldurile colţuroase? Nu-mi scri însă ce cusur îţi găseşti. Cât despre alergări nu subţiază picioarele prea mult. Dovadă dansatoarele care toate au pulpele destul de desvoltate.

Depilatorul nu e toxic decât mâncat pe pâine. Uns pe obraz nu omoară nici pelea nici posesoarea ei. Cel mult distruge perii de prisos, cari vor reveni însă peste puţin timp. Un depilator eficace, pentru toată viaţa, nu sa' descoperit încă.

Japoneza. — Reţeta pentru gene ce-ai utilizat anul trecut era cu ulei de ricin. Anume: Ulei de ricin 20 gr. Alcool pur 10 gr. Pilocarpină 0.50 ctgr.

Z. 36. — Dac'ai face parte din sexul frumos te-aş sfătui să adopţi vara, contra pârlelei, umbreluţă galbenă. Dar cum nu am văzut încă nici un reprezentant al sexului tare cu asemenea umbreluţă, mă tem să nu se ţină lumea după d-ta, când te-ar vedea cu umbrelă.

Deci te sfătuesc a te unge întâi cu o cremă pe obraz şi apoi să înfrunţi sărutul soarelui.

E imposibil însă să devii din negru alb.

Mucius Scaevola. — Ai coşuri în piele şi păr alb la 18 ani? Contra coşurilor obişnuita dietă: Răsbo- piperului, sărăturilor alcoolului şi cafelei. Asta pentru politica internă. Pentru cea externă o cremă minunată: Resarcină 1 gr. Sulf precip 2 gr. Ichtiol 1 gr. Lanolină şi Vaselină aa 15 gr.

Maria Antoaneta. — Beretele croşetate nu se poartă cu rochii de mătase. Nici măcar de Ivette. Se poartă la costume sport, tailleururi şi tricouri la fel. Numai dimineaţa.

Mitzi. — Pantofi de lac cu rochie de olandă? Cam nepotriviţi. Aduc de departe cu un rinocer cu o scufiţă în cap.

Isabella. — Te-ai îndrăgostit de Ivan Petrovici? Mă întrebi ce să fac? Foarte simplu: Mănâncă 3 ridichi pe zi, bea lapte de canar văduv şi cântă Isaia dănţueşte sus pe casă. Dacă nu te-o iubi Petrovici după asta să-mi zici mie Laura.

Costică frumosul. — Ai mâinile cam mari? Remediul e greu de găsit. Corsete pentru aceste membre nu cunosc. Cât despre coşuri regimul şi crema recomandată lui Mucius Scaevola.

LAURA

Requiemul pentru Paul Doumer la Catedrala Sf. Josif

Joi 12 Mai a. c. a avut loc la Catedrala Sf. Iosif, un requim pentru memoria lui Paul Doumer, fostul preşedinte al Franţei, care a fost înmormântat în aceaş zi la Paris.

Serviciul religios a fost oficiat de arhiepiscopul catolic al

Bucureştilor, Cisar şi la solemnitate au luat parte, Suveranul, membrii guvernului, membrii Corpului diplomatic şi autorităţile din Capitală.

Fotografiile noastre reprezintă câteva instantanee prinse la Catedrală.

(Foto I. Berman-„Realitatea").

RĂTĂCIT prin UNIVERS

ROMAN FANTASTIC DE RUDYARD MULLTON

4)

Atunci, amenința, și obținea bani, ca să tacă, dela familiile în chestiune. Eram pe punctul să-l demasc. Am avut de furcă. Iți inchipui: în cazuri de astea, cei șantajați, de frica scandalului public, nu se plâng poliției. Ei bine, în momentul când credeam că i-am pus ghiara în gât, a intervenit una din victimele lui, o fată cu care eram pe punctul de a mă logodi, implorând pe șefii mei și pe mine să nu se facă un scandal public. Din lipsă de probe suficiente — toate victimele negau c'ar fi fost înșelate de acest bandit, — afacerea s'a clasat... Or, înțelegi că nu aș vrea ca și de astădată, Wicombe să-mi scape printre degete.

Ușierul intră, prezintând lui Sir William o carte de vizită.

— O, ce tupeu!... făcu Sir William, după ce-și aruncă ochii pe cartea de vizită. E chiar Wicombe!...

— Ce îndrăzneală!... făcu inspectorul Marton, congestionându-se de mânie.

— Trebuia să mă aștept la vizita lui, zise șeful, calm. Vine să mă iscodească; a aflat desigur că s'au făcut două plângeri contra lui. Vrea să știe precis despre ce e vorba.

Marton depuse dosarul afacerei Wicombe pe biroul șefului, și ieși.

Sir William făcu semn ușierului să introducă pe solicitator, și se așeză la birou.

Wicombe, deși părea bondoc, din cauza umerilor săi lați și patrați, intră agil, repezindu-se cu mâna plină de inele, întinsă, impetuos, să salute pe Sir William:

— Respectele mele, Sir William!... Un adevărat entuziasm mă cuprinde, de câte ori am fericirea să vă văd... Sunteți sănătos?... Sunt încântat, Sir William, sunt încântat... Dece oare, Sir William, vă revăd totdeauna cu atâta plăcere?..?

— Poate fiindcă vă evoc amintiri... sentimentale, din tinerețe...

Wicombe rămăsese cu mâna întinsă, dar șeful, ca să salveze situația, ridică cutia cu havane, oferindu-i o țigară, în locul unei strângeri de mâini.

— Totdeauna spiritual, până și în gesturi, Sir William! făcu patronul *Agenției de Brevete,* râzând și arătându-și dantura masivă de carnasier. E just că am avut multe succese, în tinerețe, — în timp ce alții au avut tot atâtea eșecuri...

— Rămâne de văzut cine va râde la urmă, Wicombe, zise liniștit Sir William Halkett, deschizând astfel dosarul din fața sa, încât banditul să poată citi pe copertă: *Afacerea Wicombe.*

Sir William observă și se încredință că Wicombe a citit titlul dosarului; excrocul păru o clipă dezorientat. Indată însă, de unde până atunci privise dosarul și pe șeful poliției, cu privirea lui de taur, gata să împungă, ridică cu o mișcare bruscă fruntea, lansă spre tavan un nor de fum și făcu, după părerea șefului poliției din New-York, greșala ireparabilă de-a nu se mira de acel dosar, ci de a spune cu o nepăsare prefăcută:

— Delicioasă, havana asta...

— Wicombe, zise atunci Sir William, pe un ton mai mult de poruncă, decât de invitație, ia loc și spune-mi ce te aduce la mine.

— Nimica toată, Sir William, în primul rând am vrut să vă văd...

— Ți-era dor de mine? Bine. Apoi?... îl privi rece șeful poliției

— Sir William, s'ar părea că tot mai aveți oarecari resentimente contra mea...

— Nu resentimente, am două plângeri contra d-tale!

De data aceasta Wicombe nu-și pierdu câtuși de puțin cumpătul, ci spuse pe tonul cel mai natural:

— Tocmai despre asta am venit să vă vorbesc. Dar mai întâi, trebue să dăm cărțile pe față, și să știu dacă amintirea unor evenimente... sentimentale, după cum le numiți, din tinerețea noastră, nu vă face cumva să nu aveți obiectivitatea necesară, în cazul meu.

— Ești insolent. Crezi că vreau să mă răzbun pe tine?

— Sir William, protestă Wicombe, ridicându-se de pe scaun, vă rog să mă înțelegeți. Nu pun nici o clipă la îndoială, integritatea omului datoriei, ce sânteți. Voiam să vă rog numai ca, să aveți îngăduința necesară față de trecut — tinerețea nu e totdeauna bună sfătuitoare, — și să înțelegeți că sunt acuma un alt om. Am muncit mult, și foarte corect, ca să pot înjgheba Agenția înfloritoare de brevete, pe care o conduc cu cinste. E o afacere perfect legală și onorabilă. Or, e în joc acum, reputația acestei agenții, care, dacă s'ar prăbuși, vă fac atent că ar aduce ruina a zeci de oameni cinstiți, și ar pune în joc interesele Statelor Unite... Am venit să vă rog, să opriți ca poliția să devină complice, în intriga ce se țese contra mea. Altfel, aș fi nevoit să mă plâng de ranchiuna poliției, contra mea...

— La a treia insolență, te dau afară.

Tonul lui Sir Halkett era de-un calm desăvârșit.

Wicombe se svârcoli iară, protestă, se bătu cu pumnul în piept.

— Ascultă Wicombe, îl întrerupse Sir William Halket, nu am contra d-tale nici un fel de ranchiună. Dar dacă îți închipui, că de teamă să nu mă acuzi de părtinire, aș putea întrerupe cercetările în afacerea agenției tale, te înșeli. Poți să umpli gazetele cu „resentimentul" meu, poți să înfățișezi faptele de odinioară, cum vrei. Am contra ta două plângeri, și datoria mea este să declanșez cercetările de rigoare. Ei bine, din clipa aceasta, cercetările au început. Iată, semnez un prim mandat pentru aducerea ta în fața noastră, pentru a da autorităților informațiunile necesare.

Și șeful, semnă un formular, sub privirile piezișe, de taur supărat, ale banditului.

— Și fiindcă ai venit de bună voe în gura lupului, urmă Sir William cu un surâs ce-i subția și mai mult buzele crispate, vom începe îndată interogatoriul.

— Foarte bine, zise Wicombe stăpânindu-se; în fond, nu vreau decât să vă lămuresc, ca să dispară echivocul în care poliția a fost împinsă. Vă rog însă să se noteze la dosar, că am venit de bună voe să dau lămuriri, și nu în urma mandatului ce ați emis.

— Wicombe, cu ce fel de operațiuni se ocupă agenția d-tale? întrebă Sir William. Te rog să nu omiți nici o categorie de operațiuni.

— Agenția de brevete facilitează inventatorilor, obținerea brevetelor de invențiuni. Ea finanțează pe inventatorii serioși, ca să-și poată realiza practic descoperirile, cumpără planuri și brevete de invențiuni, și le vinde.

— Altfel de operațiuni nu mai faceți?

— Nu, răspunse Wicombe.

— Ei bine, urmă Sir William, am primit contra agenției d-tale, următoarele plângeri: (și șeful deschise dosarul) un tânăr inventator se plânge că, a avut naivitatea de-a vă informa, că a descoperit un anumit dispozitiv de mitralieră. In urmă, fiindcă n'a căzut la învoială cu agenția, planurile i-au fost furate, în lipsa sa de acasă. Inventatorul acuză agenția de brevete de acest furt, specificând că întrețineți o armată întreagă de hoți de planuri.

— Cu ce probează că agenția noastră a pus la cale acest furt?

— Indiferent... făcu Sir William.

— Ba nu e indiferent de loc, îl întrerupse Wicombe cu impetuozitate. E o acuzație fără nici o dovadă, ceeace înseamnă că ne aflăm în fața unei inscenări, contra agenției mele.

— Inscenări, din partea cui? întrebă șeful poliției.

— Din partea concurenței, sau din partea vre-unui dușman personal al meu...

Sir William strânse nervos capătul havanei în dinți. Intoarse apoi o filă din dosar și spuse:

— A doua reclamație, e făcută de Maden, care susține că e urmărit zi și noapte de un agent al d-tale, în scopul de a-i fura planurile unei invențiuni...

— Dar bine, Sir William, izbucni Salvator Wicombe, poliția nu știe oare că Maden e mai mult un țicnit, decât un savant? El a venit la agenția noastră, ca să colaborăm la industrializarea unui economizator de benzină, pentru motoarele de avion; dar experiența făcută cu aparatul său, n'a reușit. Maden e un alienat mintal, ca atâția alții, cari se cred inventatori. Deaceea, el suferă și de mania persecuției, și crede că e urmărit de tot felul de spioni, cari caută să-i fure invențiunile. Dar pe planurile lui, nu aș da nici doui bani. Vă spun, e un biet dement, care încurcă lumea degeaba. Poliția s'ar face de râs, dac'ar pune vre-o bază pe spusele lui Maden sau dac'ar provoca un scandal public, pentru atâta lucru...

— Wicombe, rosti aspru șeful poliției din New-York, dai sfaturi cu

prea multă insistență poliției, ceeace devine semnificativ. E cert că ți_ar displăcea foarte mult amestecul nostru, in treburile tale...

— Dar evident, Sir William; e vorba de prestigiul de care se bucură agenția noastră...

— Pe cine-ai trimis să urmărească pe Tompson Brook din Boston? il intrebă William Halkett, pe neașteptate.

Salvator Wicombe il privi o clipă pe sub sprâncenele groase, ca taurul când e gata să se repeadă in sulița toreadorului. Trase un fum din havană, il asvârli spre tavan și răspunse răspicat:

— N'am trimis pe nimeni să urmărească pe Tompson Brock. Am trimis emisari la Tompson Brook, ca să intru in afaceri comerciale cu el.

— Ce-a inventat farmacistul Tompson Brook?..

— Cine știe?... Poate vre-un nou praf de insecte, sau poate o lume nouă...

CAPITOLUL VI

SPRE NECUNOSCUT

In fața casei din Shepton Street 71, lumea se strânsese, de parcă s'ar fi descoperit inăuntru o crimă, — un cadavru ciuruit de gloanțe sau un spânzurat. Aglomerația intrerupea circulația pe strada ingustă.

Nu rare ori, se descopereau crime barbare sau tâlhăii sângeroase, in acest cartier periferic din Boston. In adevăr, Shepton Street face parte dintr'un caer de ulițe intortochiate, cu baruri interlope și hanuri sinistre, din cartierul Chelsea, dela nordul portului care, ca orice port mondial, adăpostește in periferiile lui o populație mizerabilă, infometată și sanguinară, de hamali, de intelectuali ratați, mateloți bețivi, contrabandiști, mici negustori frauduloși și femei vulgar fardate.

Fiecare trecător, simțea de datoria sa să se oprească, să ingroașe astfel rândurile celor masați in fața casei dela N-rul 71, și să caște gura, in așteptarea unui eveniment, pe care nimeni nu_l bănuia.

— Dar ce e? Ce s'a întâmplat?

— O crimă?... O sinucidere?...

Se făcură tot felul de ipoteze și presupunerile prinseră, in mintea celor cari așteptau nerăbdători, consistență de realități:

— A fost ucisă o femee!...

— Nu, vă spun că s'a spânzurat un chiriaș... L'am văzut eu...

Un gardist se ivi de după colțul uliței. La această apariție, unii din grup, precauți, se indepărtară de bună voe. Alții, așteptară să fie invitați:

— Circulați!...

Iar femeile nu se clintiră din loc, nici când fură bruscate de agentul forței publice. In schimb, ele protestară vehement, pe tonuri ascuțite. Dacă insă le-ar fi intrebat cineva, dece stau aci, aproape nici una n'ar fi știut ce să răspundă.

De aceea, când evenimentul se produse, fu o deziluzie generală. Nu era vorba nici de o crimă, nici de o sinucidere. Ci pur și simplu de plecarea in călătorie — intr'o lungă și neobicinuită călătorie, după câte se spunea, — a unuia din chiriașii Tempestei Burton, de plecarea conservatorului Homberg. Dis de dimineață, prietenul său, chimistul Tompson Brook, venise să-l ia, dat findcă avea să-l insoțească in tainica expediție, despre care Tempesta debitase atâtea enormități, cui voia s'o asculte.

Iată dece, la plecarea celor doui tineri, tot cartierul se strânsese la poarta casei, ca la urs. Trecătorii din alte cartiere, curioși, sporiră rândurile celor de față, și nedumerirea crește:

— O crimă?

— Nu... Pleacă Tompson și Fritz...

— Ei și?... Cine sunt acești Tompson și Fritz?..

— N'ai auzit?... Se duc într'o țară locuită de balauri...

— Ași!... Asta-i o glumă proastă. Pleacă in California, unde au găsit aur.

— Dar in California nu mai există aur; eu am auzit că pleacă in Africa, să salveze pe un prieten al lor, care a căzut prizonierul unui trib de negri...

— Dacă nu l-or fi mâncat până acum... Eu cred că se duc la Hollywood, să facă cinema.

— Nu e adevărat... Fritz și Tompson au descoperit mijlocul să fabrice planete.

— Cum „planete"? Adică stele?...

Și toate aceste palavre, cădeau in absurd...

Aceasta nu a impiedicat insă ca, entuziasmul populației din Chelsea, să facă o manifestație de simpatie celor doui tineri, când apărură in capul scării, cu valizele in mâini. Fritz Homberg și Tompson Brook fură ovaționați, fără ca publicul să știe precis dece comite acest act. Bagajele lor fură plasate intr'un Ford de un model ancestral, și unele din aceste bagaje, avură darul de a stârni o nouă serie de comentarii, dat fiind că cei doui tineri luau cu ei un fel de aparate ciudate, niște trepiede strânse și un fel de microscoape uriașe, ambalate in piele.

In fine, Homberg și Brook se suiră in automobil și Fordul hodorogit se urni din loc, după ce pufni și scuipă supărat, ca o pisică furioasă.

Manifestația ce li se făcu, nu părea deloc că incântă pe cei doui — să le zicem — exploratori. Ei erau preocupați de gânduri mai serioase, căci, după ce automobilul porni, Tompson Brook șopti tovarășului său:

— Trebue să observăm dacă nu cumva Clayton ne urmărește...

Teama călătorilor noștri putea fi in parte indreptățită. Ei știau că de câteva zile, Clayton, traficantul de aparate furate de marinari de pe bordul vaselor, își lichida micul său comerț clandestin, isi vindea marfa pe preț scăzut, cu intenția evidentă de a realiza un capital in numerar.

— Ce facem, dacă ne urmărește? intrebă Homberg pe tovarășul său, in automobilul ce-i ducea spre gară.

— Il ucidem! răspunse rece Tompson Brook.

— Esti nebun! replică neamțul. O crimă ar putea să ne zădărnicească succesul.

— Dar nu putem lăsa pe Clayton să ne fure secretul...

* * *

In adevăr, pe peronul gării, cei doui pasageri desluşiră silueta scundă a negustorului clandestin, strecurându-se prin mulțime, ferindu-se să fie văzut de ei. Clayton se urcă in acelaș tren cu Brook și Homberg, fapt ce indispuse pe american și mânie violent pe conservatorul de muzeu. Brook deși mai era un minut până la plecarea trenului, voia să se ducă in vagonul in care se urcase Clayton și să dea jos in brânci pe urmăritor.

— In definitiv, căuta să-l liniștească Fritz Homberg, oricine are dreptul să călătorească cu acest tren. Ai provoca un scandal inutil, și ai risca să fi oprit in gară. Lasă-l mai bine să se țină după noi, ca să-și demaște planurile. Și apoi, vom găsi noi un moment favorabil, ca să-l facem să ne piardă urma...

Intre timp, trenul porni. In clipa pornirii insă, un om de pe peron, sări pe treapta ultimului vagon...

CAPITOLUL VII

EMISFERELE TAINICE

La biroul său, Sir Salvator Wicombe, directorul *Agenției de Brevete* descifra cu ajutorul unui anumit dicționar, o telegramă cifrată, pe care o primise cu câteva clipe mai inainte, și trecea „pe curat", notând pe o filă de hârtie, cuvintele descifrate:

„Am reușit să interceptăm o scrisoare prin care *Societatea Walton Siderurgic Trust din New-York*, confirmă chimistului Tompson Brook, din Boston, primirea unor planuri. Stop. Harris urmărește pas cu pas pe Brook, dar aceasta nu a dus la nici un rezultat. Stop. Bety Dilman a incercat să se apropie de Fritz Homberg, dar acesta o respinge cu incăpățânare. Stop. Prea multă insistență din partea ei, ar putea să pară suspectă. Stop. Trimiteți instrucțiuni. Stop. Stilton , directorul sucursalei Boston".

O a doua telegramă sosi, iar Wicombe o descifră:

„Brook și Homberg plecat pe neașteptate azi. Stop. Harris ii urmărește. Stop. Stilton".

Wicombe reciti transcrierea telegramelor descifrate, apoi aprinse cu un chibrit hârtiile și le prefăcu in cenușe.

Apăsă pe unul din numeroasele butoane de pe tabloul electric, ce se afla pe biroul său și un funcționar tânăr apăru.

— Walter, i se adresă patronul, te voi insărcina cu o misiune discretă. Ști unde este sediul societății Walton Siderurgic Trust...

Walter incuviință din cap.

— Ei bine, urmă Wicombe, te vei duce la birourile serviciului tehnic al acestei societăți și vei lua contact, cât mai discret, cu inginerul Dickson, care este omul nostru. Ii vei spune ce-l rog să se intereseze de chestiunea Brook. El va ințelege despre ce este vorba. Ii vei comunica de asemeni, că la ora 10, astăseară, il aștept la locul convenit intre noi. Ai ințeles?

— Perfect.

— Procedează insă discret...

* * *

In fiecare uzină principală, Agenția de brevete a lui Salvator Wicombe, avea un reprezentant ocult, un om din personalul tehnic superior al acelei uzine, plătit de agenție, pentru anumite informații ce_i furniza, sau, mai bine zis, pentru un anumit serviciu de spionaj, in folosul agenției.

Inginerul Dickson, omul lui Wicombe, ochiul agenției de brevete in Societatea Walton Siderurgic Trust, stopă micul său torpedo, la colțul străzii unde ședea Wicombe, cobori, privi in jurul său ca să se asigure că nu e urmărit, și porni pe jos spre locuința patronului agenției. Pătrunse in această bogată casă, prin dos, printr'o ușe de serviciu, ce da intr'o străduță laterală.

De indată ce-și făcu apariția in somptuosul salon al lui Wicombe, acesta i se adresă:

(Va urma).

Jocurile realității

NOUL NOSTRU CONCURS

PREMII: 1000 lei numerar.
Două aparate de radio cu galenă

Problema III-a (Tristan Bernard deslegând)

ORIZONTAL: a) Cum trebuie să fie, în deosebi, jocurile de cuvinte încrucișate? b) Jocurile de cuvinte încrucișate se compun, având în vedere anumite.... — Măsură — Măsură. c) Pronume. Obiceiul de a compune și deslega jocuri de cuvinte încrucișate a devenit o... d) Subtil. Locuitor din Nordul Africei. e) Notă muzicală. Cum este caracterul acelor jocuri, în care autorul întrebuințează cuvinte usturătoare? f) Iviți — Crustaceu. g) Fel, modă (de jocuri)— Merticuri. h) Cum nu trebue să fie greșelile în jocurile de cuvinte încrucișate? Ce este Tristan Bernard în domeniul jocurilor? i) Desemn. Lua totul pentru sine. k) Făcură anumite selecțiuni în jocurile de cuvinte încrucișate. l) Proprietate pe care o au jocurile de cuvinte încrucișate de a te interesa și a te preocupa până la complecta soluționare. Moșii (od.)

VERTICAL: 1) Ce ne desvoltă jocurile de cuvinte încrucișate? 2) Ce trebue să conțină jocurile de cuvinte încrucișate, pentru a interesa? Baza unui turn. 3) Inceputul timpului. Acest joc are proprietatea de a fi nepublicat. 4) Sfinx ce s'a retras din lumea jocurilor, dar se mai bucură de unele prerogative. Măsură. 5) Cum vor fi jocurile de cuvinte încrucișate? 6) Trei vocale. Secret. 7) Infern. Jocurile care nu tratează nimic sunt searbăde și n'au nici o.... 8) Jocurile de cuvinte încrucișate datează din timpuri. Rudă 9) Slab. Balaur. 10) Usturoiu.— Munte în Armenia. 11) Acțiunea de a dispune cuvinte cruciș și a forma astfel jocuri pe cât de frumoase, pe atât de instructive.

Vasile Turculescu

Problema V-a (Anagramă)

Sunt compus din cinci bucățele și am conturul bine precizat. Dacă-mi amestecați aceste bucățele devin fără nici o formă!

Argon

Rectificare

La problema II-a din numărul precedent a fost scris „urări de nunți", în loc de *numiri de munți*.

Problema IV-a
(Careul magic)

1					
		14	15		
		20			
				24	
					36

Puneți în figura de mai sus cifre dela 1 la 36 inclusiv, în așa fel, încât: în pătratul din mijloc să fie introduse 16 numere consecutive, iar restul pe margini. Toate coloanele din pătratul mic — inclusiv diagonalele — dau, fiecare în parte, suma de 74, iar cele de pe margini suma de 111.

Ing. *Mélan*-Loco

AVIZ

Deslegările concursului precedent se primesc până la 25 Maiu.

„REALITATEA ILUSTRATĂ. —*Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

Funeraliile lui Paul Doumer

Funerariile lui Paul Doumer ,fostul preşedinte al Franţei, asasinat mişeleşte de rusul Gorgulow, au avut loc la Paris, Joi 12 Mai a. c. şi au întrunit în oraşul Lumină, pe reprezentanţii tuturor statelor civilizate, cari au reprobat cu ultima energie odiosul gest şi au depus omagiul naţiunilor respective, la catafalcul aceluia care a reprezentat atât de plastic cinstea şi sacrificiul.

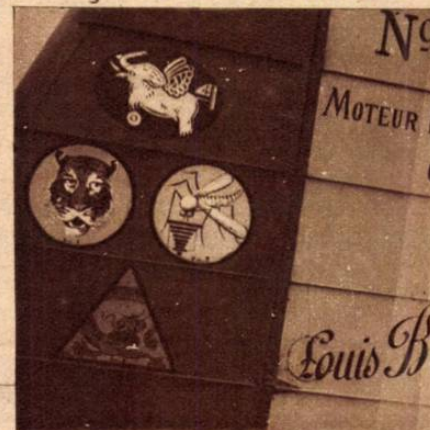
In fotografiile pe care le prezentăm mai sus cititorilor noştri,— primite cu avionul dela Paris, — se pot vedea câteva aspecte dela înmormântarea marelui om de stat.

Stânga sus: *sicriul drapat cu tricolorul francez, este depus pe carul funebru, în fața catedralei Notre Dame.*

Sus: *Cartegiul funebru parcurgând Parisul spre Pantheon, unde au fost depuse, provizoriu, rămăşiţele pământeşti ale fostului preşedinte.*

Stânga: *reprezentanţii oficiali ai statelor străine, şi oficialitatea Franţei, în faţa Pantheonului:* dela stânga la dreapta domnii: *Tardieu, Buisson, preşedintele Camerei, Rabier, preşedintele senatului, Regele Albert al Belgiei, Albert Lebrun, noul preşedinte al Franţei, Prinţul de Galles, Ducele D'Aosta, Prinţul Paul al Jugoslaviei şi Impăratul Annamului.*

PARIS — BUCUREŞTI în 10 ore şi 39 minute

Sâmbătă a sosit în Capitală, cu un avion metalic, domnu colonel Bouscat, însoţit de căpitanul Tavera, ambii din Ministerul armatei franceze, străbătând distanţa Paris-Bucureşti, via Milano, fără ascală, în 10 ore şi 39 minute. *Stânga:* Primirea aviatorilor la Băneasa. *Dela stânga la dreapta:* domnii Valentin Bibescu, colonelul Bouscat, doamna Bibescu, căpitan Tavera şi general Rujinski, directorul aviaţiei civile.

Dreapta: Mascotele avionului colonelului Bouscat.

(Foto Berman)

Cupon pentru jocuri No. 277

Numele şi pronumele ....

Adresa ....

REALITATEA ilustrată

LEI 10

ANUL V. Nr. 278

26 MAI 1932

CĂȚELUL ȘI PISICUȚA (Lyen Deyers dela „UFA")

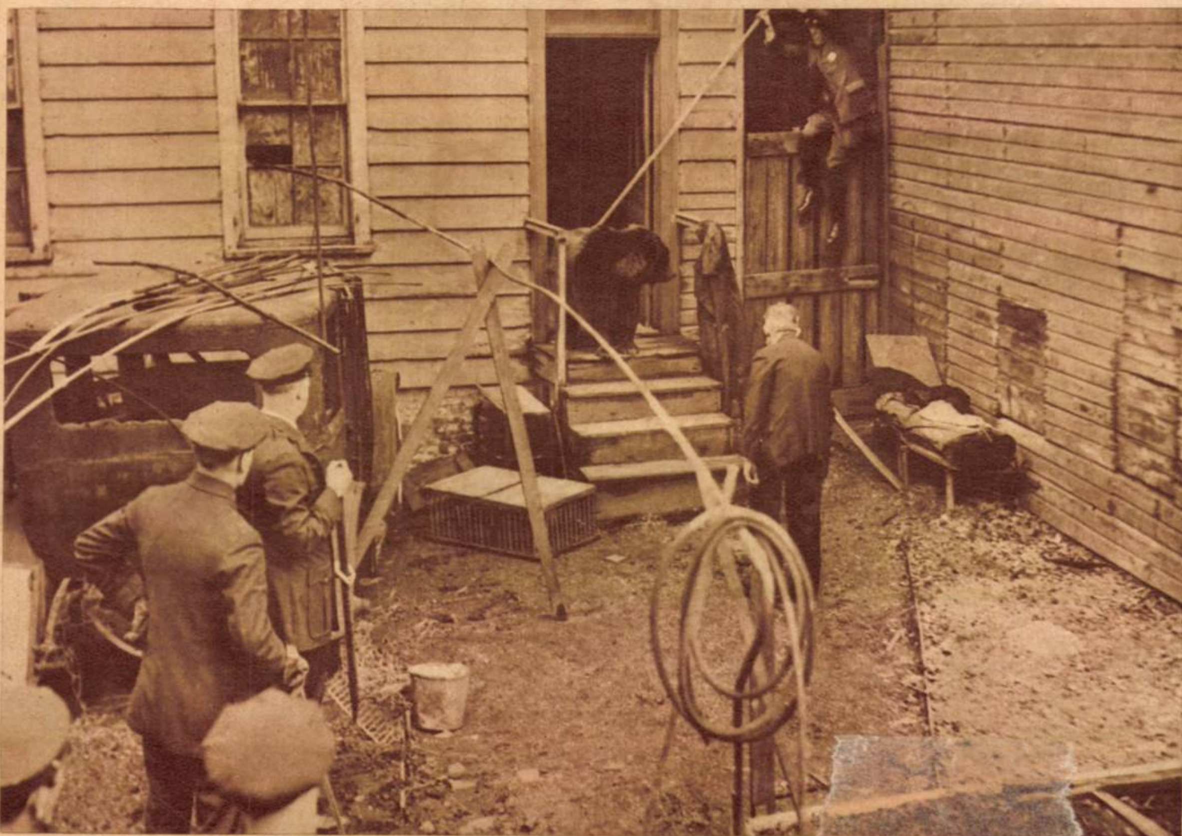

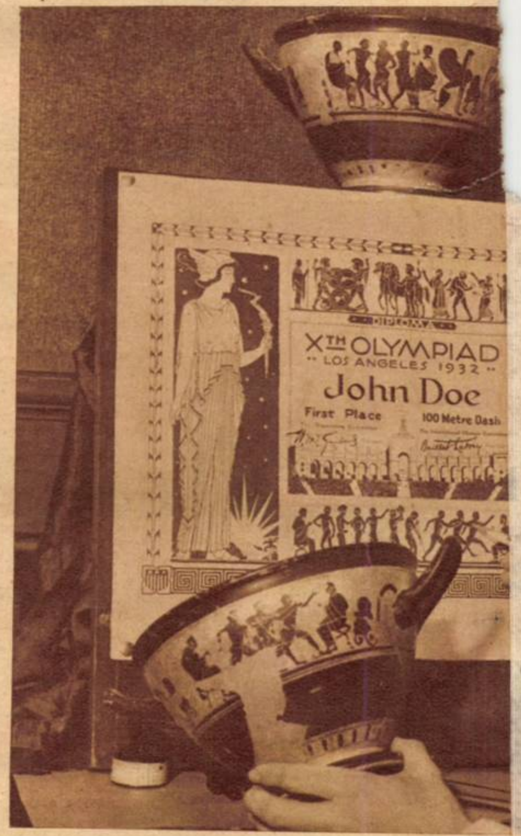

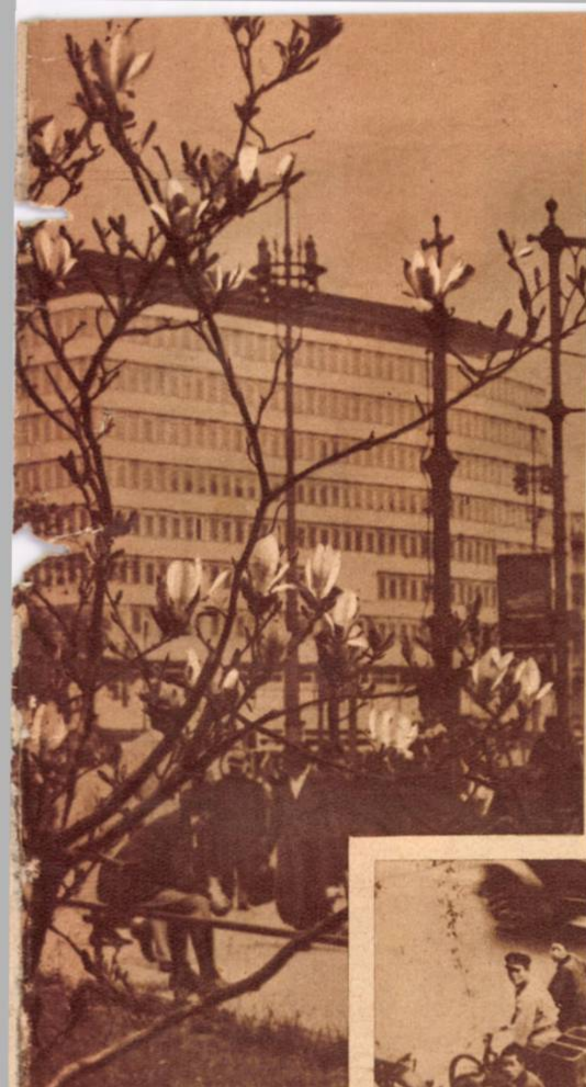

In stânga paginei sus: *Emirul Faisal al Hedjaz-ului a sosit la Paris. Pe lângă călătoria de studii pe care o face urmează să dea și o importantă comandă militară uzinelor franceze.* Sus: *Canalul de Corint a fost închis de curând în urma surpării unui mal. Navigația va fi închisă până la terminarea lucrărilor de dragaj.* St. mijloc: *Marea ducesă Maria a Rusiei și-a serbat de curând onomastica, la biserica ortodoxă din Flintridge.* St.: *Un grup de nobili refugiați ruși au vizitat de curând un orfelinat de copii din Philadelphia. In fotografia noastră să vedem pe marele duce Alexandru al Rusiei jucându-se cu un copil.* St. jos: *Un urs scăpat din grădina zoologică a New-Yorkului a fost prins în Brooklin, după ce a înspăimântat cartierul.*

Stânga: *Florile de Magnolia care cresc deobiceiu numai la Sud, împodobesc acum şi cel mai important punct de trafic al Berlinului, piaţa Potsdam. Fotografia alăturată este luată de corespondentul nostru în faţa edificiului Columbus din capitala Germaniei.* Mijloc în medalion: *In prima Duminecă a lunei Mai s'a serbat în toată lumei „ziua mamei". In fotografia noastră vedem un copilaş făcând un dar mamei sale în această zi.* Jos: *Cel mai curios club al lumii a fost înfiinţat de curând în Tokio. Toţi chelii oraşului au format o asociaţie şi şi-au cumpărat un local propriu pentru întâlnirile lor săptămânale.*

In dreapta paginei sus: *Conform unui obiceiu vechiu englez, fiecare din băeţii confirmaţi la vârsta de 13 ani, trebue să meargă pe mâini cu capul în jos, sprijinit desigur, o anumită distanţă, după care i se acordă o vergea tăiată dintr'un pom tânăr. După aceea se face confirmarea în biserică.* Sus: *Iată câteva exemplare de pui de vulpi în grădina zoologică din Edinburg. Păr foarte blânzi în aparenţă, dar cine garantează că o pasăre oarecare nu le-ar trezi instinctele sanguinare.* Jos: *Din cauza timpului care se menţine rece în California o crescătorie de struţi din apropierea San-Francisco-ului a introdus o clocitoare electrică. In fotografia noastră vedem un struţ examinându-şi puiul care iese din găoace.*

In mijlocul paginei jos vedem pe desenatorul diplomelor care se vor conferi la olimpiada din vara aceasta, inspirându-se pentru lucrul său după vaze antice greceşti.

FINE DE AN

MĂSURA de timp — cum spun cuvintele încrucișate — care este anul, se caracterizează nu numai prin însușirea de-a nu aduce uneori ceeace poate să aducă ceasul, dar și prin proprietatea de-a avea mai multe „fine de an". In adevăr, fiecare an are un fine de an financiar, în Martie, un fine de an școlar, în Iunie, și un fine de an calendaristic, în Decembrie, — iar dacă te hotărăști să te duci la acele spectacole de rafinată tortură pentru copii și pentru spectatori, numite „producții de fine de an", poți verifica personal adevărul că ce aduce ceasul, nu aduce anul.

IMPĂRȚIREA PREMIILOR

In amfiteatrul „frumos pavoazat" cu ghirlande și flori de foiță colorată, elevii stau înșirați în bănci, oficialitățile înghesuite pe mica estradă și părinții pe cele două șiruri de scaune din fața băncilor.

Corul deschide solemnitatea cu „Trăiască Regele", elevii declamă apoi „Sentinela română", corul intonează „Pe-al nostru steag", secretarul general al Ministerului Instrucțiunii rostește un discurs, apoi cor, urmează discursul directorului școalei, iară cor, al primarului, cor, al profesorului diriginte, cor, — și astfel, din cor în discurs și din discurs în cor, prin cuvinte înflăcărate și cântece patriotice, sufletele se înalță, până ce directorul strigă, readucându-le pe pământ:

— „Ionescu Vasile, premiul I cu cunună !"

Corul intonează „Mulți ani trăească", Ionescu Vasile iese din bancă, împleticindu-se, calcă emoționat pe picior, pe secretarul general, iar doamna Ionescu lăcrămează.

CLASA DE PIANO

— „Do, sol, mi, do, — do, mi, sol, do..."

Ca un monstru marin care bate din mii de aripioare publicul asudat din sala încinsă, se „evantează" cu programe, ziare și pălării de pae. Sudoarea isvorește grăbită din liziera coafurilor, curge pe frunte, pe ceafă, se prelinge și gâdilă grumazuri înroșite, o apucă fierbinte pe șanțul coloanei vertebrale, sau inundă decolteurile. Batistele sunt ude, respirațiile de foc. Aerul din sală pare un lichid fiert și vâscos, iar sângele pulsează violent, în creerii congestionați. Obezitatea doamnei dogorește odorantă, peste rânduri de fotolii.

Fetița cu bucle negre și rochiță albă, dibuește o etudă, pe clapele pianului, care-i rânjește cu o vastă gură de monstru cu sute de dinți albi și strungărețe negre, gata s'o înghită, — ca s'o sperie și să-i încleșteze degetele de groază, în timp ce doamna profesoară, care stă pe un scaun alături, bate măsura în surdină:

— „Do, sol, mi, do, — una, două, — do, mi, sol, do, — una, două..."

In stal, nu lipsește dela nici o producție de fine de an, domnul Zaharisit și chel, dar elegant („tip 1900" ar spune Paul Morand) cu mănuși galbene și reumatism articular, cu ghetre albe, cu vestă fantezie, monoclu și baston cu mâner de aur. Domnul acesta bătrân, cu mustățile mult chinuite în „presse-mustache", e singurul care suportă, nu numai cu seninătate, dar cu o plăcere voluptoasă, cele treizeci de etude pe care le deșiră treizeci de eleve, în rochițe roze și bleu, mai scurte de genunchi.

El soarbe din ochi frăgezimile impubere depe scenă, și bate tactul cu bastonul de podele. La ieșire, ca în extaz, domnul acesta pleacă fredonând enervanta etudă:

— „Do, sol, mi, do — do, mi, sol, do..."

CLASA DE CANTO

La producțiile de canto, fetele umflă gușa ca păsărelele când beau apă, și emit sunete guturale, din ce în ce mai subțiri, până reușesc în fine să scoată o notă falsă, foarte tare țipată. Vin aci și critici muzicali. Criticul cunoaște solfegiul și unele nume de acorduri. Criticul e sever și just: e sever cu unii și just cu alții.

In fine, veţi întâlni la toate concertele şi producţiile muzicale, tipul perfectului chinez, — aceştia se numesc melomani, şi vin să discute politică sau despre femei.

— „Dece închide ăsta ochii când cântă?"

— „Fiindcă nu poate să vadă pe nimeni suferind..."

ACADEMIA DE DANS

Domnişoarele din societate formează cursuri de coreografie euritmică. Coreografia euritmică nu este o ştiinţă nouă, nu e nici matematică, nici astronomie, ci aşa se numeşte acuma dansul. Elevele învaţă „dansuri de fantezie şi de caracter", cu o tânără profesoară, care stă toată ziua în maillot de bae şi poate să ridice piciorul până la pervazul de sus al uşii, bătând din mâni aerul, ca din aripioare.

Doamna profesoară umblă vara cu picioarele goale în sandale, pe Calea Victoriei, şi are o teorie personală asupra „coreografiei euritmice, în raport cu resurecţia atitudinelor clasice."

Pe scenă, la producţia de fine de an, apare în acelaş costum sumar de bae, înconjurată de eleve, ca de-o horă de nimfe precoce.

Peste un fel de galop frenetic, cortina cade şi un subsecretar de stat ţine un discurs, din care se aud cuvintele:

— „Calistenie „mens sana in corpore sano", regenerare prin estetică, etică, sintetică..."

Bătrânii nu-i ziceau însă calistenie, ci pur şi simplu isterie.

CLASA DE DECLAMAŢIE

Un elev lung ca o tiradă şi moale ca o elegie, dă o replică bâlbâită altui elev, sprinten şi scurt ca o epigramă.

Elev de conservator se numeşte azi, tânărul care învaţă trei ani declamaţia, drama sau comedia, ca să se facă apoi ofiţer, avocat, vânzător de note muzicale în berării, dar numai actor nu.

Cine este de vină? Fireşte, Conservatorul, care nu învaţă pe elevi decât cele cinci vocale necesare exclamaţiilor, pe când ar trebui în primul rând să li se spună ceeace le este necesar, ca să nu ajungă şomeuri, ci actori.

După ce s'a înscris în conservator, noul elev trebue să dobândească pe lângă o lavalieră şi unele apucături noui, ca aceea de pildă de-a se duce din când în când la teatru.

Nu avem pretenţia să se predea elevilor până şi cursuri de astronomie. Totuş, ar fi bine ca eleva de conservator să ştie că asistăm astăzi la o ploae de stele căzătoare. In adevăr, ca şi o piesă proastă, steaua cade de la primul act, adică din timpul când frecventa Conservatorul. Abia după ce-a căzut, steaua începe să se ridice pe firmamentul artistic.

In Conservator nu se învaţă decât piesele jucate de sute de ori la Teatrul Naţional, astfel ca elevii obsedaţi de modulaţiunile şi gesturile depe scenă, să nu mai poată aduce nimic personal, ci să ia totul de-a gata, imitând în cele mai mici amănunte jocul artiştilor acelui teatru. Elementele care se disting, sunt cele care pot imita modulaţiuni mai grele, ca de pildă acel „Ah! micule" al Venturei din Marşul Nupţial, sau acel „Oh!" cu specială intonaţie, care este exclusivitatea mândriei froasate a doamnei Lucia Sturdza Bulandra.

Interpretările originale sunt absolut interzise în Conservator.

Elevul de conservator trebue să ştie la perfecţie: să imite pe Nottara, să cânte ca diverse păsări, să spune o anecdotă cazonă şi să imite gestul celui care roade seminţe şi scuipă cojile dela galerie. Aceste producţiuni fac o excelentă impresie şi recoltează aplauze prelungite, la şezătorile literare şi în saloane.

S. V.

ASIGURARE

După lungi discuţii poliţa de asigurare pentru incendiu era completă. Ca să înţeleagă mai bine contractul ţăranul întrebă pe agent:

— „Şi dacă o să-mi ardă casa mâine ce primesc?

— „Cel puţin 3 ani închisoare".

VOEVODUL MIHAI LA EXPOZIŢIA DE TURISM

Marţi 17 Mai la orele 5 jum., Marele Voevod Mihai, însoţit de d. lt.-colonel E. Pălăngeanu a vizitat expoziţia de turism deschisă în sala „Ileana" dela „Cartea Românească".

Marele Voevod Mihai a fost întâmpinat de d-nii Ioaniţiu, director general şi Gheorghiade, director ai instituţiei C. R.

Au mai fost de faţă d. architect Schmidt, preşedinte al S. K. V., dr. Dumitrescu, preşedintele soc. „ADMIR", d. Kaulman secretar general al T. C. R., d. Székley Geza dela „Soc. turistică Braşov", precum şi un numeros public.

S'au remarcat fotografiile expuse, — realizări desăvârşite, — şi echipamente complecte al alpinism.

MIZERIE

Țăranii austriaci din Tirol nu mai au vite și-și muncesc pământul cu brațele. Iată mai sus câțiva săteni cari trag plugul prin brazda neagră. E cel mai emoționant tablou al muncei și mizeriei.

Sborul cu un avion fără motor la Sibiu

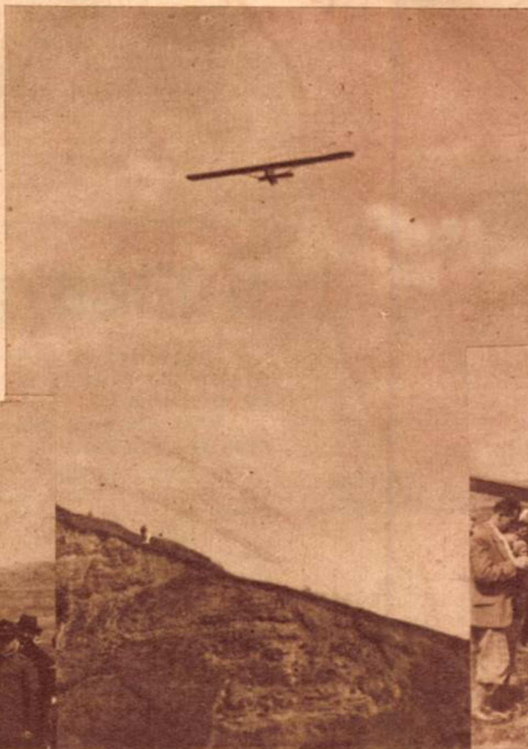
La Sibiu se fac de câțiva ani încercări de sboruri cu avionul fără motor. De curând s'a înființat acolo o asociație afiliată Aeroclubului Albastru din București, pentru protecția aviației cu și fără motor.

Duminica trecută s'a executat cel mai reușit sbor ce s'a putut obține până acuma la noi în țară, cu avionul fără motor al d-lui Egon Pastiar, care și-a pilotat cu o extraordinară îndemânare aparatul. Decolarea s'a făcut de pe dealul Gușteriței, lângă Sibiu și la această probă aviatică au participat un număr neobișnuit de mare de sibieni. Avionul a făcut câteva viragii elegante, după care a coborît lin și fără nici un accident în valea din marginea orașului.

Fotografiile pe care le publicăm mai jos reprezintă:

St.: *Inainte de decolare, d. Egon Pastiar este înconjurat de prieteni;* mijloc: *avionul fără motor în sbor;* dr.: *La aterisare, aviatorul este înconjurat din nou de prietenii cari au pornit cu automobilele după el.*

I. M.

Pavilionul Sasso la Expoziția din Lipsca (Germania)

Realitatea sportivă

FOOT-BALL

Ultima zi a campionatului

Duminică a avut loc ultima zi a campionatului. Derby-ul zilei a fost matchul!

Venus-Unirea Tricolor 2-2 (1-1).

Jocul a fost egal, afară de ultimile 20 de minute când Unirea Tricolor a ratat cinci ocazii sigure. La Venus nu a contat decât înaintarea şi halful Costel. Lăpuşneanu a fost slab. La Unirea, cei mai buni au fost Steinbach şi în special portarul Szölöszi. Venus reuşeşte să ia avantajul în minutul 32, prin goalul marcat de Colea Vâlcov. In minutul 35 Baleos egalează. Venus reia avantajul în minutul 50, ca în cele din urmă, în minutul 60 Cârjean să stabilească scorul partidei. Raport de cornere = 7—6 pentru Unirea Tricolor.

* * *

Sâmbătă, pe terenul Romcomit, C. F. R. a învins Sp. Studenţesc cu 3-1, după ce universitarii conduceau la pauză cu 1-0. Au marcat Baciu (2), Chiroiu I. şi Schileru.

* * *

Juventus a învins o echipă pestriţă a Olympiei cu 5-2. La repriză roş-albaştrii conduceau cu 2-1. Tandemul Petrescu-Ionescu a fost excelent. Au marcat: Brandabura (2), Melchior, Dobo şi Vogl pentru Juventus şi Taciuc şi Kluge pentru Olympia.

* * *

Pe terenul Voevodului Mihaiu, clubul gazdă a învis Macabi cu 2-1. La repriză roş-verzii conduceau cu 2-0.

BOX

Rezultatele galei de Sâmbătă

Stânga: *Axioti şi Jean Beasley;* dreapta: *Moţi Spakow şi Hartkopp*

Moţi Spakow a învis detaşat la puncte pe Hartkopp. De asemenea Jack Beasley pe Axioti. Lucian Popescu a făcut k. o — în al doilea round pe Phitzner şi Doculescu a învins la puncte pe Fritz Reppel.

ATLETISM

Campionatele interşcolare 80 m.
Petrovici Angela 10 s. 2/5 (rec. naţional).

80 m. Alex. Mazilu 9" 8/10.
3000 m. Pană Eduard 10' 13" 2/5.
Inălţime Rădulescu 1 m. 50.
Greutate Marinescu Ion 12, 22 m.
1000 m. Stan Vasile 2' 52".
300 m. Ghiţescu 40" 2/10.
Disc Popescu Marin 39, 52 m.
Lungime Meşină 5, 63 m.
Suliţă Dumitrescu I. 50, 58 m.
Ştafetă M. Viteazul 49" 4/10.

CLASAMENTUL:

1. Mihaiu-Viteazul 21 p.
2. Aurel-Vlaicu 16 p.
3. Şc. Sup. Com. No. 1 15 p.
4. Arte şi Meserii 11 p.

M. SENI

Concursul de vitrine

„Realitatea Ilustrată" organizează pentru săptămâna dintre 30 Mai şi 6 Iunie cel mai mare concurs de vitrine, la Bucureşti.

S'au înscris până acum la acest concurs următoarele magazine:

„Galeries Lafayette"; „Cartea Românească"; Chapellerie S. Georges; Fabrica „Cehoslovaca"; Pop & Bunescu; Carol Büngher; Les Tissus A. G. B.; Gaston Mihăilescu; Magazinele Ştefănescu-Griviţa; „Cent mille chemises"; Au Gout Parisien"; Dortheimer; „Legrain"; Oraşul Lyon"; I. Constanţiu; „Au bon marché"; Fabricele Mociornită; Kradek, (stofe); *„Royal Shoe"; Drogueria Arsenescu; Drogueria Garibaldi; „Bazarul Popular"; Aero-Club"* (toate sucursalele); *„Lyon's"; „Como"; „Argintăria Pforzheim"; E. Danielian; „Chic de Paris"; „Safianul"; „Monopol"; „El"; „Covorul"; „La Rândunica".*

Aceste magazine îşi vor aranja în modul cel mai artistic ş mai atrăg tor vitrinele lor, întrecându-se unul pe celalt î puterea în valoare a mărfurilor şi în dovada de gust estetic. Desigur că pentru public acest concurs va însemna un adevărat spectacol. Originalitatea concursului nostru constă însă în faptul că - fără a ne mărgini să invităm cititorii să privească vitrinele, pentru satisfacţia lor proprie - n i am hotărât ca acest public să fie arbitru şi să aprecieze el, care dintre vitrinele participante sunt mai frumoase. Alegerea se va face astfel:

Toate vitrinele concurente vor purta la loc vizibil, inscripţia următoare:

Această vitrină participă la concursul organizat de revista „Realitatea Ilustrată"

precum şi un număr de ordine.

Cititorii noştri vor alege dintre aceste vitrine pe aceea care li se pare mai frumoasă şi ne-o vor numi, pe buletinul de vot pe care-l vom publica în numărul nostru viitor. Totodată, invităm pe fiecare votant să facă şi o clasificaţie a primelor cinci vitrine, în ordinea în care crede că vor fi premiate. Acordăm premii: 3.000, 2.000 şi 1.000 lei acelor cititori cari vor şti să prevadă cât mai apropiat rezultatul.

Pentru cititorii din provincie — dorind ca şi aceştia să participe la concursul nostru — vom publica fotografiile vitrinelor concurente.

Magazinele care se vor distinge, vor primi diplome şi medalii. Fotografia vitrinei lor va apărea în revistă, la loc de onoare.

Citiţi ultimele amănunte în numărul viitor al revistei „Realitatea Ilustrată".

Atentatele la pacea lumii

După asasinarea preşedintelui Doumer, la Paris, telegramele ne-au adus ştirea că un grup de ofiţeri naţionalişti japonezi au comis o serie de atentate cu bombe şi cu revolverele, la Tokio, cu care ocazie a fost rănit mortal d. Inukai, preşedintele consiliului de miniştri, precum şi foarte mulţi cetăţeni. Opinia publică mondială condamnă cu ultima energie aceste violenţe. Fotografiile pe care le publicăm în această pagină reprezintă: Stânga: *ultima fotografie a primului ministru Inukai.* Stânga jos: *fostul prim-ministru Hamakuki, care a fost ucis în acelaş mod, anul trecut;* dreapta sus: *membrii cabinetului Inukai, făcând rugăciunile în faţa catafalcului pe care a fost depus Inukai;* mijloc: *Mikado-ul la o revistă militară la Osaka;* dreapta jos: *guvernul stăpânind situaţia din primul moment, a afişat chiar în ziua atentatelor proclamaţii în care se arată că orice violenţe vor fi reprimate în mod energic.*

ŞI TOTUŞ NE CIVILIZĂM

Spălatul la cişmea.

INUNDAŢIILE sunt pe sfârşite. In jurul Bucureştilor ultimele băltoace se svântă sub razele soarelui întârziat. Singure mlaştinele mai întreţin orăcăitul broaştelor şi verdele gloduros al periferiilor depărtate de centru unde n'au ajuns încă ţevile de canal, nici pavajul clocotit în cazane şi aşternut în pasta mlădioasă pe şosele.

Incă un deceniu-două şi se va pomeni ca de nişte vremuri de mult uitate despre timpul când îţi plimbai picioarele până la glesne în praful moale şi fierbinte, cu miros de fân stătut şi de pită proaspătă sau când, pentru a trece drumul pe vreme de toamnă târzie te lăsai dus în cârcă de specialiştii care-şi găseau prin această îndeletnicire un mijloc de existenţă.

Noi, Bucureştenii, am evoluat repede. Suntem un oraş tânăr, al cărui trecut istoric şi arhitectural nu poate fi luat în seamă când ne gândim la trecutul bogat în evenimente al marilor oraşe din occident, ale căror vechi şi monumentale palate transformate în muzee constitue şi azi fala şi nobleţea lor..

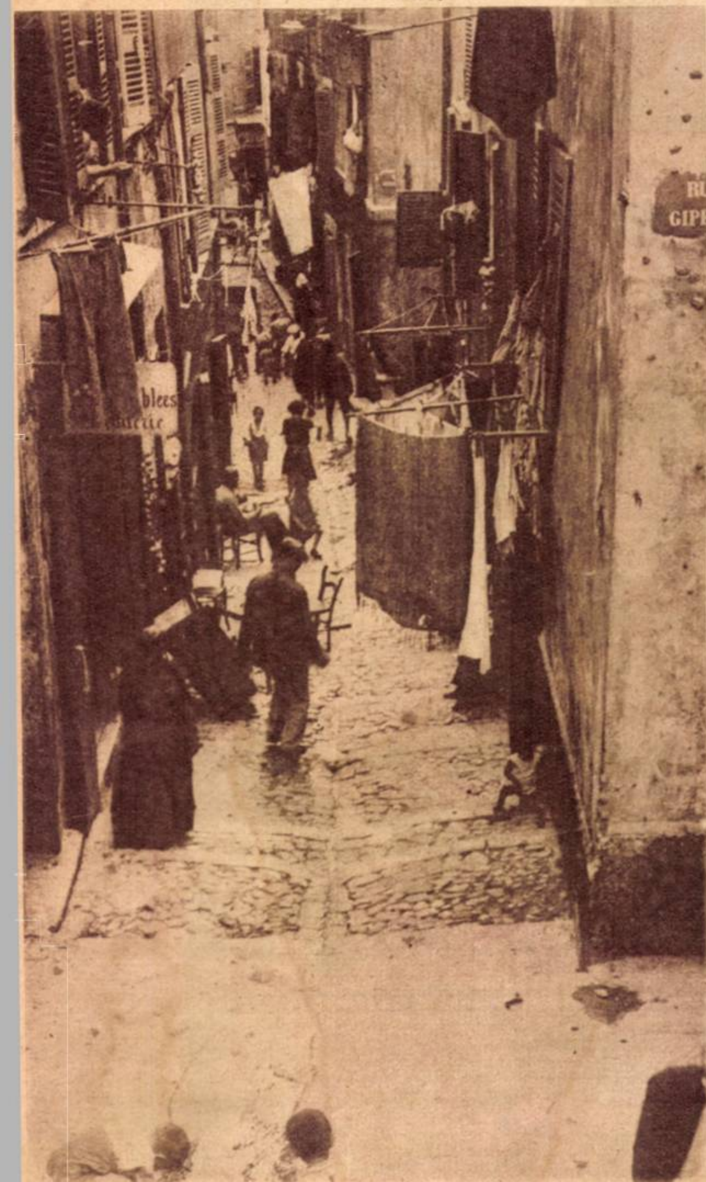
Dintre toate capitalele, Parisul are gloria cea mai bătrână. Numeroase străzi, pieţe şi monumente se mai menţin aşa cum au fost în urmă cu zece secole, alături de bulevardele largi şi de o frumuseţe mondială, expresia grandiosului ca linie, proporţie şi curăţenie.

A fost însă un timp când străzile centrale ale acestui oraş incomparabil s'ar fi socotit cele mai civilizate dacă ar fi fost în starea edilitară a periferiilor noastre de acum. Clădirile creşteau în înălţime, îndesate la centru, gonind din calea lor orice urmă de verdeaţă. Iar între aceste şiruri de case, străzile, nepavate şi fără scurgere primiau, dela etajele locuitorilor, conţinutul găleţilor şi al vaselor deşertate la tot momentul prin ferestre. Mijlocul drumurilor între cele două trotuare era impracticabil. Un lichid negru, vâscos şi mirositor acoperea în permanenţă strada pe care o traversai de la un trotuar la altul pe nişte punţi de lemn; acest lichid de care se fereau pietonii avea aşa tărie încât ardea stofele şi încălţămintea ce veneau în atingere cu el. De aci şi dictonul: *„il tient comme bouc de Paris"*.

Trecătorul distrat care n'auzea la timp provenirea de *gare l-eau* se pomenea la orice oră din zi stropit cu conţinutul vaselor. Nu exista în tot oraşul un locuşor la adăpostul acestor surprize. Aceste fericite întâmplări se petreceau pe vremurile de splendoare ale lui Ludovic al XIV, Regele Soare.

La 1666 străzile Parisului au fost curăţate pentru prima oară. Acest eveniment a fost socotit de aşa însemnătate încât s'au bătut în amintirea lui două medalii comemorative. Totuşi, obiceiurile locuitorilor nu s'au schimbat multă vreme şi de atunci încolo.

Stânga: *Străzi înguste, în care razele soarelui nu pot pătrunde.*

Porcii râmând prin gunoaie.

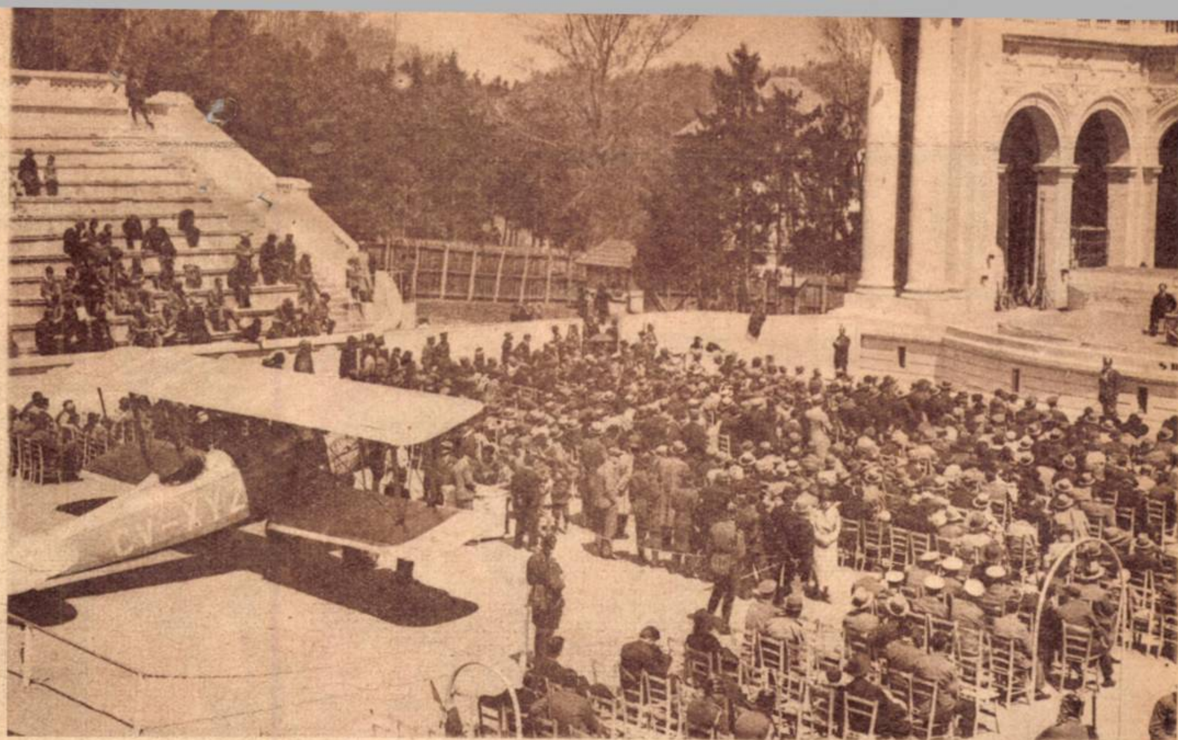
Regele Filip August al Franţei a fost primul care a dispus să se paveze mai multe străzi. Aceasta pentrucă într'o zi, stând la fereastra palatului său, o trăsură în mersul ei răscolind noroiul din drum, majestatea Sa, deşi obişnuit cu emanaţiile oraşului său de reşedinţă leşină din cauza mirosului. Tot el porunci ca gunoaele din străzile principale să fie duse până la Place Maubert, târgul de alimente de atunci.

Numele regilor sunt legate de istoria progresului şi a civilizaţiei. Enric al II-lea, un rege pedant şi iubitor de curăţenie porunci în 1578 ca în fiecare dimineaţă înainte de a se scula, să se curete sălile şi curţile Luvrului pentrucă locuitorii Parisului, neavând confortul lor acasă se slujeau de colţuri de stradă, de împrejurimile bisericilor, chiar şi de curţile palatelor, aşa cum se mai poate vedea şi azi la Neapole. In palatele spaniole şi franţuzeşti mirosea pe timpul lui Ludovic al XIV „mai tare ca trandafirii dar nu şi mai bine".

Englezii au fost cei dintâi cari au introdus apa şi canalizarea prin case, în se-

colul al 17-lea. Totuş când la încoronarea lui Ludovic al XVI-lea în Catedrala din Reims, se dărui reginei un apartament prevăzut cu asemenea instalaţie cum se găseşte azi în casele cele mai modeste, poporul protestă faţă de această linguşire exagerată, acuzând arhitecţii de extravagantă servilitate. Până atunci regii se serveau de anumite scaune speciale, iar abia în secolul al 18-lea primăria obligă pe locuitori să instaleze gropi în curţile caselor. Nu rareori aceste gropi, rău plasate, se scurgeau în fântâni vecine, iar pentruca poporul să se obişnuiască a le întrebuinţa mai trebui o bună bucată de vreme în care timp starea de curăţenie a străzilor nu progresă câtuşi de puţin.

In ceeace priveşte clădirile nu se ţinea

Arenele Romane din parcul Carol, splendide ca stil şi arhitectură.

Co... abe din periferia Bucureştilor.

seamă de interesele generale. Pe timp de ploaie apa curgea şiroaie de pe streşine împiedicând circulaţia şi traversarea peste podeţe. Abia în 1764 fură introduse jghiaburile obligatorii.

Se întâmplau de altfel foarte dese prăbuşiri de case şi balcoane. Trei împăraţi germani şi regii francezi Enric al III-lea şi al VI-lea au fost răniţi in asemenea accidente. Mai catastrofal a fost accidentul survenit în palatul din Erfurt. Acolo se afla o cloacă mare tocmai dedesubtul unei săli de festivităţi. Lucru destul de neplăcut pentru împăratul Frederic Barbarossa şi paladinii săi. Căci la o şedinţă parlamentară, surpându-se bârnele sălei o mulţime de oaoameni căzură înăuntru. Opt prinţi, mulţi nobili şi peste o sută de cavaleri işi găsiră moartea în locul acela, iar împăratul scăpă sărind pe fereastră.

Străzile oraşelor mari ale tuturor ţărilor se asemănau mult între ele. Porcii erau lăsaţi în stradă în voia lor; ba li se aducea mâncarea până în mijlocul drumului. La Berlin a fost interzisă prin 1641 îngrăşarea porcilor în stradă dar abia în 1681 s'a putut dobândi din partea populaţiei să nu-şi mai ţină aceste delicioase animale în drum. Ba şi mai mult. Din anul 1671 fiecare ţăran care venea la Berlin era dator să scoată din oraş câte o căruţă cu gunoi.

Ordinul primarului din Nürenberg care obliga zilnic pe câte un cetăţean să adune hoiturile de porci, câini, găini, pisici şi şobolani şi să le scoată la porţile oraşului, prilejui unui poet inspiraţia unui imn entuziast.

Când împăratul Frederic al III-lea vru să viziteze oraşul Tuttlingen trebui să renunţe din cauza stărei în care se aflau străzile, căci odată era cât p'aci să se înnece cu cal cu tot în noroiul oraşului.

Işi închipue oricine ce erau casele şi palatele lipsite de confortul zilnic şi imperios şi care era mentalitatea poporului ce nu cunoştea nici cele mai elementare reguli de igienă.

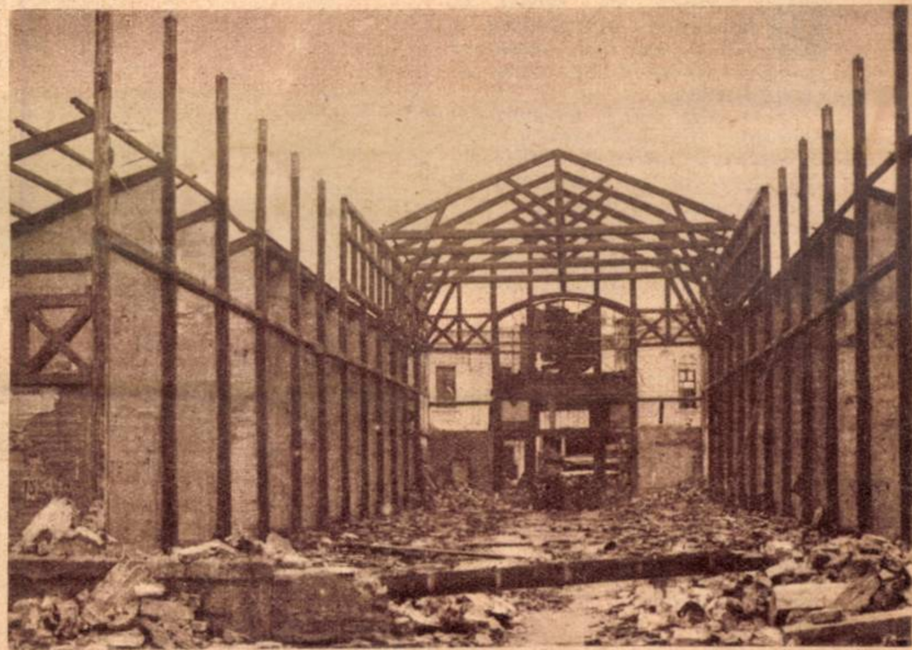
In palatul regal din Stockholm până mai acum câţiva ani nu exista canalizare nici alte instalaţii; tot aşa la multe conacuri mari şi castele de vânătoare.

Faţă de aceste stări destul de recente, trebue să recunoaştem că noi, bucureştenii, ne civilizăm repede. E în amintirea multora vremea când se vindea apa cu sacale, la casa nevoiaşului ca şi la palate şi când mijlocul străzilor oferea un teren accidentat pentru calesci şi harabale. Poate că şi aroma oraşului era alta ca a-

(Continuare în pag. 15).

Mijloc sus: Când râu inundă... Jos st.: Hala de vechituri de pe calea Văcăreşti, înainte şi după dărâmare.

150 ani

dela intronarea dinastiei Chakri în Siam

lui său, Phra Buddha Yowd Fa Tschulabak, iar garda este îmbrăcată în costume din veacul al XVIII-lea. Evantaiul aurit din dreapta fotografiei îl apără pe rege de razele soarelui. Mijloc dreapta: *Regina și regele Prjadhipok ai Siamului.* Jos în dreapta: *Trompeții și sunătorii gongurilor regelui.* In stânga: *vedem un mare gong siamez, din acele întrebuințate de vechii răsboinici.*

De curând s'a serbat la Bangcook aniversarea a 150 de ani dela ocuparea tronului Siamului, de către dinastia Chakri.

Cu această ocazie au avut loc festivități extraordinare, la care a luat parte întreaga familie regală, precum și înalții demnitari și corpul diplomatic.

Fotografiile pe care le publicăm aci ne-au fost trimise de corespondentul nostru special și reprezintă:

Dreapta sus: *Inaugurarea noului pod peste Menam, una din marile atracțiuni ale serbărilor. O imitație a tronului regal este purtată în arma regelui.* In stânga paginei *Regele este purtat, pe Tron, pe noul pod. Suveranul poartă costumul strămoșu-*

Familia BERNADOTTE

(PRINŢII DEMOCRAŢI)

BERNADOŢII sunt descendenţi ai avocatului burghez din Pau, Henry Bernadotte, şi au fost cu toţii — până în secolul trecut — pictori sau poeţi. Graţie însă mareşalului Bernadotte, care la 1810 a fost adoptat de către Regele Suediei, Carol al XIII-lea, pe care opt ani mai târziu l-a şi înlocuit pe tron, această familie numără azi regi şi prinţi. Dar nu e vreunul din membrii acestei familii regale, care să nu fi voit la un moment dat în viaţa lui — obosit de fastul şi pompa dela curte, să se coboare depe piedestalul său şi să se cufunde din nou în viaţa burgheză, care are asupra lor o atracţie reală.

Acum vre-o patruzeci de ani, unul din fraţii Regelui Gustav a renunţat la prerogativele regale, spre a se căsători cu o doamnă de companie a mamei sale, şi trăeşte cu aceasta până azi, în cea mai perfectă armonie; iar în timpurile recente, prinţul Lennart, nepotul regelui Gustav, procedează la fel ca şi unchiul său însoţindu-se cu o tânără fată, din burghezia suedeză. După oarecari neînţelegeri cu părinţii săi, în ceeace priveşte căsătoria, se pare că astăzi prinţul Lennart e de perfect acord cu familia regală, în sânul căreia tânăra lui soţie a găsit toată afecţiunea.

Se mai găseşte vreo capitală în Europa, sau vreo ţară pe glob, unde să poţi vedea pe propriul frate al regelui, ţinând discursuri Armatei Salvării, sau unde să găseşti pe un alt prinţ — care pictor de talent — să umble, într'o trăsurică mică, condusă chiar de el, ca să schiţeze peisagii, ori unde i-ar veni inspiraţia momentului? Deasemenea în nici un alt regat nu poţi întâlni un fiu de rege profund cunoscător al arheologiei chinezeşti, aşa încât la nevoe să poată fi profesor de arheologie, dacă n'ar fi prinţ moştenitor; pe un altul poet şi nuvelist renumit, având opere foarte apreciate, atât în Suedia, cât şi în străinătate.

E desigur foarte greu să găseşti în istoria lumii o famiile regală, care să se poată compara cu aceea a Bernadoţilor. Viaţa unora dintre membrii ei seamănă foarte mult cu povestea Cenuşăresii şi a lui Făt Frumos. In alte ţări, mesalianţe dintre acele ce se petrec atât de des în familia Bernadotte ar fi avut repercusiuni grave. Când marele duce Alexandru, vărul ţarului, şi-a manifestat intenţia să se căsătorească cu o guvernantă franceză, Victorine Duplaye, s'a produs un scandal enorm. Fata disperată s'a sinucis, iar marele duce a murit, în urma durerii de care a fost cuprins.

Pe de altă parte, când prinţesa Mathilda, fiica regelui de Saxa, a declarat câtorva intimi dragostea pe care o simte faţă de un simplu medic, doctorul Hugo Steinz, dânsa a fost închisă în palatul regal, timp de un an, iar medicul asasinat în stradă.

In Suedia lucrurile sunt cu totul altfel. Mesalianţele nu sunt rare şi nici nu produc vreo turburare.

Regele Gustav al Suediei este poate cel mai democrat monarh din lume, şi în orice caz, cel mai simplu. Sportiv, dotat cu o vigoare şi o energie neînfrântă, el este un fervent amator de tenis. Cei şaptezeci de ani trecuţi pe cari îi are, nu-l împiedică să participe la matchuri impresionante, pe care le dispută la

[redacted]

Familia regală suedeză, la inaugurarea unei expoziţii recente, la Stokholm.

clubul regal, aşteptându-şi rândul la joc, ca oricare particular, ridicându-şi singur mingile şi rămânând totdeauna într'o situaţie perfect egală cu tovarăşii săi de joc. Plăcerea lui cea mai mare, este să se libereze de orice protocol şi să se plimbe, prin stradele Stockholmului, pe jos, oprindu-se la vitrinele magazinelor, şi intrând câteodată în prăvălii, ca să-şi cumpere câte un lucru necesar.

Cu toate astea n'a dat de îndată consimţământul la căsătoria nepotului său. Aceea pe care trebuia s'o ia de soţie, pe lângă că nu era de neam regesc, era copilul unor părinţi divorţaţi, la fel cum e dealtminteri şi prinţul Lennart, şi regele Gustav este foarte strict, în asemenea chestiuni. Dar, în faţa faptului îndeplinit, el n'a putut decât să se resemneze.

Noua prinţesă, Miss Karen Nissvandt, după numele de fată, e fiica unui simplu contabil din Stockholm. Prinţul o cunoştea de mulţi ani, de când era încă în şcoală. Făceau împreună

(Continuare în pag. 15).

IN PUSTIUL DE NISIP

La preoţii lui Allah.— Moartea aparentă.— Execuţii în Persia centrală

Un prieten al revistei noastre, medicul Giselber Mumm, german de origină — care practică medicina în Persia, — ne trimite o întâmplare nostimă din viaţa sa, pe care o relatăm cititorilor noştri, în rândurile de mai jos.

N'AVEAM noroc şi pace. Abia făcusem 100 de klm. cu automobilul peste nisipuri, dela ultimul nostru popas, şi se stârni o furtună violentă, care ţinu nisipul câteva ore în văzduh.

La un moment dat văzurăm în faţa noastră, un perete sur, care întuneca orizontul şi se îndrepta vertiginos spre noi. Şofeurul opri automobilul şi n'apucarăm să ne învelim bine cu păturile peste cap, şi valul uriaş se şi năpusti asupra noastră, trecând cu un iureş necruţător. Am suferit un adevărat bombardament de nisip şi pietricele şi în câteva minute s'a întunecat complet.

Am zăcut astfel câteva ore probabil, până când şofeurul meu persan, mi-a tras pătura depe cap.

Văzduhul era încă întunecat, de nisipul care dansase în vârtej, timp de mai multe ore. Şofeurul îmi spuse că la dreapta noastră se află o oază secată şi că în ruinele aflate în acest loc, am putea găsi adăpost peste noapte.

Ne-am îndreptat într'acolo şi ne-am adăpostit după pereţii ruinaţi, pe jumătate prăbuşiţi, ai unei clădiri din oază. Peste două ceasuri furtuna s'a potolit şi cerul s'a înseninat. Stelele sclipiau pe firmament, ca făclii strălucitoare, înfipte în bolta întunecată. Unde poate fi cerul mai frumos ca în Persia?...

N'am putut adormi şi am plecat să mă plimb puţin printre ruine. In timp ce iscodiam întunerecul, am zărit deodată la o distanţă de aproximativ 300 metri, o luminiţă, care mişca în bătaia vântului. L-am trezit pe şofeur; persanul afirmase că în locul acela nu vom întâlni nici urmă de om. Contrariat de desminţirea pe care i-o dădeau faptele, s'a ridicat din culcuş şi am pornit împreună, în direcţia luminii.

Curând am ajuns în faţa unui fel de capelă persiană, pe care nobilii şi bogătaşii şi le construesc drept cavouri. Insoţitorul meu bătu încet în uşă şi intră. Eu, ca „necredincios" nu puteam pătrunde fără autorizaţie, în acest loc sfinţit pentru musulmani.

Ce-a aranjat şofeurul meu înăuntru şi ce-a pus la cale, nu ştiu, dar peste câteva minute a ieşit, mi-a şoptit să mă descalţ şi apoi am intrat împreună în sanctuarul Morţii. In mijlocul capelei slab luminată, de două făclii şi de o lumânare, erau două sicrie. Unul mic, acoperit şi ferecat cu chingi de fier şi un altul mare, descoperit, în care se afla un cadavru. La căpătâiul acestui sicriu şedea un „mullah", (preot musulman) care citia versete din Coran. Un alt preot şedea pe un covor original de Persia (insfârşit, un „persian" veritabil) şi prepara ceai. Intrarea noastră nu turbură deloc pe primul mullah, care-şi continuă litania borborosită. Al doilea se ridică însă şi ne adresă, în silă, câteva cuvinte de bun venit. Se vede că acestui credincios servitor al lui Allah nu-i convenia intrarea mea în capelă.

Pentru a-şi linişti însă conştiinţa, îl întrebă pe şofeur, crezând că nu pricep limba persană, — dacă sunt drept credincios în religia mea şi cum răspunsul îl mulţumi, mă rugă prietenos să iau loc pe covor. Ne-am aşezat şi în faţa ceştilor cu ceai fierbinte, am început să discutăm despre feluritele religii europene. O mică discuţie în limba germană cu şofeurul, m'a făcut să merg mai departe, pentru a câştiga pe deplin încrederea mullah-ului. I-am spus anume, că stabilindu-mă defintiv în Persia, vreau să trec la religia musulmană.

Preotul era radios. Mă binecuvântă pentru deciziunea mea şi când tovarăşul lui făcu o pauză, îi comunică „fericitul eveniment".

— „Fiule", îmi spuse acesta.

Sus : *Mullahul borborosia de zor versete din Coran;* st.: *O execuţie publică în Persia : biciuitul.*

„Allah ţi-a condus paşii încoace. In sicriul acesta, zace trupul neînsufleţit al marelui cadiu Mustafa, cel binecuvântat de Mahomed. El a fost spaima nelegiuiţilor şi i-a mers faima în toată Persia, pentru judecăţile lui drepte, pentru averea lui şi pentru cele mai frumoase fete ale Djalebbului, fiicele lui. Allah i-a luat dreptu-i suflet acum două zile, dar nu-l putem acoperi încă, pentrucă trupul nu s'a învineţit".

Mi se părea ciudat chiar, că nu simţiam mirosul specific al cadavrelor. Mullah-ul continuă :

— „Deci, dacă vrei să treci la credinţa profetului, vei veghia chiar în această noapte, câteva ore, cadavrul marelui cadiu şi Allah te va binecuvânta cu mintea, averea şi sănătatea pe care le-a lăsat în lume, acel care zace aci, în sicriu. Termină-ţi ceaşca de ceai şi te vei ruga deocamdată în credinţa ta, pentru liniştea sufletului lui".

Am îngheţat. Asta-mi mai trebuia acum, obosit cum eram de nesomn şi de furtuna prin care trecusem? Dar aci nu mai încăpea codeală şi luat de mână de cinstitul preot, am fost instalat la căpătâiul cosciugului.

Mare şmecher mullahul!! Căci în timp ce eu mă întrebam cine naiba mă pusese să mă încurc în această aventură, ceilalţi se întinseră comozi pe covor şi peste câteva minute, un triplu sforăit sonor îmi făcea impresia unei muzici ritmice, care era gata să mă adoarmă şi pe mine. Dar mortul trebuia veghiat. Căci altfel aş fi fost blestemat, în vecii vecilor.

M'am frecat la ochi, am făcut câteva mişcări violente, punându-mi astfel sângele în mişcare. Apoi am început să examinez cadavrul din sicriu. Fostul cadiu fusese om între 50 şi 55 de ani şi mă isbi din nou ciudăţenia că, cu toată inerţia lui, cadavrul păstrase două pete roze, în obraji, deasupra bărbii negre în care apăruseră primele fire de argint.

Sunt medic şi cazul îmi suscită interesul profesional. Cu riscul de a comite o profanare de cadavru, am descleştat dinţii „mortului" şi am pus o oglinjoară deasupra gurii. Ceeace bănuiam s'a adeverit. Era vorba numai de o moarte aparentă; căci oglinjoara se aburi slab de tot. M'am apropiat tiptil de şofeur, l-am trezit, şi l-am chemat într'un colţ depărtat al capelei. Acolo i-am spus în şoaptă să dea o fugă până la automobilul nostru şi să-mi aducă trusa cu medicamente.

Peste câteva minute Riza se înapoie. Am scos din trusă o siringă şi o fiolă de cafeină, pe care am injectat-o în trupul cadiului. Şofeurul înlemnise. Vru să se repeadă la mine, dar l-am oprit cu un gest şi i-am spus că-i voiu arăta o minune. Bietul om nu mai scoase un cuvânt şi se aşeză lângă mine, tremurând din tot corpul şi cu spaima, în ochii roşiţi de nesomn.

După câtva timp „mortul" începu să respire. Riza privia înspăimântat minunea, şi de teama consecinţelor o sbughi de lângă mine şi trezi pe cei doi mullahi. După ce le-a povestit înfrigurat cele petrecute, aceştia voiră să se repeadă asupra mea. Dar cele două revolvere ale mele făcură de data asta adevărata minune, căci mă scăpară pe mine dela o moarte sigură. Cu vocea calmă i-am îndemnat să se apropie de sicriu şi să urmărească fazele trezirii mortului. Zadarnic le spuneam însă că omul nu era mort, căci ei începură o serie de temenele, sărutând dalele de piatră.

După câtava vreme, cadiul scoase un oftat prelung. Şi încet, încet îşi reveni. La un moment dat deschise ochii şi spuse:

„Puţină apă, apă vă rog..."

Când se trezi deabinelea, mi se adresă mie:

— „Iţi mulţumesc, ai sosit tocmai la timp".

I-am ajutat să se ridice din sicriu şi cum mullahii şi şofeurul voiau să dea bir cu fugiţii, marele cadiu îi linişti cu câteva cuvinte. Işi întinse membrele amorţite, făcu câţiva paşi prin capelă şi-mi povesti că'n timpul leşinului auzise tot ce se petrecea în jurul lui, că jalea familiei îl impresionase adânc, dar că totuş nu putea să facă nici o mişcare, sau să scoată vreun sunet, pentru a-i face să înţeleagă că nu e mort.

— „Norocul meu a fost pe de-oparte că sicriul nu se poate acoperi sau îngropa la musulmani, până ce cadavrul nu se învineţeşte şi în al doilea rând, sosirea dumitale aci. Acesta nu poate fi decât un semn al lui Allah"...

★

Peste câteva luni m'am înapoiat în regiunea Djalebbului şi am asistat la o scenă extrem de impresionantă. In apropierea oraşului, pe un drum prăfuit, era executat un delicvent. Omul pătrunsese într'un harem străin şi pedeapsa era biciuirea publică.

Omul, legat de ambele mâini cu frânghii şi tras în direcţiuni opuse, de doi gealaţi voinici, era întins în praful şoselei, cu faţa în jos, iar călăul îi aplica lovituri groaznice, cu un biciu metalic. Sângele ţâşnia în toate părţile, din corpul nenorocitului, care nu fu lăsat până ce nu leşină...

In public am întâlnit pe marele cadiu Mustafa. M'a recunoscut imediat, m'a îmbrăţişat şi mi-a spus:

— „Regret că trebue să ne întâlnim tocmai aci, la un supliciu...

Am pornit împreună în automobilul meu, spre oraş şi o săptămână încheiată am fost oaspele lui. Cu toate că era dreptcredincios al lui Allah, era totuş un om modern şi în casă, în intimitate, femeile şi fiicele lui nu purtau văluri.

Azizé, a doua fiică a cadiului, cea mai frumoasă fată din Djalebb, mi-a devenit peste două luni soţie, desigur după ce-am trecut, cu toate formele, la islamism; pentru un ateu este în definitiv absolut egal ce biserică îl numără între credincioşi, atunci când îşi vede de treabă şi mai ales când profesiunea îi produce suficient, ca să poată trăi destul de bine.

Acest bine îl datoresc mai ales mullahilor, cari au răspândit în oraş svonul că l-am înviat pe cadiu din morţi şi că în consecinţă sunt un făcător de minuni.

G. M

Şi totuş ne civilizăm

(Urmare din pag. 11)

cum când, an pe an, pavajul şi gurile de canal se întind dincolo de fostele bariere ale târgului nostru. Vestitele gropi de la periferii se înfundă, transformate în grădini, mlaştinile se seacă, bălţile se curăţă de vâscozităţi şi devin loc de plimbare pentru vâslaşi. Iar acolo unde locuitorii aşteaptă cu nerăbdare o soartă mai bună iarna aşterne peste imperfecţiuni mantia uniformă şi imaculată; vara, cu verdele ierbei prăfuite, a buruenilor şi a oţetarilor, cu glasul păsărelelor şi neîngrăditul asfinţit de soare oferă avantagii ce nu le vor cunoaşte generaţiile viitoare de copii desculţi şi de îndrăgostiţi căutători de poezie eftină şi de izolare apropiată de oraş. Numai Dâmboviţa, apă dulce, şuviţă leneşă şi atoate primitoare, adunare, dincolo de Abator, de ceeace a fost Place Maubert din Paris în urm cu opt sute de ani. când va deveni arteră navigabilă, metropolitan sau splendid bulevard cu case şi monumente occidentale, nu va lăsa celor ce au apucat-o aşa cum e acum nici umbra unui regret idealizat de amintiri.

Căci totuş ne civilizăm.

I. BREBU

Prinţii Bernardotte

(Urmare din pag. 13)

plimbări lungi şi încetul cu încetul s'a născut dragostea între ei. Şi-au jurat să nu se despartă niciodată. Prinţul atunci să-şi ţie cuvântul! Astăzi, când e în vârstă de 22 ani, (soţia lui are deabia 19) face parte din regimentul de cavalerie. Lucru curios, este unul dintre puţinii membrii ai familiei Bernadotte, care să nu fi îmbrăţişat vreo artă. Visul lui este să devină fermier şi a urmat regulat până azi, cursurile şcoalei de agricultură din Suedia.

Iată cum s'a isprăvit de câtva timp, frumoasa poveste cu zâne, unde Făt Frumos ia de soţie o păstoriţă. Dragostea îşi mai are credincioşii, orice-ar spune scepticii, şi totdeauna amorul va şti să învingă toate piedicile. Căsătoria prinţului Lennart al Suediei cu fata unui contabil este un argument nou pentru această aserţiune.

N.

Sus: *Regina Maria a României s'a întâlnit pe aerodromul din Viena cu Arhiducesa Ileana şi cu Arhiducele Anton de Habsburg, care a luat parte la raidul pentru înconjurul Austriei, în avion.* Dreapta: *Profesorul McKee a reuşit să fabrice diamante sintetice atât de bune, încât cu greu pot fi deosebite de cele veritabile.*

Stânga şi jos: *D. Gabriel Lebrun, fratele noului preşedinte al Franţei este un simplu fermier, care-şi vede cu dragoste de gospodăria lui, departe de luptele politice ale Capitalei.*

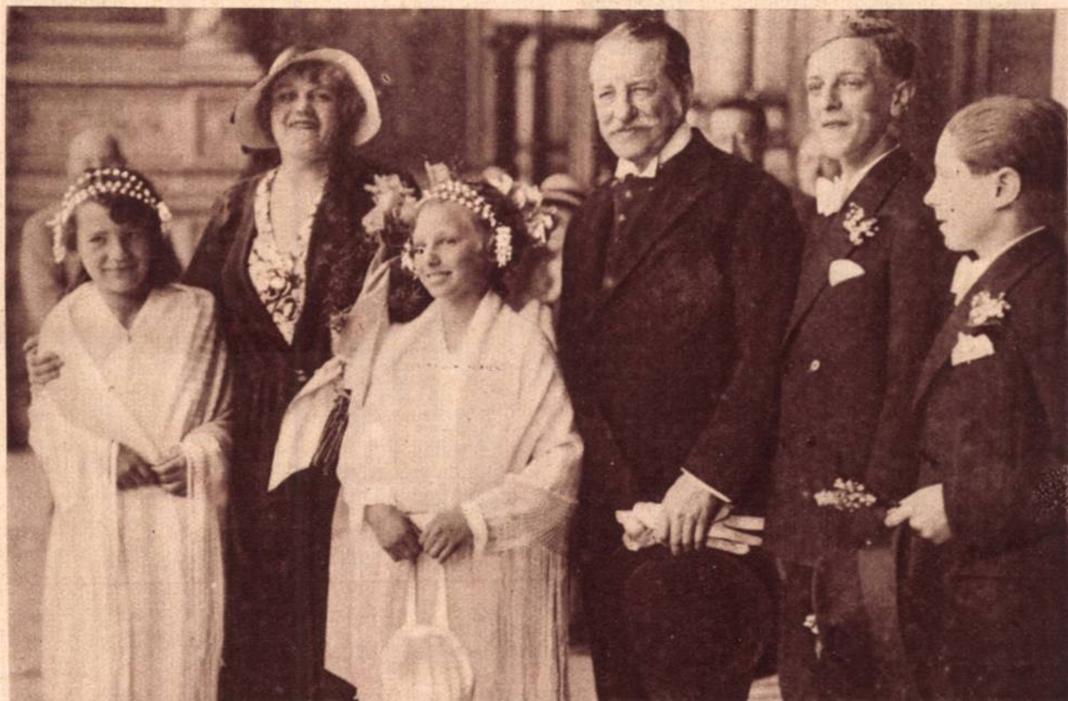

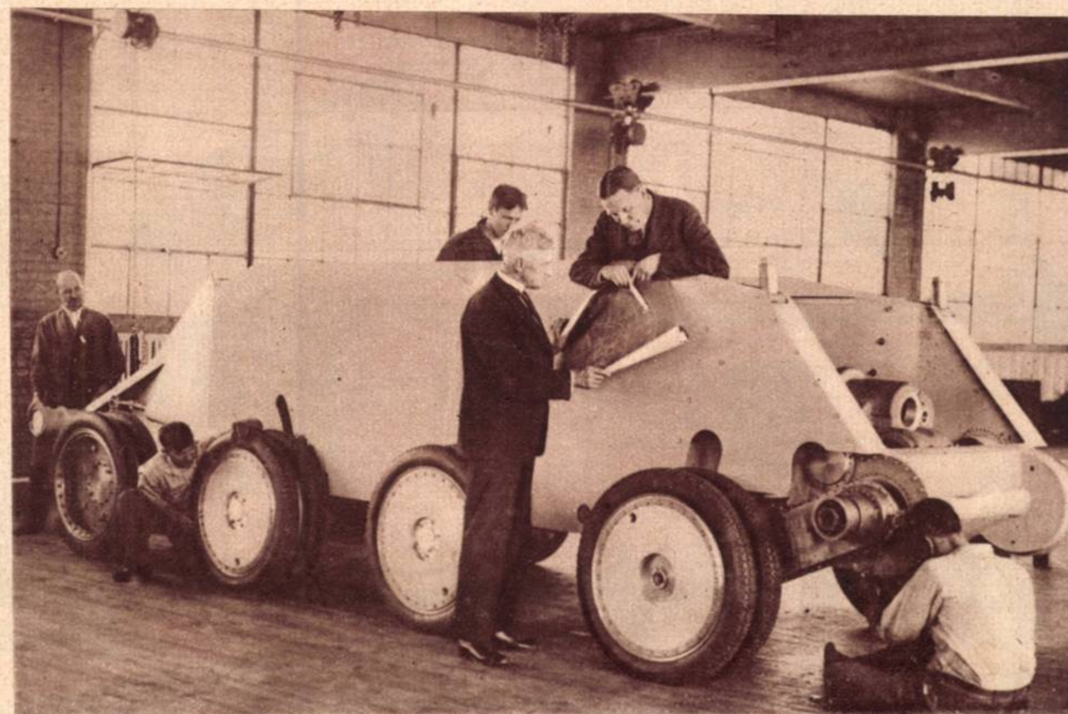

Stânga: *Dictatorul Italiei, d. Mussolini, a vorbit studenţilor din balconul Universităţii romane, atrăgându-le atenţia că în viitor armele lor trebuesc să fie... puşca şi cartea.* Jos: *Domnul Litvinov, delegatul Rusiei la Conferinţa dezarmării, ţinându-şi discursul la Geneva.*

De Luni până Duminică

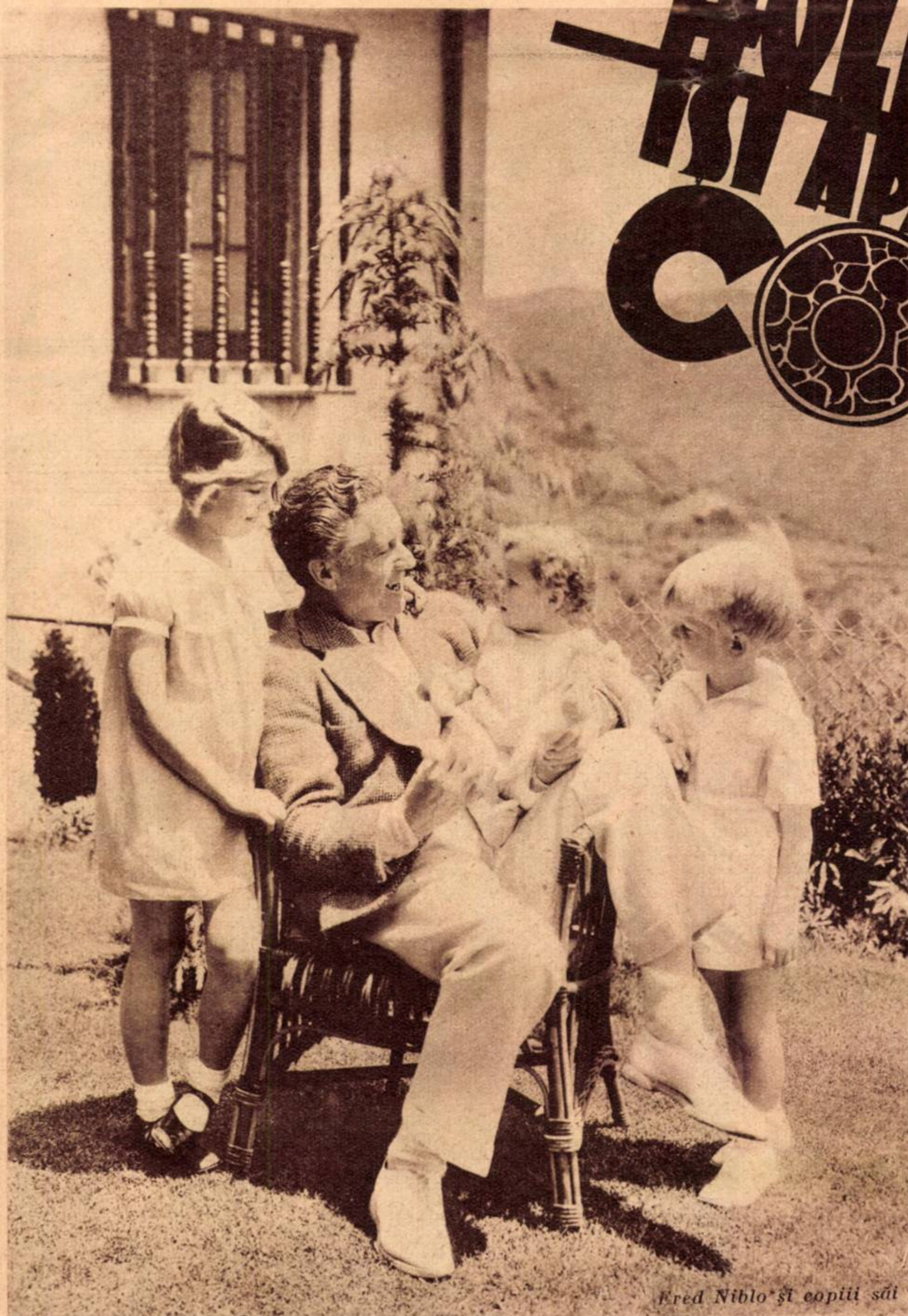
In dreapta paginei, sus: *John Morrissey, un original al New-York-ului face, în fiecare zi câte o plimbare călare, pe străzile principale ale metropolei americane, printre limuzinele de lux şi automobilele de turism, care-l înconjură ca o mare în continuă trepidaţie. Fotografia noastră ni-l prezintă radios, cu luleaua în dinţi pe 5th Avenue.*

Dreapta mijloc: *Maria Jeritza şi Franz Schneiderhahn dela opera din Viena, au fost naşii unui grup de fetiţe vieneze, confirmate zilele trecute, în Catedrala Sf. Ştefan.*

Dreapta jos: TANCUL SBURĂTOR. *Luna trecută a apărut deasupra Manhattanului un tanc masiv, învăluit în plăci lucioase de metal, evoluând în aer pe aripi de avion. Pe pământ, se deplasează pe roate de cauciuc atingând viteza de 100 de mile pe oră şi pare plăsmuit de fantazia unui Jules Verne.*

Fotografia noastră reprezintă tancul sburător, fără aripi. Lângă el se află inventatorul său d. Christie şi d. R. C. Anderson asistentul acestuia.

HOLLYWOOD ÎȘI APĂRĂ COPIII

Fred Niblo și copiii săi

ATROCITATEA tragediei lui Lindbergh a zguduit întreaga lume, cum nici o altă crimă n'a mai reușit s'o facă. Emoția a fost însă mai puțin acută la Hollywood, întrucât e multă vreme de când acest oraș trăește sub teroarea răpitorilor. Amenințările și chiar tentativele de „kidnaping" (răpiri de copii) formează o poveste veche în colonia filmului și pentru protecția împotriva acestei primejdii se cheltuește o mare parte din remunerația vedetelor.

Rar se întâmplă ca poșta zilnică să nu aducă o scrisoare de amenințare, către una din marile personalități ale ecranului. Dacă marea majoritate a acestor amenințări sunt opera unor șantagiști — prea puțin întrepizi, spre a merita vre-o atenție, — rămân totuș destule menite să îngrijoreze pe părinți în cel mai înalt grad. Anul trecut când una din cele mai bogate și mai celebre vedete a devenit mamă, s'a pomenit cu un asemenea torent de scrisori amenințătoare, încât polițiștii înarmați au fost postați zi și noapte în camera copiilor din secția de obstetrică a sanatoriului, lângă leagănul noului născut.

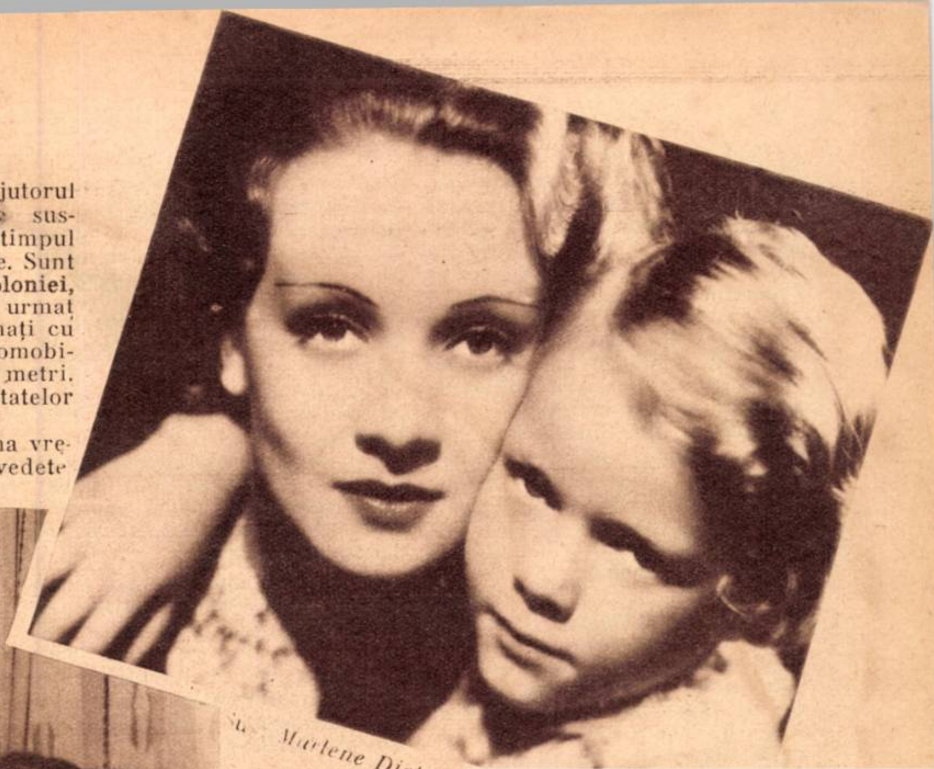
Puțini sunt șofeurii cari să nu aibe autorizație de a purta arme. Zeci de cameriști și alți servitori sunt deasemenea armați în permanență. Aparate de alarmă împotriva hoților sunt instalate peste

vila unei vedete, la Hollywood.

tot. Unele staruri au butoane generale instalate lângă pat, cu ajutorul cărora pot inunda cu lumină întreagă casa, dacă aud sgomote suspecte. Grilajele de fier ale multor clădiri sunt încărcate în timpul nopţii cu curentul electric, deşi lucrul acesta e interzis de lege. Sunt vreo câţiva ani de când una din cele mai bogate staruri ale coloniei, nu mai are curaj să plece de acasă fără ca automobilul să fie urmat de un altul. In acest al doilea automobil şed doi oameni înarmaţi cu revolvere şi puşti: sunt ofiţeri ai poliţiei, plătiţi de vedetă. Automobilul lor urmează pe al acesteia, la o distanţă de cel mult doi metri. După cum vedeţi starul e escortat întocmai ca preşedintele Statelor Unite.

— „Ce viaţă minunată duci!" a exclamat cu invidie în ultima vreme cineva, rotindu-şi ochii prin interiorul elegant al acestei vedete

Sus: Marlene Dietrich cu fiica ei

Buster Keaton (Malec) şi cei doi fii ai săi

Neil Hamilton a devenit tată prin adopţiune. Că intenţionează să fie un *adevărat tată,* o dovedeşte recenta-i petiţie adresată poliţiei locale, prin care cere permisiunea de a purta o pereche de revolvere. Familia adoptată a lui Wallace Beery îşi face curaj la gândul că Wally posedă cele mai bune pistoale din Hollywood. De când a adoptat copiii, Wally a înconjurat curtea originalei sale vile spaniole, cu ziduri înalte.

Dreapta: Şi Wallace Berry este un iubitor tată de familie.

Gazda a zâmbit însă cu amărăciune.

— „Nu e chiar atât de minunată — când nu te poţi mişca decât ca puşcăriaşii, înconjurat de gărzi!"

In urma nenorocirei ce l-a lovit pe Lindbergh, măsurile de precauţie au sporit la Hollywood. Poliţiştii cari aveau atribuţiuni mai puţin importante, au fost repartizaţi la şcoli şi pe diferite străzi, iar o mare agenţie particulară de detectivi şi-a triplat personalul.

Nu putem menţiona decât o mică fracţiune din măsurile luate de membrii coloniei filmului, pentru apărarea copiilor. Din cele ce urmează, vă veţi face însă o idee asupra rezistenţei de care se va lovi răpitorul, care se va deda unei agresiuni în această regiune. Nu mai există ferestre deschise, prin care să poată fi furat un copil nepăzit. Groaza uneia din mamele Hollywoodului a fost atât de mare, când a aflat de răpirea micului Lindbergh, încât *câteva zile la rând n'a vrut să-şi lase copilul din braţe.* Bessie Love (acum Mrs. William Hawks, una din cele mai recente mame) are ferestrele casei prevăzute cu gratii şi uşile massiv zăvorite în cursul nopţii. Policemani sunt postaţi la intrările proprietăţilor mai mari, cum e spre exemplu cea a lui Harold Lloyd, prevăzută cu enorme porţi masive, ce nu se deschid decât cu un cifru secret.

Tom Mix a dăruit fetiței sale Thomasin, un mic revolver cu mânerul de sidef. Are aspectul unei jucării dar e o armă puternică ,având șase gloanțe de calibru 22. Peter fiul adoptiv al Constancei Bennett, e ținut necontenit sub pază. Micuța Dolores Ethel Mae Barrymore e protejată nu numai de gardieni, dar și de porți cu sârmă ghimpată și câini extrem de răi.

Kenyon Sills, inteligentul băiețel de patru ani al lui Doris Kenyon și al răposatului Milton Sills, a venit într'o zi să-și vadă mama la studiourile „Fox". Era pentru prima dată că băiețelul asista la o turnare și o privia atent pe Doris la lucru. Activitatea ce se desfășura înaintea-i părea să-l intereseze în cel mai înalt grad, și-și făcu în scurt timp numeroși prieteni printre cei de față. Cineva o întrebă atunci pe Doris, cum de avea curajul să-și lase copilul fără pază, printre străini. Drept răspuns, actrița arătă cu o mișcare a corpului în direcția unui bărbat, care ședea lângă dădaca copilului. Statura lui uriașă, pieptul puternic și brațele vânjoase ce se ghiceau prin haine, te lămuriau în mai puțin de o clipă asupra atribuției sale.

Fetița Marlenei Dietrich dela „Paramount" practică cu pasiune patinajul pe rotile. O dădacă urmează copilul pe jos, iar în urma lor, fără a le pierde o clipă din ochi, se află mereu șoferul „nemțoaicei". Nu e nevoe să mai spunem că acest om e înarmat. *Aceasta e viața fără de griji a micului tineret din Beverly Hills!*

Cele de mai sus sunt doar o mică parte din precauțiunile pe care Hollywoodul le ia pentru paza copiilor săi. Oridecâteori una din vedete dă o serată, Nick Harris, faimosul detectiv local, spune că amfitrioana cere pentru seara aceea un gardian înarmat, care e postat — nu în boudoir pentru a păzi prețioasele ei bijuterii și nici în camera de lângă sufragerie, pentru paza argintăriei ci în *„nursery"*, camera copiilor.

Puține sunt chestiunile asupra cărora se fac reticențe la Hollywood. Scrisorile de amenințare se prenumără însă printre acestea. Mai fiecare, dacă e presat, va recunoaște că a primit o misivă de șantaj, dar nu va intra niciodată în amănunte.

In săptămâna care a urmat răpirii copilului lui Lindbergh, Lilian Bond a primit două scrisori, prin care i s'a cerut câte 50.000 dolari, sub amenințarea cu moartea. Ambele scrisori era semnate „The Ace" (Asul) și purtau stampila unui tren în transit, între Portland și Dunsmuir, Oregon. In primul moment Lilian s'a gândit că scrisorile erau opera unei glume copilăroase. Prietenii săi fură însă de altă părere și stăruiră ca actrița să ia măsuri serioase de pază. Se supuse în cele din urmă, spunând totuși că amenințările acestea o măguleau mult.

Dolores del Rio a primit acum câțiva ani scrisori similare. Alarmată, a reclamat imediat cazul poliției, care a reușit într'un scurt răstimp să identifice pe autorul scrisorilor. Individul era cunoscut sub numele de Gustav Garillo.

Cercetându-i-se cazierul, se constată că mai avea la activul său numeroase amenințări cu răpirea, dintre care nu se realizase însă până atunci niciuna. Avea un fel de manie pentru aceste scrisori de șantaj, dar se grăbia să facă mărturisiri complete, oridecâteori era identificat. Această puternică înclinare pentru mărturisiri a făcut să fie poreclit de către oamenii poliției: *„Confessing Gus"*. Trecea în genere drept o plictiseală inofensivă, dar frica pe care a tras-o Dolores, a fost dintre cele mai reale.

O încercare de răpire a Maryei Pickford, a avut de rezultat condamnarea a doi indivizi: Charles Z. Stevens și Claude Arthur Holcomb. Ei se mai află încă în penitenciarul dela Saint Quentin.

Oamenii acestia nu știau desigur că întreprindeau una din cele mai dificile tentative. Incă din 1925 Mary și Douglas Fairbanks se obicinuiseră într'atâta cu periodicile amenințări ale diverșilor indivizi, încât erau departe de a constitui o pradă ușor de prins. Cum Pickfairul e un fel de fortăreață în vârful dealului pe care se află situat, răpitorii deciseră să dea atacul la studio.

In timp ce soții Fairbanks făceau tot ce le sta în putință, pentru a se pune la adăpost de asemenea atacuri, poliția nu sta nici ea zadarnic. Numeroși agenți secreți se amestecau în furnicarul de tipuri suspecte ce se învârtiau în jurul studioului și descoperiră curând pe cei cari ceruseră 200.000 de dolari soților Fairbanks. Un detectiv reuși să câștige încrederea banditilor, luând note stenografice în diferitele lor întâlniri și pe baza acestora se operară curând arestările.

Mai acum câteva luni Douglas Fairbanks Jr. și Joan Crawford au avut unul din cele mai neplăcute incidente, tot în aceeaș materie. Un individ își făcu într'o dimineață apariția la ei acasă, sub pretextul că-i avertiza asupra unui complot de răpire, ce se urzise împotriva lor. El pretindea că intrase într'o bandă din Texas, care plănuia să răpească atât pe Doug cât și pe Joan, pentru a-i elibera apoi în schimbul unei mari sume de bani. Proectul nu-i plăcuse însă, — spunea el — și deaceea venise să prevină pe victime.

In timp ce înșira această ciudată poveste lui Doug, Joan se strecură afară din cameră și telefonă poliției. Era convinsă că individul imaginase întreaga afacere, în speranța de a obține bani dela recunoscătoarea pereche. Ii comunică apoi că poliția era pe drum, crezând că omul avea să bată imediat în retragere. Dar spre marea lor uimire, el rămase pe loc.

Fu ridicat și dus la comisariat, pentru luarea unui interogatoriu mai amănunțit și cei doi soți se crezură scăpați de el. După vre-o două zile însă, individul reapăru. De data aceasta, ceru deadreptul bani. In timpul cât fusese deținut la poliție, — povestia el, — banda sa bănuindu-l de trădare, îi golise drept răsbunare toată casa și spera acum că soții aveau să-i dea banii necesari pentru a-și înlocui lucrurile furate. Refuzul îl cam înfurià, dar fu nevoit în cele din urmă să se retragă.

O prietenă intimă a Gloriei Swanson spunea de curând, că măsurile de pază cu care actrița își înconjoară copiii, au fost dictate mai mult de frica pe care o are de „kidnaperi" decât de dorința de a nu-i mai expune curiozității publice. Ambii se află acum în Elveția, internați într'un pension-mânăstire.

Un individ a fost arestat iarna trecută la San Francisco, pentru o amenințare adresată lui Bebe Daniels. La interogatoriu s'a dovedit că era un nebun, dar de-atunci Ben Lyon a avut grije că soția sa să se găsească fără încetare sub cea mai strictă pază. Mai mult încă, părăsind Hollywoodul în recentul lor turneu de vodeviluri, au luat toate precauțiunile pentru paza copilei lor, Barbara Bebe, în timpul cât aveau să lipsească. Pe când se aflau la Washington însă, soții Lyon au primit scrisori prin care erau amenințați cu răpirea fetiței, dacă nu plătiau anumite sume de bani. Ei predară însă scrisorile poliției, care mai poseda multe alte misive similare, adresate celor mai proeminenți părinți din Washington.

Nepoții președintelui Hoover cari trăiesc în California, se afla sub paza poliției secrete.

In urma cazului Lindbergh multe studiouri au interzis departamentului de publicitate răspândirea fotografiilor vedetelor-copii. Mai toți actorii mici, — dela Jackie Cooper în jos, — au în jurul lor gărzi înarmate.

Hollywoodul se află acum sub teroare. Dacă banditii au îndrăsnit să se atingă de „cel mai faimos copil al lumei", vor cuteza să lovească oriunde. Spiritele mamelor sunt extrem de ațâțate și nu se mai vorbește decât de scrisorile amenințătoare pe care le-a primit unul și altul.

Nimeni nu e imun față de acest pericol. Nu există vedetă care să fi scăpat de persecuțiile banditilor. Gary Cooper a trebuit să lupte cu disperare împotriva unor indivizi, cari au încercat într'o zi să-l răpească. I se cereau 10.000 de dolari și când banditii veniră să trateze cu el, Gary îi goni ținând în fiecare mână câte un revolver, întocmai ca în filmele sale de aventuri.

Sistemul de apărare al Hoolywoodului trebue să fie bun, deoarece nici o încercare de răpire n'a reușit până acum. In timpuri turburi vigilența se dublează, dar orișicând, măsurile protective sunt aci de două ori mai severe decât într'o comunitate obicinuită. Beverly Hills, reședința actorilor cinematografici, e orașul cel mai bine păzit din lume. Patruzeci de ofițeri de poliție veghiază asupra celor patru mile pătrate de pământ.

JAMES GRAY

DE VORBA CU CITITORII

Simpaticul și apreciatul nostru confrate d. JOSEPH DE SAXA și-a reluat activitatea în redacția „Realității Ilustrate", colaborând din nou la rubrica de față.

In pagina aceasta d. Joseph de Saxa va răspunde, cu verva sa neîntrecută, cu competința și cu umorul său fin, tuturor întrebărilor puse de cititorii „Realității Ilustrate", în orice domeniu artistic (teatru. cinematograf, literatură, arte frumoase, etc.).

Cititorii au dreptul la trei întrebări. în fiece număr din revistă și sunt rugați să respecte această normă, în interesul răspunsului prompt și neîntrâziat al fiecăruia...

Melita. — Te recunosc după trăsături, deși ți-ai schimbat pseudonimul. L-ai schimbat astfel probabil ca să-i dovedești, fostului redactor al rubricei, că-ți place... aurul de 18 carate. Ia spune-mi, nu semnai altădată „La femme Emancipée?... Este?... Ah, am o memorie de-mi vine uneori s'o iau la palme... 1) Cine a fost Hipocrate? A fost cel mai celebru medic al antichității. A devenit celebru, pentru faptul că el însuș nu credea în medicină. 2) Da, se pare că Mistinguett, faimoasa „fosilă" pariziană vrea să renunțe la a-și mai exhiba picioarele pe scenă. Femeea asta a câștigat, într'adevăr, o avere cu picioarele ei. Deocamdată însă a proiectat să scrie un roman. Probabil tot cu.. picioarele.

Tinelle. — Nu. Nu-mi plac poeții de modă veche, cu plete încâlcite și cu haine în dezordine. Când îi văd, îmi fac impresia unor aziluri ambulante. Dar, ce ți-a venit să pui o astfel de întrebare? Nu cumva ești îndrăgostită de un asemenea poet? Sau, poate, vrei să scrii poezii de modă veche? Și'ntr'un caz și în altul ai fi un element periculos societății...

Simplă curiozitate. — Gloria Swanson e căsătorită cu Michael Farmer... Ce este el? Unii spun că acest Farmer ar fi un sportsman irlandez; alții, că e scriitor american. Gloria susține că e... bărbat și că asta îi e deaujns... La vârsta ei e explicabil să se mulțumească și cu atât... 2) Consultații grafologice nu dau. Este o „specialitate" pe care nu mi-am însușit-o niciodată. In schimb știu să ghicesc în palmă. Imi dai o palmă și spun tot...

Stella: Conrad Veidt lucrează tot pentru „Ufa". Răspunde scrisorilor și dă autografe. Dar nu uitați mărcile pentru răspuns.

Hogarth. — Dacă te-ai plictisit cu munca și cu viața de-aici îți pot recomanda o călătorie în partea de Est a Tibetului, unde există obiceiul că fiecare femee să întrețină câte cinci-șase bărbați și unde e criză de bărbați. Acolo scapi de muncă și de plictiseală... Mă întreb însă dacă d-ta, care vorbești astfel, te poți numi bărbat?... Păcat că porți — probabil fără să știi — numele unui artist celebru. Hogarth a fost creatorul caricaturei morale, Matale, scumpule, ești tocmai pe dos..

Arion. — Visuri... Visuri.. Visuri.. Citește mai des... „Realitatea".

Irinelle. — Ții cu tot dinadinsul să afli ce-și pun vedetele în bae? Curioasă ambiție!... Totuș ți-o satisfac, ca nu cumva să te superi pe mine și din cauza asta să nu mai faci bae. Află că artistele americane se spală cu apă curată, colorată, puțin doar, cu arome discrete. In Italia se menține încă voga laptelui de măgăriță — pervers dar adevărat — care datează de pe vremea marilor împărătese romane. In Germania au intervenit preparatele chimice (zeamă de obuz). In Franța se fac cu floare de mușețel. Iar la noi se fac băi de abur, băi de nămol, băi de soare și băi de sudoare. Pe care le preferi?

Aspirații Inalte. — Te-aș sfătui să vizitezi din când în când un cimitir.. Văzând mormintele acelea vei fi poate tentată să-ți înmormântezi iluziile. Altfel nu cred s'ajungi la un rezultat bun, dacă ai și început să te gândești „serios", la o căsătorie cu Greta Garbo.

Niki. — Vrei să-mi trimiți niște poezii?... Mulțumesc! Nu sufăr de insomnie.

Un timid. — Să te învăț cum să acostezi o femee?... Bine! Ia întâi lecții de... box.

Petre D. Popescu — Știi câte scrisori primește Rockfeller pe zi?.. 4725... Și, imaginează-ți că nu citește decât corespondența de afaceri, care vine dela persoane cunoscute. Celelalte misive merg la foc. Și dacă e vorba de foc, mai bine păstrează hârtia pentru d-ta. Rockfeller are... lemne.

Masca 2-Timișoara. — Actrița aceasta e foarte curioasă. Nu și-a dat până acum adresa nicăiri. Ii poți scire totuș prin „Film Führer" Berlin S. W. 68, Friedrichstrasse 217, dacă ții atât de puțin la timpul d-tale.

No. No.—Răbdarea regisorilor întrece orice limite. Prin forța meseriei lor, acești oameni se pare că au pierdut noțiunea timpului și nu se exagerează deloc, când se spune că unii regisori repetă cu interpreții lor de 20—30 de ori o singură scenă. Cunosc eu alt caz, mult mai curios; cazul unui regizor care — cu o răbdare de înger — a reușit să realizeze un film interpretat numai de purici. Purici îmbrăcați în straie elegante, cu joben, frac și cravată. E adevărat însă că, spre a ajunge la acest rezultat, trebue să te familiarizezi mai întâi cu... puricii. 2) Nu cunosc greutatea lui Adolphe Menjou. Iți pot afirma însă că e om cu multă... greutate (A avut până acum trei soții).

Mica Japoneză. — Iată-te din nou în ghiarele styloului meu! (Dacă-mi strici penița te avertizez că ți-o pun în socoteală). Ei, cum să încep?... Da. Să încep prin a-ți recomanda mai multă atenție la stil. Ești prea certată cu gramatica... Pe urmă, să-ți răspund la întrebarea de rigoare: Se zice într'adevăr că Marlene Dietrich și Joseph von Sternberg ar fi rupt angajamentul cu Paramount. Precis însă nu-ți pot spune nimic, până în clipa în care voi primi și eu confirmarea.

J. de Saxa

OH, BARBAŢII!..

Argumente în favoarea superiorităţii femenine

CÂND eram mai tânără, părerea excelentă pe care o aveau bărbaţii despre ei, mi se părea îndreptăţită. Eram uluită de această făptură fără greş, al cărei drept să poruncească şi să comande nici nu-l discutam. Dar paisprezece ani de văduvie au întunecat farmecul căsniciei mele de patru ani numai. Acum e oarecare distanţă între mine şi bărbat; nu-l mai am în apropiere nemijlocită, amestecat zilnic cu viaţa mea, ci a devenit obiect de discuţie şi de studiu abstract. Il pot judeca fără părtinire. Mă interesează cu atât mai mult cu cât şi băiatul meu începe să devie bărbat.

Nu vreau să-mi subpreţuesc băiatul. E adevărat că are numai paisprezece ani şi prin urmare am timp să-l observ. Sora lui e cu patru ani mai mare şi deci în chip firesc superioară ca intelect. Dar şi la paisprezece ani fata era mult mai bine desvoltată decât e băiatul azi. La paisprezece ani fata citea pe Anatole France şi *il înţelegea;* nu mă silea s'o supraveghez, să-i spun să-şi facă ghetele sau să se spele pe mâini. Ştia să se poarte cuviincios cu oamenii mai în vârstă şi nu lua niciodată ultima prăjitură din farfuria mare. Se ducea să se culce fără s'o silesc şi-şi punea lucrurile cu îngrijire, fiecare la locul lui. Ridica chiar lucrurile depe jos, ale altora. Băiatul nu face nimic din toate acestea.

In odaia băiatului, când intru, dau de o dezordine cumplită. In loc să stau de vorbă frumos cu el, sunt silită să mă preschimb în fată 'n casă şi chiar în guvernantă. Pe masa lui de scris sunt tot felul de unelte, ţevi, tuburi, pietre, dopuri, cuţitaşe — numai toc şi cerneală nu. Pe scaune cataloage de automobile, biciclete; în „bibliotecă" piese de radio demontate, sârmă, cue, cleşte etc. Hainele pe jos, în jurul patului — hainele pe care i le călcasem cu o zi înainte!

— Ţi-ai spălat dinţii?

— Nu. Eram obosit.

— Dar eri?

Nu mai ţine minte. Spălatul dinţilor îl oboseşte!... Sora lui îşi freca dinţii cu peria de două ori pe zi şi întrebuinţa la bae tot săpunul. Nu-şi aduce aminte de bae, băiatul, decât când îl trimet eu. Şi lasă în urma lui apa tot atât de limpede cum a găsit-o. Răspunde că n'are nevoe să strice săpunul, de vreme ce el e curat din firea lui!

Nimic nu-i face atâta plăcere băiatului, ca puşca sau pistolul. Dacă n'are în apropiere nicio vieţuitoare de vânat, ne turbură liniştea grădinii ochind în câte-o sticlă goală, pe care o pune pe gard. Dacă nu găseşte sticle, ia oale şi căldări. Ii place teribil larma oalei sparte sau a vaselor ciuruite. Când l'am trimis de-acasă în alt oraş, nu mai aveam căldare care să ţie apa.

Când se 'ntoarce de la călărie, dă drumul calului în grajd şi-l lasă acolo. Sora lui, dimpotrivă, când vine de la călărie ia şaua jos, şterge calul de spume şi-l leagă frumos în grajd.

Amândouă, eu şi sora lui îi cârpim hainele, îi coasem nasturii şi îi ţesem ciorapii. I se pare ceva foarte natural. Nu suntem preţuite mai mult de el pentru această osteneală. El ne e superior — pentrucă nu ştie să facă nimic. Bărbatul care şi-ar coase singur nasturii, ar fi de râs. Iar dacă ar şti să mânuiască acul, ar fi de plâns — după raţiunea lor.

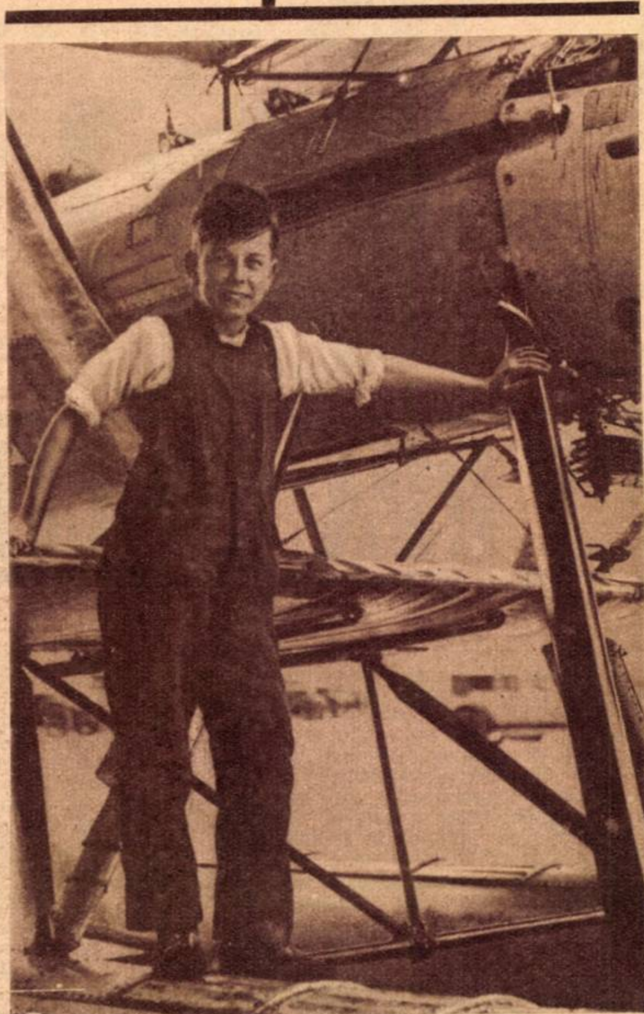
Pretutindeni unde băeţii cresc laolaltă cu fetele, se ştie că fetele sunt superioare băeţilor. La şaptesprezece ani băiatul e încă un... nimic. Fata e femee, în stare să nască. Ţinând seama de faptul că numai descendenţa din partea mamei e sigură, că numai linia maternă asigură autenticitatea copilului, mi se pare absurd ca fiii şi fiicele să poarte totuş numele de familie ale tatălui.

Influenţa femeii înainte de naşterea copilului, asupra rasei omeneşti este indiscutabilă; totuş bărbatul pretinde că aibe primul rol. Pricina?... O caut. Caut firul care să mă ducă în taina superiorităţii bărbatului. Să fie oare din pricină că bărbatul este ticluitor de legi, om de stat, soldat? Dar azi şi femeile fac legi. S'au dovedit destul de capabile în multe Parlamente, iar discursurile femeilor n'au fost mai rele ca ale bărbaţilor. In lupta vieţii, foarte multe femei se întreţin singure, ba ajută şi la întreţinerea familiei. Zilele trecute un bărbat distins îmi spunea că e în căutarea unei tovarăşe care să nu se mulţumească a fi un drăguţ parazit. Azi numai cariera armelor şi diplomaţia sunt închise femeilor — şi bărbaţii apără aceste două cariere cu ultima energie. Cu toate acestea Rusia a pus pe picioare batalioane de femei — care au ştiut să se bată vitejeşte. In timpul Revoluţiei au rezistat dârz — în vreme ce bărbaţii o rupeau de fugă. Eu însămi am cunoscut o prinţesă rusă, care a slujit în vremea războiului într'un regiment de cazaci. Soţul şi fraţii ei erau ofiţeri. A fost rănită de trei ori. Şi nu era lipsită de feminitate. Sunt împotriva războiului, dar cred că femeile pot fi soldaţi, că şi femeile ştiu să-şi dea viaţa pentru o ideie. După constatările medicilor, femeile pot suferi mai grele dureri fizice, decât bărbaţii.

Sunt încredinţată că dacă 'n 1914 lumea ar fi fost condusă de femei, războiul n'ar fi isbucnit. Bărbaţii nu mai pot face aceiaşi afirmaţie. S'au bătut ca orbii. Ş'apoi conferinţele nesfârşite de la Geneva, care ţin de mai bine de un deceniu, aproape fără nici un rezultat! Se pălăvrăgeşte acolo, de parcă n'ar fi bărbaţi, ci femei!...

Şi ce desordine în viaţa societăţii: milioane de oameni mor de foame, în vreme ce hamba-

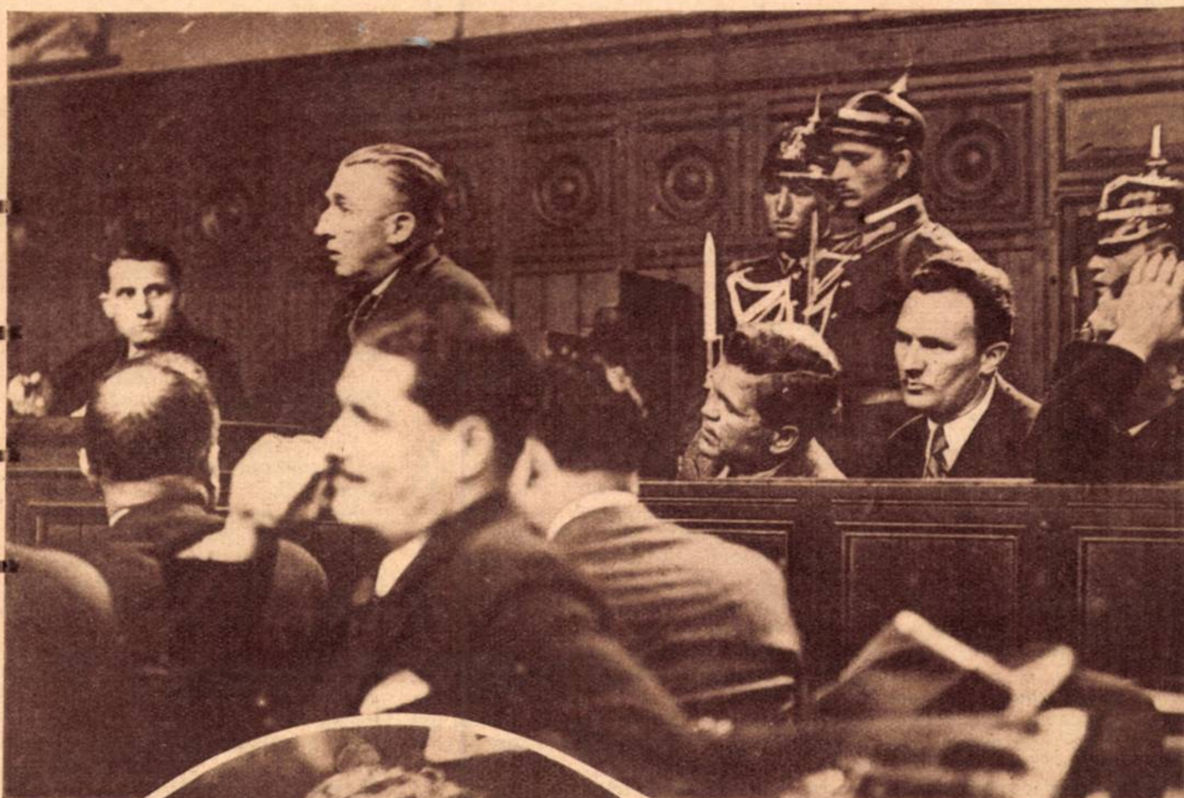
(Continuare în pag. 24).

Stg.: *In timp ce băiatul la 15 ani este încă un copil, — şcolar sau elev la vre-o meserie, — fetele la vârsta aceasta sunt domnişoare, ba unele chiar se mărită: cum e cazul missei Barclay (jos)*

Dela procesul afacerii Agabecov

Sus: *Se ia interogatoriul francezului Lecoq;* st.: *ziaristul francez Geo London asistând la desbateri.*

O AFACERE sumbră, pasionantă, pradă fără saț a mulțimei, cu nervii încordați după senzațional. Un vapor — „Filomela" — care ancorează în apele românești, țintind să răpească un important personagiu, fost în serviciul Sovietelor. Dar eroul nu e în genul lui Kutiepov. El știe să încurce ițele atât de minunat, încât urmăritorii cad ei singuri în laț. Sau poate — fiindcă e și autor literar — și-a înscenat singur afacerea, ca să-și vândă operele!

Astăzi, zidurile închisorii Văcărești adăpostesc cinci bărbați, de nații diferite și cei cari au prilejul să vină în contact cu ei, privindu-le blândețea chipurilor, și ascultându-le plângerile, nu se poate să nu se lase câteva clipe ispitiți de bănuiala că la mijloc e o înscenare.

Agabecov! Nume pe care slovele gazetelor l-au purtat dela un capăt la celălalt al lumii. In Rusia, nu demult, un ordin al lui avea tăria să ridice zeci, sute, mii de vieți. Iureșul revoluției l-a apucat destul de tânăr. La douăzeci de ani e vârsta cea mai prielnică pentru ca firea să ți-o plămădească evenimentele și astfel sământa comunismului a cules din el roade îmbelșugate. Utilizat în poliția secretă intră până în cele mai ascunse taine ale Cekei. Agenții presărați prin țările Europei și Asiei, îi cunoaște pe degete. Le simte, le scrutează mișcările și când interesele cauzei îi dictează, nu se dă înlături să-i extermine la nevoe, prin cele mai rafinate mijloace.

După câțiva ani de activitate, Agabecov își dădu socoteala că lucrurile nu pot merge mai departe. Evadarea lui produce stupoare. Cunoștea doar atâtea tainițe ale misteriosului edificiu sovietic și divulgarea lor aducea un bun adaos voluminosului bagaj de compromiteri.

Plecat în largul Europei, Agabecov sfârșește banii și trebue să se gândească la un mijloc de existență. Memoriile îi sunt singura resursă, și ele apar bine documentate, desvăluind evenimente surprinzătoare. Acum îi vine și lui rândul să fie urmărit și atras în cursă. Pentru împlinirea țelului, e neapărată nevoe de o dibace înscenare, astfel ca fostul copoi comunist să nu prindă mișcarea. Dar pe Agabecow nu-i ușor să-l duci de nas. In toată truda sovietelor, el întrevede un serviciu imens adus lui, căci prefăcându-se că va cădea în mâinile lor, aventura va avea răsunet și cele două volume de memorii se vor lansa cu o rapiditate fără pereche.

Și afacerea începe.

Un oarecare Filia, georgian, refugiat la Paris, are în Rusia pe soția și fiica sa. El încearcă cu orice mijloace să la aducă lângă dânsul și în acest scop cere sprijinul lui Lecocq, un personaj cu ocupații suspecte, pe care l-a cunoscut într'unul din hotelurile parisiene. Acesta

Tribunalul.

avea relații cu un oarecare Panaioti, grec născut la Odesa, care era în legături cu persoane susputse din Moscova. Panaioti pleacă în Rusia pentru această afacere, întâlneşte la Nicolaev pe cele două femei, dar se vede că le pretinde prea mult pentru salvarea lor, sau ele n'au încredere în el, căci afacerea rămâne deocamdată baltă.

Panaioti se întoarce în Franța şi în urma lui sosesc scrisori dela doamna Filia, în care se arată că e dispusă să scape din iadul bolşevic cu orice preț. Ea are un depozit important de bani, la una din băncile din Geneva şi, tentați probabil de aceşti bani, apar în scenă diferite personagii printre cari un domn Stropford, fost reprezentant al familiei regale engleze, pe lângă țarul Rusiei, şi un oarecare Jäger, care se arată dispus să finanțeze această afacere, expediția de salvare a celor două femei, pornind dela Varna spre Odesa. Echipagiul vaporului însă trebue controlat cu minuțiozitate, ca nu cumva să se strecoare agenți bolşevici. Şi pentru aceasta ei recurg la serviciile lui Agabecow fost membru marcant al poliției sovietice. Acesta locuia statornic la Bruxelles, Agabecow porneşte spre Sofia, pentruca de acolo să treacă la Varna, dar este expulsat. Şi acum intră în acțiune ginerul Lecocq, care având anume afaceri comerciale în țara noastră îşi ia angajamentul să procure viza pentru Bulgaria lui Agabecov. Sosesc amândoi la Bucureşti şi aici după numeroase intervenții eşuate, propune acestuia să meargă la Constanța.

Dealtminteri aici se va sfârşi firul întâmplărilor, căci dela Constantinopol trebue să sosească, din clipă în clipă, vaporul condus de Catapodis, cu conspiratorii Grişa, Tzoncev şi Samuridis, însărcinați să răpească pe interesantul personaj rus.

Sesizată de Agabecow, siguranța noastră prinde firul afacerii şi arestează pe complotişti.

Şase luni s'au scurs dela această aventură plină de peripeții. Zilele acestea la palatul de justiție secția III, s'a început judecarea procesului.

Sala paşilor pierduți a luat parcă dela o vreme un aspect de tristețe, de mohoreală, de proastă dispoziție. Ai impresia că publicul şi avocații se strecoară dormitând, mânați dela spate de o presimțire rea. Să fie efectul crizei?

Intrarea înaltelor uşi ale sălei de şedință stau vădane de obicinuiții spectatori, în goană după senzații diferite. Intr'adevăr, procesul e anunțat la ora unu şi oamenii zgudue clanțele, privesc prin gaura cheii şi nu zăresc nimic înăuntru. Işi pot vedea liniştiți de treburi încă un ceas, două.

O tânără avocată stă într'un colț şi aşteaptă. Vorbeşte cu doi băețandri:

— Geo London o să asiste la interogatoriul luat acuzaților — are să fie cred foarte interesant. O doamnă în doliu, cu o servietă tixită probabil cu acte se aşează obosită pe o bancă. A stat se vede mult în picioare, căci gleznele i s'au umflat ca doi butuci. Se mai adaugă şi alte persoane, două doamne de origine franceză, o familie de greci, cunoştințele şi rudele inculpaților, printre cari fata tânără cu o figură ovală şi ochi frumoşi. E iubita lui Catapodis, comandantul vaporului. Doamna în doliu n'are linişte, trebue să vorbească, să spună ce o doare. Nu ştie bine româneşte şi cuvintele le scoate greu, ca prinse cu un cleşte. Privirile-i inteligente însă spun totul. E sora lui Tzoncef şi soția fostului deputat asasinat de macedoneni, Cristu Stefanof.

Trage cu urechea şi intră'n discuția celor din preajmă.

— Agabecow e vinovat de tot... — vorbeşte ea. — El e G. P. U. Asta are să se vadă până la sfârşit. Fratele meu e negustor. Avea destule griji pe capul lui. In doi ani s'au prăpădit zece membri din familia noastră, începând cu soția lui. Ce legătură putea să aibe cu Sovietele? Singura greşeală a fost că a plecat pe vapor, dela „Istambul", fără acte în regulă. Imi anunțase cu mult înainte venirea lui în țară. Eu doar spuneam la toți şi guvernatorului Angelescu şi la atâția alții: Are să vine fratele meu şi are să mă scape de griji. Şi a venit într'adevăr, dar unde... la Văcăreşti!

Femeii îi dau lacrimile. Alături, un domn înalt, aidoma unui meterez, îl atacă pe Grişa, unul dintre acuzați:

— „Eu aş fi în stare să împuşc pe bruta de terorist".

Doamna Stefanof râde cu amărăciune.

— „Ah, ce vorbeşti! Grişa e un prost, un animal. Eu nu ştiu cum justiția nu-şi dă seama că Sovietele nu puteau întrebuința un asemenea om. Nici nu ştie bine ruseşte. De limba literară vorbesc. Are dialect de „mujic". Şi ea prinde să-l imite, întruchipând efortul pe care acesta îl face, când trebue să răspundă ceva.

In acest timp, soseşte şi cordonul de jandarmi, care încercuieşte mica porțiune a intrării, dând liberă trecere unui număr restrâns de persoane, care vor avea acces în sală. Un domn este împins afară din rază, nu tocmai civilizat şi acesta începe să strige:

— „Mă rog, ce-i barbaria asta? Sunt reprezentantul Ministerului de Interne!"

— „Nu v'a cunoscut. Scuzați şi dv. — intervine un personaj care supraveghia poliția intrării. Geo London, însoțit de d. Condrus, intră în sală. E un omuleț mărunt, gras cu părul cenuşiu şi chipul cu o uşoară umbră de feminitate. Cele câteva zeci de persoane vor să-l urmeze, dar jandarmii barează drumul. Peste puțin timp uşierul care ieşise afară să întrebe ceva, se simte deodată împins de un val puternic de oameni şi în câteva clipe sala este ocupată. Acum aşteptarea e tot atât de plicticoasă. Priveşti spre Geo London, un minut, două, trei, îi cercetezi fiecare trăsătură, croiala hainelor şi când ajungi la inelul de safir înrămat în aur, începi dela capăt acelaş control comic şi fără sens. Poate că ai fi dorit ca haina făpturii unui reporter celebru să fie un sac de nervi care înregistrează aidoma unui claire-voyant cele mai intime gânduri, cele mai imperceptibile gesturi. Dar natura îşi are şi ea trucurile ei. Sub privirile cari par absente, retina înregistrează cu o artă uimitoare lucruri străine ochilor obicinuiți.

Curtea îşi face însfârşit apariția. Intâi grefierul, apoi preşedintele încadrat de doi judecători. Paşii reprezentanților justiției sunt lenți, gravi, oarecum teatrali. Acuzații sunt chemați pe nume. Urmează o pauză. Nimic, nicio mişcare. Grefierul bate cu tamponul în perete şi figura venerabilă a preşedintelui se încruntă:

— „Sună, te rog..." i se adresează el. Dar soneria scoase un țiuit anemic, gâjâit în al cărui efect nu te prea încrezi.

— „Vai, câtă neglijență — şopteşte cineva — acuzații n'au sosit încă.

Curtea se retrage, ca să apară peste câteva minute cu aceiaş prestanță.

Sosesc însfârşit sub escortă şi cei cinci inculpați Lecocq, Grişa, Alexei Tzoncef, Samuridis şi Catapodis. Iau loc în boxă pe scaune. Privesc în sală, surâzând celor apropiați lor, dar când observă aparatul reporterului fotograf îşi iau poziții, cari să le ascundă figurile. Datorită însă dibăciei acestuia, care a pândit un moment prielnic, chipurile lor sunt prinse pe placa fotografică.

Preşedintele începe interogarea lui Lecocq.

— „Numele d-tale?... vârsta... profesiunea... ultimul domiciliu". Interpretul cu voce guturală, supărător de încetă, traduce şi grefierul scrie, iar în sala, cu acustică infamă, reporterii gazetelor se trudesc să prindă, să înregistreze fiecare cuvânt. Repede plictiseala cuprinde auditoriul. Ai impresia, la un moment dat, că singurul om care într'adevăr trăeşte şi ia parte la evenimente, e preşedintele. Te pătrunzi de claritatea privirilor de agilitatea spontană, a gândirii vecinic în gardă şi când obicinuința îşi face şi aici loc, îți țintueşti privirile spre acuzați. N'au nimic original, nimic țipător. Doar chipul lui Grişa cu nasul turtit şi pomeții obrajilor ieşiți mai spune ceva. Ți-l imaginezi la lucru, în temnițele Cekei şi atunci îți dai socoteală ce priviri trebue să aibă şi cât de vânjos trebue să-i fie brațul Dar îl laşi şi pe el în pace, pentrucă acum are o figură blândă de animal, pe care dacă l-ai ucide, n'ar fi în stare să facă nici cel mai mic gest de apărare.

Incetul cu încetul rândurile curioşilor se răresc şi ora înaintată pune capăt unei şedințe searbede, în care justiția a făcut doar uşoare explorări.

MARGARETA NICOLAU

Oh, bărbații!..

(*Urmare din pag. 22*)

rele gem de grâne; milioane de inşi umblă 'n zdrențe, în vreme ce magaziile sunt pline de mărfuri!... Dacă toată această politică n'ar fi opera bărbaților, am fi gata s'o punem în socoteala femeilor! (Se ştie că femeilor li se spune totdeauna: sunteți lipsite de logică...)

Cer scuze dacă am jignit cumva, prin rândurile de mai sus, superioritatea masculină. Nu vreau să sub-prețuesc pe bărbați, cum nu vreau să-mi sub-prețuesc băiatul. Bărbații sunt lumina şi umbra, fără de care viața e goală şi pustie. Bărbatul e tovarăşul firesc al femeii. Colaborarea lui e prețioasă, aprobarea lui necesară, critica lui chiar, încurajatoare. Logica lui e întregirea intuiției femeii. Rațiunea lui antidotul imaginației femenine. Dar pretenția lui la superioritate rămâne nedovedită şi temeiul privilegiilor pe care le cere, un mister, — *W.*

FEMEEA, DETECTIV AMATOR

Perspicacitatea micei burgheze americane Helen Holmes descoperă pe făptuitorul uneia din cele mai fioroase crime

D-na Holmes dând lui Campbel o ceașcă de cafea

„Știi Alfred, se adresă doamna Helen Holmes soțului său, după ce citise ultima pagină a unei nuvele polițiste, — literatură atât de savurată în Statele-Unite — aș vrea să fiu o detectivă amatoare și să prind un criminal".

„Mdaa? Așa ceva se vede la cinema și se citește în cărți, dar nu se întâmplă niciodată în realitate" zise d. Holmes, soțul ei, reluându-și lectura întreruptă o clipă.

„Și-ar fi minunat să capăt premiul ce se oferă de obiceiu, în asemenea ocazii" continuă d-na Holmes, fără să se descurajeze.

„Un detectiv amator n'ar găsi pe făptaș, decât dac'acesta ar veni singur să-i spună: „Eu sunt criminalul", remarcă soțul hotărît.

„Cu toate acestea, eu cred că dacă ții ochii și urechile deschise și ai aptitudini pentru acest soiu de lucruri, se poate întâmpla să ajungi să rezolvi un astfel de mister" zise doamna Holmes, pe când întorcea butonul aparatului de radio, pentru a prinde așa numita „oră a detectivilor".

★

Era într'o după amiază plumburie de iarnă, în ziua de 4 Ianuarie, când mica Betty Sauer, în etate de 14 ani, înapoindu-se dela școală, apăsă pe clanța ușei principale a casei Sauer, situată în Walter Avenue 3104 din Maplewood, o suburbie a orașului St. Louis. Cum ușa era încuiată, fetița o deschise cu cheia ei și pătrunse în casă, împreună cu Bobbie, frățiorul mai mic, în vârstă de opt ani.

Copiii nu-și chemară mama, întrucât aveau semne precise că era plecată în oraș și anume: găsiseră ușa din față încuiată, iar pe pragul acesteia, se aflau două sticle cu lapte, lăsate de lăptăreasă la amiazi. Se înșelau însă. In ciuda acestor evidențe, mama lor se afla acolo.

Aruncându-și ghiozdanele pe masă, copiii se repeziră în cămară, unde Bobbie aplică un strat gros de marmeladă pe o felie de pâine, iar sora sa își taie o bucată de friptură. Ambii trecură apoi în sufragerie și strigătul lor de groază cutremură casa.

Mama zăcea întinsă pe podele, cu un scaun pe pântece și cu capul într'un lac de sânge. Cu ochii dilatați de spaimă, copiii trântiră jos bucățile de pâine și alergară la un vecin, unde povestiră în hohote de plâns cele ce văzuseră. Acesta telefonă imediat comisarului James Ryan, din Maplewood. Câteva minute mai târziu, urletul unei sirene de automobil polițienesc, urmat de sgomote de pași grei, anunțară venirea detectivilor profesionali. Apucându-se cu febrilitate de lucru, isbutiră să precizeze că doamna Sauer fusese lovită mortal, cu un corp contondent, și că atacul nu avusese loc prin surpriză, întrucât toate rănile fuseseră făcute în partea dinainte a capului.

Tot atunci găsiră „corpul contondent", acolo unde ucigașul îl aruncase — sub pian. Era o bucată de fier, lungă de vre-o treizeci de centimetri, având un cui la unul din capete, pe când celalt capăt, care servise de mâner, era înfășurat într'o hârtie, probabil pentru a nu lăsa urme de degete. Petecul de hârtie fu păstrat însă și analizat la microscop se dădu la iveală o amprentă digitală, extrem de clară.

Era evident că ucigașul zăvorise ușa din dos, că ieșise apoi pe poarta principală, încuind-o și luând cheia cu el. Louis E. Sauer junior, un băiat de vre-o 16 ani, întorcându-se dela școală pe la orele 5.30, nu putu da poliției nici un indiciu și tot așa nici tatăl său, proprietarul unui mare magazin de automobile din St. Louis. Instrumentul ucigaș nu provenia din magazinul lui Sauer și, dacă nu-l adusese vre-un vagabond, asasinatul părea inexplicabil.

Dar dacă omorul fusese opera unui vagabond, cu ce motiv o făcuse? Din casă nu lipsia nimic. D-na Sauer avea încă pe deget inelul verighetă, iar într'un sertar din dormitorul de sus, rămăsese un diamant de mare valoare. Incă un indiciu extrem de confuz căzu în mâinile poliției și anume, cineva veni să declare că doi indivizi, într'o mașină închisă neagră, întrebaseră de drumul către casa Sauer. Asta fu tot ceeace detectivii profesionali putură obține.

Amprenta digitală după cât se părea, nu aparținea unui criminal cunoscut și era deci inutilă, până în momentul când ar fi putut fi comparată cu degetele vre-unui suspectat. Nu exista însă nici un tip suspect și anchetatorii ajunseră la concluzia că omorul fusese comis de un necunoscut. Toate acestea fură publicate în ziarele locale și era evident pentru toți că autoritățile se aflau în cea mai completă nedumerire.

Era tocmai una din acele situații, în care cunoscutul Sherlock Holmes obicinuia să apară pentru a realiza imposibilul. Poliția nu invită pe d-na Helen Holmes să preia cazul, dar ea o făcu totuș. Ca toți ceilalți citise fiecare cuvânt din puținul ce se publicase. Soțul său fu cel care glumind o determină să se aventureze în această afacere.

„Helen", zise el, „în ziar scrie că d. Sauer oferă o mie de dolari premiu pentru prinderea ucigașului".

„Cred că-și va păstra banii. Nu-l vor prinde niciodată" profetiză d-na Holmes.

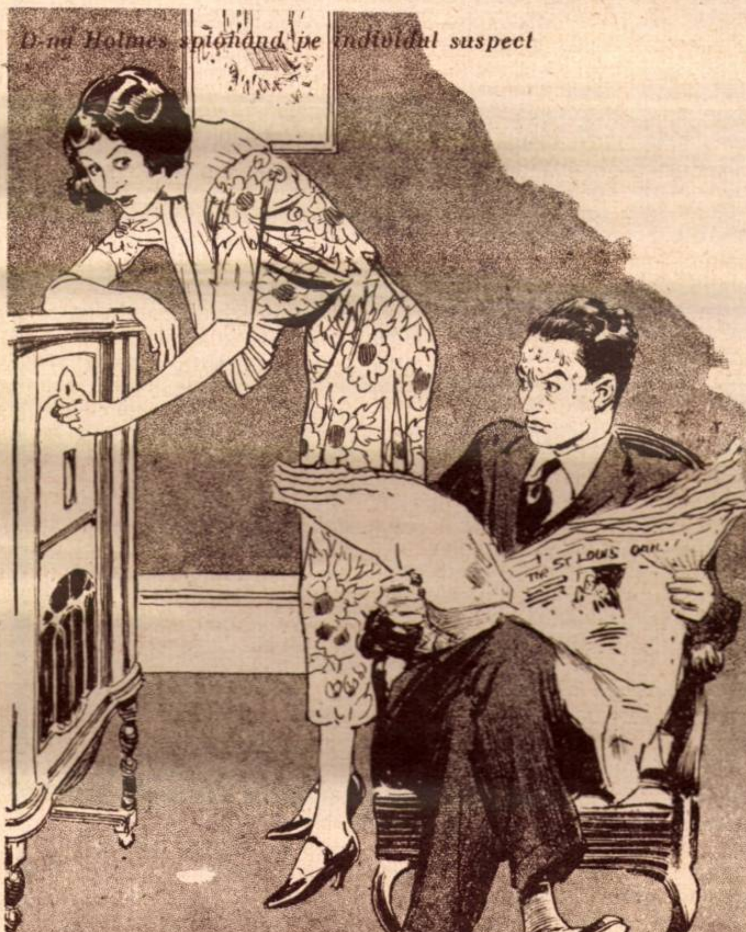
„Ei, Helen, tot spuneai tu c'ai vrea să faci pe detectivul. Ai aici posibilitatea. Du-te și arată-le ce poți".

Necăpătând niciun răspuns la gluma sa, d. Holmes își reluă lectura și uită de ea. Nu se întâmplă însă tot astfel cu soția lui. După o bucată de vreme, femeea ieși din cameră, pentru câteva momente. La întoarcere vocea sa tremura de emoție.

„Alfred, nu-ți pare ciudat că Charles Campbell, care lucra în magazinul lui Sauer, stă acum mai mult acasă?"

„De ce ciudat? Trebue doar să stea undeva.

„Băiatul ăsta are totuși ceva straniu", insistă d-na Holmes. „Am fost tocmai acum la el și

D-na Holmes spionând pe individul suspect

întrebându-l dacă a aflat de omorul Sauer, am văzut picături de sudoare apărându-i pe față. De ce turburarea aceasta?"

D. Holmes își dădu cu ideea că tânărul putea avea crampe, sau altă boală și nu era de părere că soția sa trebuia să-l bănuiască tocmai pe el, pentru o mică schimbare de fizionomie.

— „Dar *aveam* o bănuială asupra lui, înainte de a-i fi vorbit" zise d-na Holmes. „In ziua omorului l-am văzut plecând cu o pălărie veche și întorcându-se cu una nouă".

— „Ce dovedește asta?" întrebă soțul. „Bărbații fac mai totdeauna așa — adică lasă pălăria veche la magazin, atunci când își cumpără una nouă. Mie mi s'a întâmplat asta în nenumărate rânduri. Dar Dumnezeule, cum de găsiți voi femeile timpul de-a observa și reține toate aceste nimicuri?"

— „Vezi bine că am observat și am avut perfectă dreptate" îl asigură soția sa. „Campbell, mai înainte de-a părăsi casa, m'a rugat să-l mai aștept cu chiria, spunând că n'avea parale... Văzându-l apoi venind cu o pălărie nouă, i-am reproșat că cheltuise banii pe care mi-i datora pentru chirie".

— „Și ce ți-a răspuns?" întrebă d. Holmes.

— „N'a spus nimic" zise femeea. „A scos doar un rulou de bancnote și mi-a plătit întreaga datorie. Acum explică-mi, cum de s'a întâmplat să-și procure toți acei bani, tocmai în ziua asasinatului?"

D. Holmes nu putu răspunde dar nu vedea ce legătură puteau avea toate acestea cu crima, întrucât din casa familiei Sauer nu lipsia nimic, iar drugul de fier nu provenia din magazinul de automobile.

„Cine spune că nu lipsește nimic?" întrebă soția și-și răspunse apoi singură la întrebare. „D. Sauer afirmă aceasta, ca și cum există vre-un soț care să știe pozitiv câți bani are soția sa! Dar am să-ți arăt că bănuelile mele nu sunt zadarnice, chiar astăseară, dacă Campbell va rămâne în hall cu noi, după cină, în cursul orei când dela radio se difuzează lecturi criminaliste. Nu-ți va rămânea atunci decât să-i privești cu atenție figura.

Cu gândul la premiul de o mie de dolari, femeea se hotărî să facă tot posibilul pentru a-și procura o probă palpabilă, în cursul experienței pe care avea s'o facă. Norocul o favoriză. Campbell se instală în hall, unde începu să citească ziarele de seară. La un moment dat, haut-parleurul începu să depene obicinuita lectură polițistă.

Doamna Holmes nu-și slăbi o clipă chiriașul din ochi. Nuvela evolua ca întotdeauna, sfârșind cu prinderea asasinului, căruia i se puneau cătușe. Dintr'un alt colț al camerei, d. Holmes spiona și el.

Ambii văzură că tânărul păli și că mâinile începură să-i tremure, agitând gazeta pe care-o ținea. Când îl lăsă jos și întâlni ochii gazdei sale, îl ridică la loc, ca pe un scut.

„Ce ai domnule Compbell?" întrebă ea. „Pari bolnav".

Campbell recunoscu că așa era și imediat gazda sa îl înconjură de atenții. Plecă grăbită în bucătărie și se întoarse cu o ceașcă sclipitor de albă, plină până în vârf cu cafea neagră. Tânărul sorbi puțin din conținut, îi mulțumi, apoi spunând că se simția mai bine, se urcă în camera sa.

D. Holmes împărtășia acum convingerea soției sale și anume că chiriașul lor nu era străin de crimă. A doua zi de dimineață, pe când doamna Holmes expunea domnului Sauer bănuelile sale, soțul ducea cu grijă o ceașcă albă de porțelan la comisariat. Intocmai cum prevăzuse doamna detectiv amator, se găsiră pe ea urmele degetelor dela mâna dreaptă a lui Campbell.

Sudoarea brobonă iar fața lui Campbell spre seară, când comisarul Ryan veni, acuzându-l de omor. Negă însă cu hotărîre că ar fi avut vre-o legătură cu crima.

„Mă bănuiți pe mine" zise el „pentrucă nu mai aveți la cine să vă gândiți".

Incepu apoi să povestească, fără să se încurce, unde-și petrecuse timpul când avusese loc omorul și când isprăvi, comisarul îi spuse:

„Adevărul e următorul: Erai la strâmtoare și te-ai dus atunci acasă la omul în al cărui serviciu te aflai și care te trata cu prietenie, în speranța că vei obține ceva bani cu împrumut. Ai găsit acolo pe soția sa singură, și cum aceasta ți-a refuzat cererea, ai ucis-o, furându-i o sumă de bani, de a cărei existență noi nu știam nimic. Fie că pălăria d-tale cea veche s'a pătat de sânge, fie că ți-a fost teamă ca cineva să nu te fi văzut cu ea, prin apropierea casei, ți-ai cumpărat una nouă, aruncând-o pe cea dintâi."

In timp ce vorbia, figura lui Campbell devenia tot mai palidă, iar broboanele de sudoare tot mai mari. In momentul următor, comisarul avea să obție mărturisiri complete.

„Apoi ai venit la domniata acasă" continuă el „și din banii furați ți-ai plătit chiria".

La aceste cuvinte din urmă, culorile reapărură în obrajii inculpatului și cu un oftat de ușurare isbucni:

„Asta e! Toate aceste bănueli vin dela doamna Holmes, care citește nuvele polițiste și se crede Sherlock Holmes. Nu posedați nici o dovadă împotriva mea, pentrucă vă voiu spune de unde am luat banii, după ce voiu fi văzut un avocat".

— „Campbell, știi că am reușit să scoatem amprente digitale de pe bucata de hârtie ce înfășura fierul, nu-i așa?!"

— „Da, am citit-o în ziare" răspunse bănuitul.

— „Ei bine, nu știai însă că atunci când doamna Holmes ți-a dat cafea, în salon, noaptea trecută, ceașca a fost special spălată și ștearsă pentru a primi amprenta degetelor d-tale, pe care am și determinat-o."

Campbell amuți, cu figura lividă, ca a unui mort.

„Iată" zise el în cele din urmă „știi atât de mult, încât îți pot spune totul".

Făcându-și mărturisirea, Campbell arătă că avusese o soție tânără și foarte drăguță care-l părăsise. Ideea lui era, că dac'ar fi putut să-și procure banii necesari, pentru a-i pune la dispoziție luxul pe care aceasta îl pretindea, ar fi recâștigat-o. Cum doria să aibe acești bani cât mai repede, nu vedea altă modalitate decât să ia viața cuiva, și în acest scop, cumpără varga de metal. Imprumutase treizeci de dolari dela d. Sauer, pentru care urma să lucreze în magazinul acestuia, și mai înainte de-a recurge la violență, încercase să obțină cu binele o sumă egală, dacă nu mai mare, dela doamna Sauer.

Fără să bănuiască ceva, femeea îl primise în casă și-l lăsase o bună bucată de vreme să-i vorbească de necazurile sale domestice. Vederile lor diferiau însă mult și la un moment dat discuția se cam înăspri. D-na Sauer se ridică în cele din urmă, refuzând să mai asculte un singur cuvânt. Cuprins de furie și disperare, Campbell trase atunci bucata de fier din buzunar și începu s'o lovească cu sete. Ce s'a întâmplat pe urmă, nu-și mai amintea bine. Recunoscu însă că luase din geanta femeei, ce se afla pe pian, suma de 22.10 dolari (adică vre-o 3.500 lei).

Astfel, d-na Holmes a reușit să lumineze misterul ce părea impenetrabil, încasând respectabilul premiu de o mie de dolari, care în valuta noastră, s'ar traduce prin o sută șasezeci de mii de lei...

G.

SUPERSTIŢII INRĂDĂCINATE : VINERI 13

ANUL 1929 a fost un an excepţional... din punctul de vedere al celor superstiţioşi: în acel an n'au fost decât două Vineri 13, cea din luna August şi cea din Decembrie.

Acesta e un fapt destul de rar, pentru a merita să fie semnalat azi, când superstiţia influenţează un şi mai mare număr de oameni. Italienii, spaniolii şi americanii — popoarele cele mai superstiţioase — cred acum în eresuri, mai mult decât înaintea marelui război.

Apropos de asta, ştiţi că superstiţia relativă la „această zi nefastă" datează de la moartea lui Isus Christos ? Intr'adevăr, într'o Vinere a murit Isus pe cruce. Iar la cina luată de Nazarinean cu apostolii săi, al treisprezecelea loc a fost ocupat de trădătorul Iuda. De aci, faima rea a zilei de Vineri 13.

De altfel, chiar şi de nu sunteţi superstiţioşi, trebue să admiteţi că numeroase evenimente dramatice, din istoria lumii, s'au desfăşurat într'o zi de 13, ba chiar într'o Vineri.

Enric III a fost asasinat de Jacques Clément într'o zi de 13. El se suise pe tron tot la 13. Enric IV şi preşedintele Carnot, morţi în chip tragic, erau şi unul şi altul născuţi la 13.

Deasemeni tot într'o zi de 13 a fost executat Murat ; Louvel a omorît pe ducele de Berry; o bombă nihilistă a ciopârţit pe ţarul Alexandru II şi Charlotte Corday a ucis cu pumnalul pe Marat.

In 1900, când cu incendiul dela Comedia Franceză din Paris, încântătoarea actriţă Jeanne Henriot a fost găsită carbonizată în faţa uşei lojei sale, care purta numărul 13.

Numărul şi ziua de 13 şi-au exercitat influenţa lor nefastă şi misterioasă şi asupra lui Paul Doumer, regretatul preşedinte al Franţei, asasinat la 6 Mai 1932. Intr'adevăr, Paul Doumer era al 13-lea preşedinte al republicei a treia, proclamată în 1871. (Ceilalţi preşedinţi au fost : Thiers, mareşalul Mac-Mahon, Jules Grevy, Sady Carnot, Casimir Perier, Felix aFure, Emile Loubet, Armand Fallières, Raymond Poincaré, Paul Dechanel, Millerand şi G. Doumergue). El a fost ales la 13 Mai 1931 şi împuternicit la 13 Iunie 1931. Să mai adăogăm că asasinatul a avut loc într'o Vineri — deşi nu 13.

„Ziarele americane au istorisit ciudatele aventuri ale inspectorului de bastimente din Camden, pe care cifra 13 îl persecută cu o încăpăţânare neasemuită.

La 13 Iunie 1900, consiliul de higienă al acestui oraş dădea banchetul său anual, în Market Street 13. Acolo erau 13 convivi şi s'au servit 13 feluri de mâncare. Inspectorul citat, asista şi el şi plecând dela banchet, când se întorcea acasă, a zărit o fetiţă, pe care tocmai o răsturnase tramvaiul. Fetiţa era de 13 ani şi tramvaiul purta numărul 13. A doua zi, el a primit 13 plângeri, în privinţa bastimentelor în starea rea. Vineri 13 Iulie 1900, el aştepta în trăsura sa, la o barieră trecerea unui tren, ce purta numărul 513, un vagon al acestui tren avea numărul fatidic. Peste câteva momente căruţa grea a unui fermier isbia trăsura, inspectorul era aruncat la pământ şi rănit destul de grav. El a constatat atunci că o roată a trăsurei sale avea 13 spiţe rupte. A poruncit să i-o repare şi fierarul i-a cerut 13 dolari. Innebunit de persecuţia cifrei 13 inspectorul s'a întors acasă şi a trebuit să stea la pat timp de 13 zile.

Totuşi, cifra 13 a avut şi influenţe bune.

Ea a fost de pildă, întotdeauna favorabilă lui Richard Wagner. Mai întâi, numele marelui compozitor e compus din 13 litere. Apoi, Wagner s'a născut în 1813 şi a murit într'o zi de 13. Şi tot la 13 — exact la 13 Martie 1861 — a avut loc la Paris prima reprezentaţie extrem de animată a operei sale „Tannhauser", reprezentaţie care s'a terminat spre gloria marelui muzician.

Americanii au fost timp de mulţi ani, foarte superstiţioşi în ceeace priveşte această cifră, până când — nişte oameni mai tari de îngeri — au înfiinţat un club, la Filadelfia, pentru a lupta împotriva acestor temeri copilăreşti. Clubul acela se compune din 13 membri, cărora le plăcea să îndeplinească toate actele cari în tradiţie, aduc nenorocire. Membrii acestui club au exersat dealtfel o influenţă utilă, dovedind că această cifră, care n'avea nimic fatal, era strâns asociată istoriei ţării lor şi că ea nu adusese niciodată nenorocire marei Republici.

America a fost într'adevăr descoperită într'o zi de 13. La origină, Republica se compunea din 13 state. Primul său drapel era împodobit cu 13 stele şi cu 13 fâşii, iar deviza ei: „E pluribus unum" cuprindea 13 litere. Emblema sa poartă imaginea Libertăţii şi pe aceea a unui vultur. Libertatea e încununată cu 13 stele şi vulturul ţine în ghiarele sale 13 săgeţi de foc ale trăznetului, precum şi o ramură de măslin formată din 13 frunze.

Vai! In ciuda tuturor acestor compensaţii, niciodată nu vom putea să împiedicăm pe un mare număr de oameni, chiar dintre cei mai inteligenţi, de a se teme de cifra 13 — şi mai mult încă, de Vineri 13.

S'a remarcat dealtfel, studiând unele statistici, că Vinerea încasările întreprinderilor de transporturi publice suferă o scădere importantă şi că, atunci când această Vineri cade într'o zi de 13, scăderea merge până la 30 şi chiar 40 la sută.

Şi totuşi, cel mai superstiţios om — afară de cazul că nu e extrem de cinstit — tot va accepta 13 hârtii de câte o sută de lei înloc de 12 cât i-ai datora !

(După Morency) DETESTE

Fetiţele noastre în timpul verii

COPII! Cuvântul acesta evoacă ochi scânteetori, râsete sonore și mărunte ca o picurare de castagnete, obraji trandafirii, în care soarele pătimaș al verii inoculează nuanțe de bronz. Care dintre dv., nu s'a oprit uimit, fermecat înaintea măruntului și gălăgiosului popor, care se adună prin grădinile publice?

Creaturile acestea atât de încântătoare oferă mamelor posibilități de afirmare, resfrângând nu numai radiațiile afecțiunei, ce se concentrează asupra lor, ci și ingeniozitatea fiecăreia din aceste femei. Căci dacă le-ați asigurat sănătatea, care e condiția capitală a frumuseții infantile, se pune chestiunea vestmintelor.

Problema nu e chiar atât de simplă. In linii generale, putem spune că totul se brodează aci pe simplicitate și că efectele depind în mare parte de alegerea culorilor.

Țesăturile de bumbac imprimate, ce se bucură de atâta succes în rândurile elegantelor, găsesc o și mai largă întrebuințare în garderoba fetițelor dv., Dăm astfel la No. 1 modelul unui mic costum aproape bărbătesc, compus din pantalonași și bluză dungată, ce poate fi purtat între doi și opt ani. No. 2 Rochiță cu platcă, în unghiu și mânecuțe chimono. Drăgălașul model dela No. 3 desemnat pentru fetițe între doi și șase ani, prezintă o platcă dreaptă și o fustuliță cloș. No. 4 vă dă un amuzant model de pijama, care ar face încântarea multor ștrengărițe.

No. 5 Rochiță pentru fetițe între 10 și 16 ani. No. 6 Model ce se poate purta între 10 și 14 ani. No. 6 Model original cu efect de vestuliță, pentru fetițe între 6 și 12 ani .

YVETTE

RATACIT prin UNIVERS

ROMAN FANTASTIC DE RUDYARD MULLTON

5)

— Ei bine, Dickson, se poate să nu mă anunţi că Tompson Brook a trimis planurile invenţiei lui societăţii voastre?...

— Dar nu e un lucru serios, Sir Wicombe! „Invenţia" faimosului Brook n'are început nici sfârşit...

— Cum „n'are început nici sfârşit"? îl îngână Wicombe, imitându-i glasul tărăgănat şi nasal. Nu înţeleg nimic. In definitiv, ce-a inventat Brook? In ce constă planurile ce v'a trimis?

— Sir Wicombe, iată cum stă chestiunea, răspunse inginerul. Acum câtva timp, societatea Walton Siderurgic Trust, a primit din partea unui oarecare Tompson Brook, chimist-farmacist din Boston, o scrisoare împreună cu nişte schiţe. In scrisoare, Brook cerea societăţii să analizeze planurile alăturate, pentru a constata dacă ele se pot realiza; cu alte cuvinte, dacă erau precis făcute calculele, pentru ca acea construcţiune să poată fi realizată în practică. El a trimis planurile, din Boston, prin simplă scrisoare recomandată, fără să facă un secret din ele...

— Şi ce reprezintă acele planuri? Un motor, un aparat, de fizică, un vaporizator?...

— Ai răbdare, Sir Wicombe, răspunse cu vocea sa nazală şi tărăgănată inginerul Dykson. Direcţiunea societăţii primind aceste schiţe, le-a înaintat serviciului tehnic, pentru ca să şi dea avizul consiliul de ingineri, din care am onoarea să fac parte.

— Atunci, întrerupse nerăbdător Wicombe, ai văzut planurile, le-ai studiat?...

— Mai mult: am aci şi o copie după ele, pentru dv.

Şi arătă servieta cu care venise, şi din care scoase câteva rulouri de hârtie albastră.

Wicombe le desfăcu cu febrilitate, le privi, le întoarse în toate sensurile, dar în cele din urmă declară:

— Nu înţeleg nimic!

— Nici eu! Fu răspunsul neaşteptat al inginerului.

— Cum? Nici inginerii voştri nu au înţeles despre ce e vorba în planurile acestea? Care a fost avizul consiliului?

— Avizul consiliului, răspunse Dickson, a fost că aceste două emisfere reprezintate pe plan, cu indicaţiunile materialelor, sunt construibile, adică uzina le poate efectua, deoarece calculele rezistenţei materialelor şi a curbelor, sunt perfecte. Este un plan făcut desigur de un inginer, şi nici decum de un farmacist ca Tompson Brook, care se pricepe poate la otrăvurile şi purgativele lui, dar niciodată nu ar fi putut să facă asemenea calcule precise şi minuţioase.

— Dar la ce pot servi aceste două jumătăţi de sferă?... întrebă Salvator Wicombe.

— Aci e misterul, Sir Wicombe. In avizul lor, inginerii societăţii noastre, deşi au recunoscut că emisferele acestea uriaşe se pot realiza, totuş au arătat că ele nu constituesc prin sine o invenţiune nouă şi că ei nu înţeleg ce întrebuinţare practică li s'ar putea da...

Wicombe analiză îndelung schiţele. Făcu împreună cu Dickson tot felul de presupuneri asupra utilităţii şi rostului acestor calote gigantice, dar nu ajunseseră la nici un rezultat.

CAPITOLUL VIII.

IN NUMELE LEGII...

— Ce cauţi aci, Marton? Eu te credeam la Boston, cu misiunea ce ţi-am încredinţat!

Cu aceste cuvinte de imputare, salută Sir William Halkett, şeful poliţiei newyorkeze, apariţia în biroul său, a inspectorului de poliţie Marton.

— Am venit, răspunse inspectorul, să vă raportez că misiunea mea e în parte terminată şi să primesc noui instrucţiuni dela dv.

— Ai fost la Boston? Ei, ce-ai descoperit?...

— Am plecat la Boston începu inspectorul Marton raportul său, îndată ce m'aţi trimis, adică după ce aţi interogat pe Salvator Wicombe. După cum vă amintiţi, planul nostru era următorul: având indicaţiuni că Wicombe a trimis un om al lui să urmărească pas cu pas pe un oarecare chimist Tompson Brook, despre care se spune că a făcut o invenţie senzaţională, atribuisem acţiunei lui Wicombe scopul de a pune mâna pe secretul acelei invenţiuni.

— Şi nu este aşa?

— O, ba da, răspunse inspectorul. Am verificat chestiunea şi sunt sigur că Wicombe vrea să pună mâna pe invenţia lui Brook.

— Ai găsi dovada? O ai? întrebă şeful cu oarecare nerăbdare.

— Nu încă. Dar am venit să vă cer instrucţiuni, în vederea dobândirii acestei probe.

— Te ascult.

— Ei bine, urmă Marton, am căutat la Boston să descoper pe individul care urmăreşte pe Brook. Este evident, mi-am zis, că dacă există o persoană care urmăreşte cu asiduitate pe Brook, acea persoană nu poate fi decât trimisul lui Salvator Wicombe. Or ştiu, din experienţă, că bandiţi ca Salvator Wicombe, nu pot avea în slujba lor, decât indivizi certaţi cu poliţia şi cu justiţia, indivizi cari au la activul lor tot felul de incorectitudini şi delicte. El bine, nu m'am înşelat. Chiar din prima zi, am putut observa că Brook e urmărit. Şi când el a plecat spre o destinaţie necunoscută, însoţit de un neamţ, conservatorul unui muzeu, urmăritorul său a luat acelaş tren, ca şi cei doui inventatori.

— Şi cine este urmăritorul? întrebă Sir Halkett. L-ai identificat?

— E un oarecare individ zis Clayton, care, în ultimul timp, probabil ca să poate supraveghea mai bine pe cei doui inventatori, se mutase cu chirie în casa în care locuia unul din ei, neamţul Fritz Homberg. Acest Clayton se ocupa cu traficul de aparate furate de marinari, de pe bordul vapoarelor, delict pentru care îl putem aresta în orice moment, deoarece am dovezi contra lui, existând la poliţia din Boston plângeri ale comandanţilor de vase bazate pe rezultatul an-

Citiţi „MAGAZINUL"

chetelor făcute de ei pe bord, in urma furturilor de aparate. Așa dar, planul meu e simplu. Arestăm pe Clayton, pe baza probelor că a făcut trafic de aparate marine aparținând Statului. Dar, cum noi știm că el trebue să fie omul lui Wicombe, avându-l arestat, în mâinile noastre, îi putem promite clasarea afacerii lui, dacă divulgă legăturile lui cu Wicombe, dacă declară că în adevăr Wicombe l-a pus să urmărească pe Brook, sau să-i fure secretul invenției. Vom avea astfel proba ce ne trebue, contra lui Wicombe...

— Marton, zise Sir William Halkett, planul tău e minunat. Spui însă că cei doui inventatori și urmăritorul lor, acest Clayton, au plecat cu un tren spre o destinație necunoscută. Cum mai putem aresta pe Clayton, dacă l-ai lăsat să-ți scape din mână?

— Vă înșelați, Sir William, răspunse inspectorul. Doar nu sunt copil, ca să fac o asemenea gafă. Știu în orice moment unde se află Clayton, și nu aștept decât ordinul dv., ca să-l arestez.

— Și unde se află el acum?

— Aci, în New-York. In gara Boston, când l-am văzut că se urcă în trenul în care se urcaseră Brook și Homberg, am sărit în acelaș tren, agățându-mă în clipa plecării, de ultimul vagon. Cei doui tineri au coborît la New-York. Indată după ei, a coborît și Clayton. Incă din gară, l-am dat pe acesta în urmărirea detectivului meu, căruia îi telegrafiasem să mă aștepte la gară. Din oră în oră, detectivul mă anunță unde se află Clayton. Așa dar, pot să-l arestez?

— Arestează-l!

* * *

Clayton urmărise pe cei doui inventatori dela gară, cu un taxi, până la hotel Lincoln, unde luă o cameră vecină cu a lor. Apoi, se instală in holul hotelului, dosit după niște plante exotice, de unde pândea ca să nu scape momentul, când Brook și Homberg vor ieși din hotel. Clayton nici nu bănuia că e supraveghiat de un tânăr ras, care profită că din cabina telefonică putea să nu-l piardă din vedere, și telefonă inspectorului Marton:

— Se află în holul hotelului Lincoln.

— Bine răspunse Marton, voi fi îndată acolo, cu oamenii necesari ca să-l arestăm. Nu-l pierde nici o clipă din vedere...

Dar în momentul când inspectorul Marton, însoțit de doui agenți secreți, intrau în hol, Tompson Brook și Fritz Homberg tocmai coborau scara. Clayton se strecură îndată după ei, ieșind în stradă, și trecând la doui pași pe lângă grupul lui Marton.

Cei doui inventatori porniră pe jos... Clayton după ei... Iar polițiștii mergeau la o foarte mică distanță în urma lui Clayton, care nici nu bănuia că e urmărit.

Neobicinuit cu zgomotul metropolei, Clayton se simțea abătut și ametit. Iși spuse că nu va putea urmări până la capăt, pe acești tineri voinici și cutezători el, un biet pipernicit. Iși da seama că începuse o întreprindere, ce întrecea puterile lui. O neliniște ciudată îl cuprinsese, de îndată ce coborîse în New-York. Sirenele arsenalelor, halele, observatoarele cu artileria lor de lentile, palasurile cu lifturi de sticlă și acaju anterizând în haluri vaste, docurile obeze, podurile suspendate in felul celui sprijinit pe patru șerpi de oțel — cabluri groase cât un trup de om, pitoni pe cari nici un Apolon din toată mitologia, nu i-ar putea tăia — șerpii aceștia de oțel, întinși de pe spinarea de măgar care este peninsula Manhattan, unde se ridică atât, încât mai, mai să sgârie norii din New-York până la Brooklin.

Clayton trece, urmărindu-și prada, pe podul acesta fantastic, din turnurile căruia privind pakeboturile ce trec pe sub arcada unică și trenurile de pe pod, se simte aspirat de vid. Cerul i se pare un clopot imens de sticlă, sub care omul e mic și strivit de neant, ca un șoarece într'o mașină pneumatică.

Amețit de senzații abisale, izolat în vid absolut, crispă degetele pe cablul fin de oțel, în timp ce platforma cu tot podul oscilează la cea mai mică adiere, ca un leagăn monstruos sporindu-i impresia de instabilitate: un om pe o catapultă de un tip modern, gata să fie aruncat în lună.

Jos, orașul tentacular și fantastic, cântă litania modernolatriei, din eșapamentele autobuzelor, din sirenele uzinelor și pianele automate ale cinematografelor de periferie, în timp ce cutremurul bulevardului, sub roțile duble ale auto-camioanelor, arhitectura halucinantă a elevatoarelor metalice, literele solide și fascinante ale afișelor luminoase, au amețit cu desăvârșirie pe slăbănogul Clayton.

El s'a oprit, a pierdut urma celor doui tineri... O slăbiciune îl cuprinde, se clatină. In aceiaș clipă, două mâini vânjoase i se abat pe umeri, e împins cât ai clipi din ochi într'un automobil. Aci, cade pe pernele de piele, în timp ce țeava unui revolver îi atinge coastele, și cineva îi spune:

— In numele legii ești arestat!...

* * *

După cum se știe, Sir Salvator Wicombe, directorul Agenției de brevete, trimisese pe spionul său Harris, să urmărească pe Tompson Brook, și pe secretara sa particulară, pe frumoasa Bety Dilman, să atragă în mrejele ei, pe Fritz Homberg. Când misiunea Bety-i Dilman eșuă, fata se întoarse foarte enervată la New-York, reluându-și funcțiunea de secretară a directorului Agenției de brevete. Ea doria însă să-și ia revanșa, în altă misiune secretă ce avea, ca să dovedească patronului, abilitatea ei.

Această misiune mai veche, era în legătură cu șeful de cabinet al lui Sir William Halkett, șeful poliției din New-York. Tânărul șef de cabinet, Gregor Jefferson, fascinat de frumusețea și eleganța secretarei, se simția în paradis, atunci când Bety Dilman îi permitea să ia masa cu ea, la vre-un mare restaurant din oraș, s'o ducă la teatru, sau la curse. Și pentru Bety, era foarte ușor să tragă de limbă pe micul Jefferson, dela care afla tot ce voia, în legătură cu activitatea lui Sir William Halkett.

De aceea, în dimineața când sosi la birou și asculta ceeace-i povesti Betty despre șeful poliției new-yorkeze, Salvator Wicombe nu fu de loc mirat, ci râse feroce, expunându-și dantura de carnasier.

— O, dacă ai ști ce gafă a făcut Sir William! Ii întâmpinase în dimineața aceea Bety Dilman.

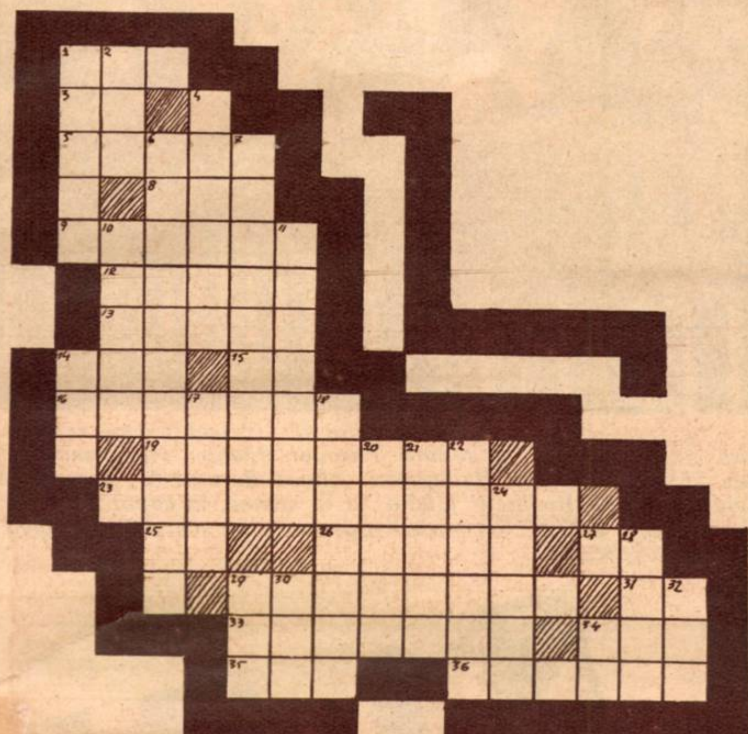
— E specialitatea lui, răspunsese Salvator Wicombe.

— Mi-a spus Gregor, urmă Bety, că poliția a arestat pe un oarecare Clayton, crezând că este omul pus de tine, ca să urmărească pe Brook. Poliția habar n'are că omul nostru este Harris. Și, în timp ce inspectorul Marton își concentra supravegherea asupra lui Clayton, Harris a putut lucra în voe. Arestând pe Clayton, Sir William spera să obțină dela el, destăinuiri asupra activității agenției noastre! (va urma)

Jocurile realităţii

NOUL NOSTRU CONCURS **PREMII: 1000 lei numerar. Două aparate de radio cu galenă**

Problema V-a („Fluturele")

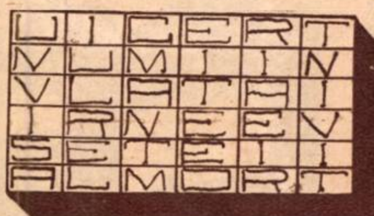

ORIZONTAL: 1) In fund pe... albastru, în zarea depărtată (Al) 3) Conj. 5) Calul... şi şeaua verde! 8) „Doamne". 9) Infăţişare. 12) Rând. 13) Anex. 14) Incă nu e avocat! 15) Transportă! 16) Abţinere prin vicleşug. 19) Acţiune de titani, 23) Transformare prin care trece fluturele. 25) Notă muzicală. 26) Se revărsară. 27) Fiinţă superioară. 29) Ceeace ne mai rămâne din trecut. 31) Posed. 33) Zână. 34) Nume femenin 35) Apare. 36) A da din „trenă!"

VERTICAL: 1) Instrumentul lui Barbu lăutaru. 2) Exista. 4) Fluture de noapte. 6) Ordin de insecte din care face parte fluturele. 7) Cât lumea şi Ardealul. 10) Inălţimea cerului. 11) Lungirăm povestirea (fig.) 14) Zapis. 17) Mamele. 18) Cel ce ţine de parochie. 20) Batjocură fină. 21) Haină preoţească. 22) Maurice (pronunţia românească). 24) Cel ce schimbă monede. 28) O..., dulce... din negura de vremi (Em). 29) Pentru cojoc. 30) Mere. 32) Tot şopteşte de iubire în frumoasa lună...! 34) Conj.

Alexandru Cristici, Craiova

Problema VII-a (Cryptogramă)

Găsind cheia acestei criptograme veţi afla ultimul vers dintr'o prea frumoasă poezie de Mihail Eminescu.

A. Cristici-Craiova

Poşta jocurilor

Lt. Nic. Georgescu. Vom lua măsuri imediate, ca să primiţi revistele la timp. In chestiunea cealaltă, suntem de părere că ar fi mai bine să trimiteţi dvs. costul în mărci poştale (20 lei), spre a nu mai da naştere la alte dificultăţi. 3) Sigur că se mai poate!

Maior Anibal Popovici. 1) Se va proceda întocmai. 2) Nu era vorba despre dvs! Ceasul magic se va publica în numărul viitor, probabil.

V. Matişef. Mai degrabă „Tronc în inimioară", decât „Pa în inimioară"! — Asta din cauza liniuţelor. Incrucişaţi fără nici o greşală şi jocul poate fi publicabil.

D-na El. B.-Loco. Problema păcătueşte prin unele cuvinte incomplete, cât şi prin abuzul de prelungiri în câmpurile străine.

Pincul A. Saul. Asemenea.

Joseph Zummer. Se păstrează, graţie celor două pasări de curte...

REBUS

No. 278

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

Aceste linguriţe vă aparţin!!

E suficient pentru aceasta să vă abonaţi la „REALITATEA ILUSTRATĂ" şi le veţi primi imediat.

Intrucât această casetă costă în comerţ cca. 600 de lei, urmează că abonamentul la „Realitatea Ilustrată" este gratuit.

Abonaţii pe un an primesc toate cele 12 linguriţe.

Abonaţii pe 6 luni, primesc şase linguriţe, iar cei care se abonează pe trei luni, vor primi trei linguriţe. Reabonându-se, la expirarea celor 3 sau 6 luni, vor primi şi restul de linguriţe.

Abonamentul la „Realitatea Ilustrată" costă:

Pe un an, lei 500.—

Pe şase luni, lei 250.—

Pe trei luni, lei 125.—

Abonamentele se achită la administraţia revistei str. Const. Mille No. 9. Cititorii din provincie pot trimite abonamentul prin mandat poştal, sau prin bancă, însoţind suma de abonament cu taxa de 20 lei, pentru expediţia premiului.

Priviţi cu atenţie fotografia pe care o publicăm alăturat. Reprezintă o casetă elegantă, capitonată cu mătase, care conţine 12 linguriţe argintate dela marea casă de încredere: Argintăria «Pfhorzheim».

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

D. Ramsay MacDonald, președintele consiliului englez de miniștri, a fost operat de curând la ochi. Operația a reușit pe deplin și în fotografia noastră îl vedem pe premierul englez, părăsind sanatoriul, la brațul fiicei sale Isabelle, plecând spre moșia sa, unde se va odihni câtva timp.

270 de mebrii ai Pen-Cluburilor s'au întrunit de curând la Budapesta. Clișeul nostru reprezintă dela dreapta la stânga, pe doamna Amers- Küller și domnii Theodor Däubler (Germania), Benjamin Cremieux (Franța), Eugen Sipösz, prima-rul Budapestei, Albert Berzeviczy, președintele Academiei ungare, Herman Ould (Anglia), Marinetti (Italia) și în stânga, în capul mesei Felix Salten (Austria). Scriitorul german Ernest Toller (Germania) a provocat un scandal în a doua ședință, drept care președintele i-a retras cuvântul.

Domnișoara Smaranda Brăescu a bătut recordul mondial de aruncare cu parașuta, — care era deținut până acum de Miss Billie Brown (în medalion), lansându-se dela peste 6500 de metri înălțime, în Statele-Unite ale Americei.

Studenții din Saragossa, (Spania) au provocat o rebeliune în interiorul universității, revoltă care a fost reprimată de poliție. In fotografia noastră vedem evacuarea studenților, sub amenințarea carabinelor polițienești.

Miss Amelia Earhart, aviatoarea americană, a trecut singură oceanul într'un avion, parcurgând distanța Harbourgrace—Irlanda în 16 ore și 13 minute. Mai sus o vedem (X) în grup cu celelalate aviatoare americane (dela st. la dr.): Louise Thaden, Bobby Trout, Patty Willis, Marce Crosson, Blanche Boyes, Vera Walker, Marjorie Crawford, Ruth Elder și Florence Barnes

Tenorul Jan Kiepura (în miloc) este un om norocos! După ce a repurtat un succes extraordinar în filmele sonore germane și după un strălucit turneu în America — turneu care i-a adus glorie, inimi și dolari, — iată că opera din Viena i-a oferit un angajament extraordinar, pe termen de 5 ani, cu o remunerație care ar pune pe gânduri și vedetele dela Hollywood.

REALITATEA ilustrată

LEI 10

ANUL V. NR. 280

9 IUNIE 1932

CEI CARI AU UITAT DE LUME......

Artistul Josef Schildkraut s'a căsătorit la Viena, cu o englezoaică: Miss Mary Mackay. Se pare c'o iubeşte mu

Ce ne face să râdem

NIMIC nu ne dovedeşte că omul primitiv a avut noţiunea humorului, deşi se prea poate să fi petrecut pe seama diformităţilor şi a înfrângerilor, suferite de ceilalţi locuitori ai cavernelor — un gen de humor brutal. Viaţa omenească a fost până mai acum câteva secole lipsită de veselie. Nu exista nici cea mai mică scânteere de comedie, în frescele anticului Egipt; nici un grăunte de humor în cuvintele lui Solomon. In Babilon, Niniva şi Teba, distracţia regilor erau dansurile şi vinul.

Analizând fundamentele râsului, profesorul M. W. Disher arată în *„Clovni şi Pantomime"* că *„nebunul curţii"* a fost primul humorist, în Europa Medievală. Era de obiceiu un pitic, sau altă monstruozitate omenească şi puţin cam scrântit. Caraghioslâcurile sale erau foarte gustate de rege şi curtenii săi.

Nebunul curţii, era bine hrănit, bine îmbrăcat şi foarte invidiat. Aşa că, în cele din urmă oameni cu mintea întreagă începură să râvnească această situaţie şi oficiul de nebun al curţii e îndeplinit la un moment dat de indivizi dotaţi cu o inteligenţă superioară. Bufonul avea întotdeauna un loc la masa stăpânului, pentru a face adunarea să râdă.

Nebunia devine profitabilă şi bufonul curţii începe să lucreze aprig la pregătirea satirelor şi a înţepătoarelor sale glume. Bufonul poartă însă numele de nebun, multă vreme dupăce încetase a mai prezenta caracteristicele demenţei.

Acum douăzeci şi cinci de secole, scriitorii greci începură să-şi îndrepte atenţia asupra comediilor şi tragediilor. Actorii imitau pe bufonii curţii în caraghioslâcurile lor scenice şi se numiau clovni. Era un gen de humor crud, în cea mai mare parte a producţiilor lor şi cruzimea a rămas de altfel baza humorului de astăzi.

Vechea tendinţă de-a vedea în suferinţă un motiv de râs e în mod isbitor reflectată de un vas grecesc din secolul al patrulea a. Chr., ce se află în Muzeul Britanic, şi reprezintă doi clovni, cari silesc pe un al treilea să urce scările unui eşafod, unde urmează să-l spânzure. Că scena intenţionează să fie humoristică, o dovedesc expresiile de pe figurile celor doi actori, cari fac pe călăii.

Un alt subiect de comedie, în timpurile vechilor greci, il oferia cineva care mânca excesiv de mult.

Giumbuşlucul celui care cade şi se loveşte e poate cel mai vechiu. Râsul isbucneşte mai adesea atunci când căderea afectează acea parte anatomică ce pare destinată de natură să sufere lovituri, fără consecinţe prea grave.

Durerea a constituit tema principală a comicului şi în vechile piese engleze. „Gammer Curton's Needle" (Acul lui Gamer Curton) scrisă în secolul al XVI-lea, se brodează numai şi numai în jurul faptului că d-na Curton şi-a uitat acul în turul pantalonilor de călărie ai soţului său.

Profesorul Disher e de părere că unul din motivele ce ne fac să râdem în faţa unui asemenea accident, e în fond satisfacţia că nu l-am suferit noi.

Durerea provoacă râsul prin diverse procese mintale. Aşa cum mila e sporită de simpatie şi diminuată de antipatie, înclinaţia spectatorului spre râs, depinde de dispoziţia spirituală pe care o are faţă de cel care pătimeşte. Suferinţa lui Tartuffe, prototipul ipocriziei, nu e destul de mare a transforma râsul în compătimire, pentru pătimirile lui.

Profesorul Bergson, ilustrul filosof francez a adus cu sine un prieten, punându-l să se poticnească în cursul uneia din conferinţele sale, pentru a demonstra irezistibilul ilarităţii pe care o determină, individul care nu reuşeşte să-şi păstreze o atitudine de „elasticitate" şi „adaptabilitate" faţă de viaţă. Demonstraţia n'ar fi avut atâta succes, dacă prietenul n'ar fi căzut pe şezut.

In pantomimele engleze, divertismente ce s'au bucurat de mult succes până mai acum câtăva vreme, se băgau câini vii, în nişte maşini din care ieşiau mai apoi cârnaţi ce lătrau. Aceste procedee păreau să implice multă durere, dar erau considerate ca foarte caraghioase. Profesorul arată că reprezentaţia se termina printr'o asigurare a publicului că toată scena nu era decât ficţiune.

Loviturile sunt o altă formă a caraghioslâcului şi continuă să stârnească râsul. O faţă pălmuită e considerată de obiceiu de-un comic irezistibil.

Surpriza e o altă cauză a râsului. O vedem sub cea mai simplă formă, atunci când dintr'o cutie apare brusc o paiaţă, sau când acrobatul lasă trapezul să plece singur.

Infracţiunile constituesc deasemeni un subiect de humor, dar totul depinde de personalităţile comediei. Ridiculizarea soţilor e una din cele mai vechi farse. Furtul unui obiect, ce însoţeşte necontenit un personagiu, cum ar fi spre exemplu, o umbrelă, provoacă zâmbetul. Băutura care a ajuns simbolul ospitalităţii furnizează iarăşi o temă care produce ilaritate prin gestul pe care gazda-l face, golind pe furiş paharul oaspelui. Furtul vinului prin strategie este una din puţinele farse pe care le avem din zilele vechilor greci. Astfel, în „Ciclopii", piesa satirică a lui Euripide, Silenus fură o ploscă cu vin dela gigantul cu un singur ochi.

Şarlatanii, amăgind lumea cu leacuri lipsite de orice valoare medicală, erau priviţi ca foarte caraghioşi, în evul mediu. O piesă scrisă în vremea regelui Henric al VIII-lea, de către John Heywood, se broda tocmai pe manoperile acestor vânzători de ridicule medicaţiuni şi era pentru spectatorii acelor zile, de un humor foarte gustat.

Râsul e stârnit adesea de-un sentiment de superioritate sau inferioritate. Simpla comparaţie a unei maşini cu un Ford, sau a unei verighete cumpărată la preţul de câţiva lei, trece drept o glumă. Plutocratul râde, gândindu-se la banii daţi pe automobilul său, iar micul funcţionar râde la rândul său, pentru a-şi disimula invidia.

E interesant de notat faptul că datorim invenţia şi universală întrebuinţare a pantalonilor de către bărbaţi, măscăriciului. Vestmântul acesta era la început format din petice multicolore ce se legau în jurul picioarelor cu ajutorul unor sfori. Trecea drept foarte hazliu, era întrebuinţat în comedia greacă şi reapăru mai târziu în comedia medievală italiană.

Albert Fratellini, unul din cei mai iubiţi clovni ai zilelor noastre şi-a dobândit celebritatea suferind loviturile, cu veselie. Era plesnit peste cap cu violenţă, dar continua să zâmbească, deşi un cucui mare şi roşu se ridica pe locul lovit.

Bufoni din Evul Mediu.

Un costum grotesc

Tot Fratellini e cel care a avut ideia animalului ce se desface în două, pe scenă. El auzise de întâmplarea cu un elefant, care-a fost împărţit astfel, pentrucă cei doi oameni care-l înfăţişase, îmbrăcându-se într'o piele se certaseră. Directorul circului îi concediase, pentru că-i stricaseră reprezentaţia, dar Fratellini adoptă trucul, care se dovedi de mare succes.

Arlequinul e introdus în comedii de către italieni, în secolul al 17-lea şi se întinde repede în toate ţările. Vechea poveste a lui Faust fu transformată atunci într'o arlequinadă. Masa se scufunda în mijlocul fulgerelor, sticlele sburau, iar scaunele se ridicau dela pământ. Arlequin şi Scaramouche înţepeniau imediat ce se aşezau. Diavolii înegriau feţele amândorura şi-i stropiau apoi cu lapte. După un dans, se cufundau în împărăţia infernului şi la sfârşitul reprezentaţiei, membrele d-rului Faust „smulse în Iad" apăreau, spre a executa un ultim dans.

Una din cele mai vechi pantomime engleze este „Harlquin's Triumph" şi s'a reprezentat pentru prima dată în anul 1727. Clovnul e surprins făcând dragoste cu soţia lui Arlequin şi când încearcă să scape, printr'o fereastră, cade, astfel încât „expune din plin loviturilor, acea parte a corpului unde se bat deobiceiu copiii". Nu veţi crede poate când vă voiu spune că spectacolul provoca în sală formidabile explozii de râs.

Ştiţi cu toţii că clovnul tipic apare cu faţa abundent acoperită de pudră. Obiceiul a luat naştere pe vremea lui Molière, la Paris, unde clovnii se recrutau din rândurile băieţilor de brutărie, cari se serviau mult de făină, în farsele lor. Unul din ei cunoscut sub numele de Gros Guillaume, al cărui pântec enorm era încins cu două cordoane, astfel încât să dea impresia unui cap de porc, asvârlia printr'o mişcare a buzelor, făina ce-i acoperia figura, în obrazul celor cu cari vorbia. A-

ceastă întrebuinţare a făinei avea atâta succes, încât a fost treptat adoptată de clovnii tuturor ţărilor.

Reprezentaţiile clovnilor nu erau recunoscute de către stat şi teatrele cerură interzicerea lor. Cardinalul Richelieu, marele om de stat francez, consimţi la aceasta, dar ordonă companiilor teatrale să primiască pe clovni în rândurile lor. Asta explică faptul că Tabarin clovnul apare într'una din comediile lui Molière, scuturând un sac cu făină în capetele actorilor.

Franţa a produs personagiul cunoscut sub numele de Pierrot, amorezul mascat al Colombinei. Cel mai faimos Pierrot al Parisului a fost Jean Gaspard Debureau; a apărut pe la începutul secolului al 19-lea şi a servit de subiect uneia din cele mai bune comedii franceze.

Cu greu putem înţelege acum ce găsiau vechii parisieni caraghios în reprezentaţiile acestui Debureau: Intr'una din piese, apare la un bâlciu: bate prea tare într'o tobă şi drept pedeapsă e decapitat. Arlequin, deghizat în doctor, îi lipeşte capul la loc şi-şi cere onorariul dar Pierrot obiectează că nu i l-a lipit bine. Se deghizează apoi în spălătoreasă şi când un englez cu favoriţi îi aduce rufe murdare, el le aruncă pe toate într'o putină. Mai târziu, vrea să se spele şi îmbrăcând o fustă şi o bonetă femeiască intră în clădirea unor băi, destinate femeilor. Aceasta se preface brusc într'o cârnăţărie şi se pomeneşte la un moment dat pe un grătar. Pierzându-şi aci hainele, se înrolează în armată. O ceartă cu caporalul provoacă un duel. Pistolul e încărcat cu o lumânare de seu, ce-l loveşte pe adversar în plin obraz şi pentru această ispravă, e ridicat la gradul de tambur major.

Sfârşitul lui Deburea u a fost foarte tragic. Multă vreme a suferit cumplit de astmă. Teatrele parisiene erau pe vremea aceea nişte clădiri de tot insalubre; în cabine creşteau ciuperci. La ultima-i apariţie, în 1846, entuziasmul publicului e delirant şi

Atitudine care provoacă râsul.

toţi cerură să-l vadă interpretând dansul său obicinuit, dar actorul leşinase între timp şi câteva zile mai târziu, muri.

Cel mai popular clovn englez al ultimului secol, a fost Harry Payne al cărui gen a fost perpetuat de strălucitul artist Phil May. Farsa prin care Harry Payne obţinea cele mai mari succese, consta în aplicarea pe furiş a unui fier înroşit, pe spatele cuiva, ceeace demonstrează că vechea idee a durerii, ca bază a râsului nu şi-a pierdut încă forţa.

Din cele ce v'am arătat mai sus, e evident că multe din caraghioslâcurile de mare succes ale clovnilor, nu par deloc comice, atunci când sunt descrise. Profesorul Disher arată că clovnul face multe observaţii folositoare, în viaţa de toate zilele şi mai cu seamă studiând copilul. El ştie că trucurile, care-l amuză pe acesta, sunt în esenţă similare cu cele ce vor amuza asistenţele de adulţi. Un copil surprins de apariţia bruscă a unui cap de după un scaun, îşi va ţine respiraţia îngrozit o clipă, mai înainte de-a recunoaşte, cu o explozie de veselie, figura celui care l-a speriat. Tot astfel, văzând un unchiu mergând în patru labe şi mârâind, va avea câteva secunde de uimire, mai înainte de a-şi da seama că patrupedul uman este o glumă şi această uimire, va fi urmată de hohote de râs.

Acel scurt spasm de emoţie se poate observa şi la adult. De fapt, clovnul trebue să stârnească, prin performanţele sale, un mic strigăt de emoţie, pe jumătate înăbuşit, aşa cum obişnuiesc femeile. De unde rezultă că omul de teatru a observat o relaţie profundă între râs şi emoţie.

Psihologii sunt de părere că râsul este o reacţie ce tinde să şteargă teama şi furia, înduioşarea şi uimirea. Faptul e pentru dramaturg mai mult decât evident. Mare parte din spectatorii adulţi, înaintea unei scene înduioşătoare, îşi înghit lacrimile, schiţând un zâmbet. Un astfel de râs nu intră în cadrele studiului Prof. Disher dar ne arată totuş cum se produce râsul spontan. Pe când cel dintâi e o intervertire şi porneşte dinăuntru, ultimul e produs de o cauză exterioară, dar ambele sunt în fond la fel, căci se deslănţuesc atunci când emoţia e uşurată de raţiune.

„Pentru a şti ce e ridicolul trebue să cunoaştem sublimul şi pentru a şti ce e râsul, trebue să ştim ce e emoţia", a spus Socrate.

Râsul exteriorizează uneori indiferenţa unui om faţă de durere, nu numai în privinţa lui, dar şi în a altora. Doi clovni cari se buşesc stârnesc râsete, atâta vreme cât spectatorul ştie că loviturile nu sunt cu adevărat dureroase. In cursul performanţelor unui ciclist comic, s'a răspândit svonul că individul îşi rupsese o coastă şi că nu se restabilise complect; vestea a fost pentru public ca un duş rece şi nimeni nu mai îndrăsni să râdă la periculoasele glume ale acrobatului.

Cruzimea pură, fără tendinţe de ridicol a fost în vechime o formă de amuzament. La Roma cetăţenii se desfătau în faţa sângeroaselor spectacole, pe care le oferiau urşii cari sfâşiau pe condamnaţi; iar mult mai târziu, puritanii ocoliau teatrele, dar îşi duceau copiii să vadă execuţii publice. Veselia pe care ne-o stârneşte acum una din acele prăjituri moi, pe care le vedem în comediile americane sburând şi turtindu-se de obrazul cuiva, marchează imensul progres pe care civilizaţia l-a făcut, de atunci.

K

EXCURSIILE ORGANIZATE DE „REALITATEA ILUSTRATĂ"

ODATĂ cu sosirea călduriilor caniculare, mii de oameni obosiţi de munca zilnică, sunt preocupaţi de problema unde şi-ar putea petrece ziua de Duminecă, pentru a putea aduna noui puteri.

Nu oricine-şi poate permite o lună de vilegiatură, dar fiecare ar fi bucuros să poată evada din Capitală, sau din oraşul suprapopulat, să găsească un colţ liniştit şi răcoros, la mare sau la munte. Dar nu fiecare îşi poate îngădui o cheltuială mai importantă, şi orice deplasare costă foarte mult. Tuturor celor fără mijloace prea mari nu le rămân astfel decât parcurile şi grădinile apropiate, dar mijloacele de călătorie până la ele şi îmbulzeala de acolo, le face inproprii.

„Realitatea Ilustrată" voeşte să aducă o inovaţie în această direcţie, organizând trenuri speciale, cu locuri numerotate, pentru diferite localităţi mai depărtate, din ţară, locuri pitoreşti şi de vilegiatură, pe care nu oricăruia îi este îngăduit, din mijloacele ce le are, ca să le vadă. In aceste locuri, la Braşov, Sinaia, Constanţa, Vălenii de Munte, Curtea de Argeş, Câmpulung, Tismana, Balcic, cititorii „Realităţii Ilustrate", vor putea petrece o zi plăcută, noi organizând aceste escursiuni în aşa fel, încât publicul să fie primit ca musafir agreabil şi bine venit.

Veţi avea posibilitatea să admiraţi marea şi munţii, să vă primblaţi prin pădurile de brazi şi pe dealurile acoperite de podgorii. Toate localităţile unde vom merge, vă aşteaptă cu braţele deschise. Veţi putea, o zi întreagă, să scăpaţi de orice grije, căci noi vom organiza astfel escursiile noastre, încât să vă oferim în preţul minim cât va costa escursia, şi masa la amiazi, aşa încât să fiţi feriţi de o eventuală speculă a restauratorilor.

Fiind probabil ca să organizăm simultan, în mai multe direcţii, escursiile noastre, veţi avea posibilitatea să alegeţi între diferitele localităţi pe acea care vă e pe plac, ba chiar — dacă veţi dori — vom organiza şi escursii cu direcţiuni necunoscute, aşa încât călătorul să aibe surpriza zilei de Duminică.

Programul pe care l-am făcut este variat şi fiecare escursie va costa mai puţin decât o zi petrecută în Bucureşti. Escursiile noastre vor începe în Dumineca viitoare.

Inscrierile se vor face la administraţia revistei noastre, str. C. Mille 7—9, pe baza numărului ultimei reviste apărute.

CUM CADE UN GUVERN

— O poveste în imagini —

E cald şi e sărăcie... Lumea dela noi, amărâtă, urmăreşte cu oarecare îngrijorare precipitarea evenimentelor în străinătate: succesul lui Hitler în alegerile germane, atentatul împotriva preşedintelui Doumer, schimbarea de guvern în Franţa, mişcări cu caracter revoluţionar în Spania, demisia cancelarului Brüning; iar în Extremul Orient: atentatul împotriva preşedintelui de consiliu japonez Inukai, pregătirile de răsboi ale Rusiei Sovietice şi mişcările din Mandciuria.

Dar omul se obişnueşte cu toate şi aproape că nu ne mai impresionează frământarea mondială.

Iată însă că în momentul când ne-am fi aşteptat mai puţin, ne vine şi nouă rândul să devenim oarecum subiect senzaţional: guvernul Iorga cade din senin.

D. Rist, expertul francez, depune un raport, în care nu se prea aduc laude gospodăriei româneşti, în care sunt criticate şi judecate sever multe din acţiunile regimului.

Invăţătorimea şi profesorii secundari ţin un congres de protestare împotriva nepăsării cu care se tratează importanta problemă a plăţii salariilor. La congres se raliază şi un mare număr de funcţionari şi cu toţii exprimă, într'o moţiune energică, situaţia disperată în care se găsesc salariaţii statului.

In stânga paginei sus: *Regele Carol.* Sus: *Un aspect dela congresul profesorilor secundari, cu care ocazie s'au rostit o serie de filipici la adresa fostului regim.* Dr.: *D-nii Charles Rist şi Roger Auboin, experţii financiari, sdruncinătorii trecutului regim.*

D. Nicolae Iorga părăsind palatul regal; Dr. *D. Nicolae Titulescu, ministrul ţării la Londra, cioclul tuturor guvernelor.*

Suveranul convoacă un consiliu şi cere sfetnicilor săi, o soluţie precisă şi imediată. D. Argetoianu roagă să i se acorde un răgaz de opt zile.

Intr'o convorbire particulară, Regele întreabă pe d. Iorga dacă îşi ia obligaţia formală că în opt zile va soluţiona problema salariilor.

— „Majestate, ne vom strădui să găsim o modalitate de a plăti, dar nu pot garanta..."

— A, nu, domnule Iorga, vreau să am certitudinea".

— „Are Majestatea Voastră vre-o soluţie?"

— „Poate că da".

— „Atunci nu-mi mai trebuie decât un condei..."

— „Poftim stiloul meu".

Şi d. Iorga, care a venit la palat cu automobilul Preşedinţiei de consiliu, pleacă pe jos. A doua zi d. Titulescu, cioclul tuturor guvernelor, a luat trenul spre a veni la Bucureşti.

n. c.

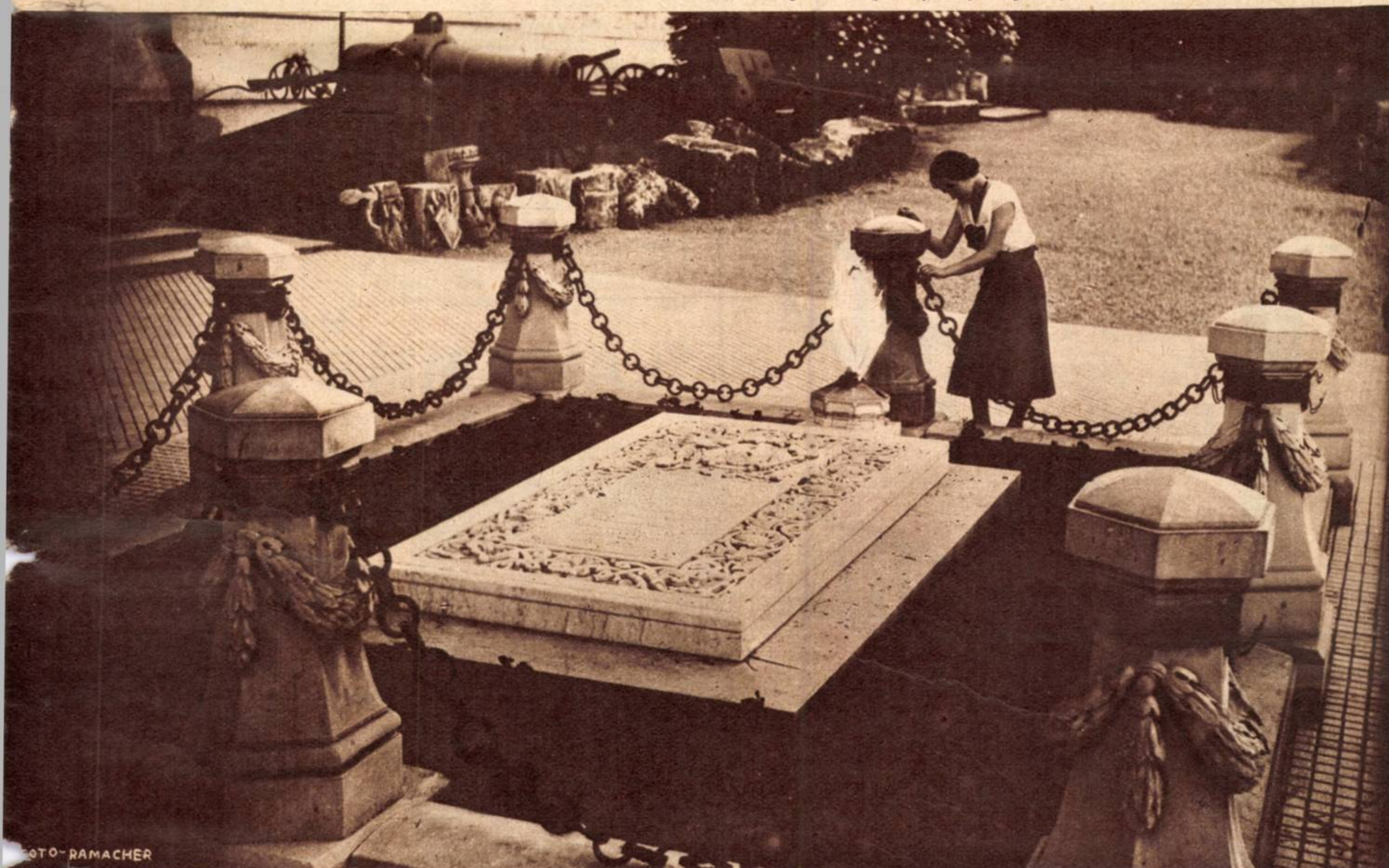
O aniversare

Se împlinesc doi ani, de când Regele nostru a hotărît să se înapoieze în ţară şi să ia în mâinele sale frânele statului. Căci în treburile publice începuse a avea întâietate interesele personale şi patimele mici, şi îngrijorarea cuprinsese pe toţi câţi iubesc acest pământ. Inapoierea a fost o zi de mare sărbătoare pentru poporul nostru şi cine va putea uita bucuria cu care a fost întâmpinat Prinţul Carol?

In ziua de 8 Iunie, Regele a depus jurământul în Adunarea Ţării şi s'a suit pe tron.

Regele însoţit de Principele Niculae se înapoiază dela Cameră, unde a depus jurământul să păstreze neştirbite graniţele şi legile ţării.

LA MORMÂNTUL EROULUI NECUNOSCUT

Joi 9 Iunie, la Ziua Inălţării, nu uitaţi să vă îndreptaţi o clipă gândul către acei cari şi-au jertfit sângele şi viaţa, spre a vă asigura vouă un traiu liniştit. De câte ori necazurile vă copleşesc, aduceţi-vă aminte de legiunile de eroi cari au murit pentru voi: de vreţi să-i împăcaţi, fiţi buni, ertători şi ajutaţi — în numele lor — pe aproapele vostru!

REPORTAGII SENZAŢIONALE

SE crede că marele reporter Albert Londres ar fi pierit pe bordul lui „Georges Philippar", fie în flăcări, fie mâncat de rechini. Sunt unii însă cari tot aşteaptă ca Albert Londres să apară de undeva, pentrucă omul acesta intreprid a ştiut să se salveze adesea din multe pericole.

Dacă a dispărut cu adevărat, el este o victimă a reportajului, căci pe „Georges Philippar" Londres se înapoia dela Shanghai, unde fusese trimis de „Petit Parisien", ca să urmărească de aproape răsboiul chino-japonez. Emoţiunea pe care a produs-o această dispariţie a autorului celebrelor anchete prin închisori, ne arată cât loc ocupă astăzi în lume, ziaristica de informaţie.

Dar numai cu multă greutate reporterii au putut să impună cititorilor genul şi personalitatea lor. Unii dintre ei au trebuit chiar să facă adevărate minuni, ca să poată interesa opinia publică şi să-şi facă numele tot atât de celebru ca al vreunui scriitor mare.

Ziaristica franceză numără azi câţiva reporteri, cum ar fi Henry Beraud, Albert Londres, Eduard Helsey, etc., ale căror articole de informaţii, publicate în volum, au isbutit să înfrângă timpul, care de obiceiu nimiceşte actualitatea zilnică. Supravieţuind evenimentului, anchetele lor s'au afirmat ca operă de psihologie şi de literatură, tot atât ca şi de reportaj rapid şi viu.

In ceeace priveşte ziaristica anglo-saxonă, titlurile ei de glorie sunt tot în genul tradiţional, adică în lovitura de teatru, produsă de informaţiunea luată în felul cum fac reporterii de cinema.

Cu titlul de curiozitate vom aminti aci câteva reportagii din acestea, senzaţionale:

1871 Stanley şi Livingstone

Celebrul miliardar american, James Gordon Benett, trimite în Africa o misiune, prezidată de jurnalistul Henry Morton Stanley, însărcinată să găsească pe David Livingstone, celebrul misionar scoţian, de care nu se mai ştia nimic de doi ani. La Ujiji, pe lacul Tanganica, Stanley a găsit pe Livingstone şi a trimis reportajul asupra descoperirii sale lui „New-York Herald", prin intermediul mesagerilor negri. Dar Livingstone refuză să se înapoieze, cu toată silinţa pe care a depus-o Stanley în patru luni, ca să-l convingă. In 1873 Livingstone moare, în mijlocul continentului african şi Stanley reîncepe expediţia acestuia, ca trimis special al lui „New-York Herald" şi al lui „London Daily Telegraph".

1879 Lampa lui Edison

Când „New-York Herald" a comunicat reportajul senzaţional al lui Marshal Fox asupra lămpii cu incandescenţă a lui Edison, publicul a crezut că e o păcăleală, atât de imposibil din punct de vedere ştiinţific părea această descoperire. Ba chiar directorul a voit să concedieze pe reporter, care, totuş spusese adevărul, fiindcă isbutise să surprindă pe Edison la lucru.

1903 Moartea Papei Leon al XII-lea

Un regulament foarte sever interzice să se anunţe moartea suveranului pontif, mai înainte ca să treacă două ore dela producerea evenimentului. Dar un ziarist s'a înţeles cu directorul său ca să-i trimeată înştiinţarea următoare, în caz de moarte a Papei. „Numărul titlului care lipseşte, este..." şi să completeze cu cifrele care vor indica ora, scrise însă în sens invers (minutele întâi). Dar Leon al XII-lea muri la ora 4.04 şi nu era posibilitatea de-a inverti ordinea. Şi atunci reporterul a minţit cu un minut. Astfel ştirea a fost comunicată lumei întregi un minut mai târziu.

Pentru informaţiuni relative la alegerea noului Papă, o agenţie de presă americană angajase chiar pe unul dintre nobilii cari erau de gardă, şi acesta venia în fiecare zi la conclav cu porumbelul său favorit, căruia îi dădea drumul apoi cu toate ştirile. Aşa încât pasărea le aducea regulat la agenţie. Când cardinalul Rampolla a surprins şiretlicul, a ucis porumbelul-reporter.

1912 Naufragiul „Titanicului"

Pe „Carpatia", care plecase în ajutorul „Titanicului", se găsia — spre norocul său — un reporter în concediu, dela St. Louis Post Despetch. Dânsul cu povestirile supravieţuitorilor, putu să facă un reportaj senzaţional şi aruncă reportajul făcut pe bordul unui remorcher, care ajunse la ţărm înaintea „Carpatiei".

1914-1918 Ştirile de răsboi

Carol von Wiegand dela „United Press" a obţinut din partea amiralului Tirpitz un interview în care amiralul german declară că submarinele sale vor face un răsboi fără cruţare, chiar vaselor de comerţ. Acest interview a îngrozit opinia publică americană şi a fost un factor determinant în intrarea în răsboi a Statelor Unite.

Un reporter fotograf a putut lua instantanee ale dreadnought-ului „Audacius", care se cufundă, dupăce fusese torpilat. Ziarele lui Hearst au publicat aceste fotografii, dar amiralitatea britanică n'a voit să admită că „Audacius" a fost pierdut, decât 4 ani după aceea.

Un reporter norocos a fost Howard, americanul care în 1916 prezentându-se într'o dimineaţă la Lloyd Georges, şeful guvernului britanic, a fost — contrar obiceiului, şi spre marea sa uimire — introdus imediat şi l-a găsit pe Lloyd Georges în bună dispoziţie, atunci când i-a dat faimosul interview care a fost numit „interview-ul knock-out". Prin acest interview premierul englez respingea propunerile de armistiţiu, făcute de germani.

1928 Execuţia lui Ruth Snyder

S'a interzis, cu multă stricteţe, ca blonda şi graţioasa criminală, Ruth Snyder, să fie fotografiată, în momentul când era electrocutată. Fotografia execuţiei, a apărut totuş în „New-York Daily New-Friday". Ziaristul Tom Haward îşi fixase un aparat minuscul pe gleznă, şi cu ajutorul unui şiret, care se găsia în buzunarul său, trecut prin pantalon, a putut să declanşeze aparatul chiar în momentul execuţiei.

Impotriva acestui fapt s'a protestat, considerându-se isprava ca o violare a codului de onoare al gazetarilor. Haward a fost condamnat la trei luni închisoare.

G. B.